༄། །རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

༥

ཁ་སྐོང་།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

2019

༄༅། །རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

༼ཏ༽

ཁ་སྐོང་།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

2019

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དགེ་བསྡུར་མ། པོད། ༢༨

Je Yabse Sungbum Volume 28

པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ།
རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

Published by:
JE YABSE SUNGBUM PROJECT
Drepung Loseling Pethub Khangtsen Education Society,
Mundgod U.K. Karnataka State (INDIA)
www jeyabsesungbum.org,

པར་ཐེངས་དང་པོ།
དེབ་གྲངས་ ༧༥༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩

First Edition:
750 copies, 2019

པར་སྐྲུན་ཞུ་ཡུལ།
མ་ཎི་པཱལ་འཕྲུལ་ལས་ཁང་།

Printed at:
Manipal Technologies Limited Manipal

དཀར་ཆག

དཀར་ཆག v

བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་གསལ་བྱེད། 1

མཚན་གྱི་དོན་དང་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་སོགས་བཤད། 2

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག 2

བཤད་པ་དངོས་ལས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག 6

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན། 6

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 10

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 10

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 17

དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པ། 17

ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 21

རྒྱུ་འབྲས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ། 23

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ། 30

རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྩོད་སྤོང་། 33

རིགས་པ་དང་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ། 33

འཁྲུལ་བ་གཞི་མེད་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། 34

བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ། 36

ལས་འབྲས་སོགས་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། 39

ཚོགས་གཉིས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ། 41

བདེན་གཉིས་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ། 44

མཇུག་གི་དོན། 46

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ། 49

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་སོགས་བཤད་པ། 49

སྡེ་བདུན་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། 50

བཤད་པ་དངོས་ཉེ་བར་དགོད་པ། 52

རབ་བྱེད་དང་པོ་ཡུལ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 52

ཤེས་བྱ་སྤྱི་ལྡོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ། 52

ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 52

ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 53

གཞན་ལུགས་དགག་པ། 53

རང་ལུགས་བཞག་པ། 56

འབྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྩོད་སྤང་། 57

གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། 60

རབ་བྱེད་གཉིས་པ་བློ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 65

བློའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བསྡུ་བཤད་པ། 65

ཚད་མིན་གྱི་བློ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 66

ཡིད་དཔྱོད་སྣང་ལ་མ་ངེས་བཅད་ཤེས་གསུམ་དགག་པ། 66

རང་ལུགས་བརྗོད་པ། 71

རབ་བྱེད་གསུམ་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྟོགས་ཚུལ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 73

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། 73

རྫས་ལྡོག་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ། 74

སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པ། 75

མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 75

དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། 77

གཞན་ལུགས་དགག 77

རང་ལུགས་བཞག 80

རྩོད་པ་སྤང་བ། 80

རབ་བྱེད་བཞི་པ་སྣང་སེལ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 81

འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། 82

སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་ངེས་པར་བྱ་བ། 82

སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ། 82

གཞན་སེལ་བཤད་པ། 85

གཞན་སེལ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་རྣམ་གཞག 85

སེལ་བའི་དབྱེ་བ་དངོས། 87

གཞན་སེལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ། 87

སོ་སོའི་རྣམ་གཞག 88

གཞན་སེལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། 92

རབ་བྱེད་ལྔ་པ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 98

གཞན་ལུགས་དགག་པ། 98

དོན་དམ་པར་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ། 98

སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ། 101

རང་ལུགས་བཤད་པ། 101

 རྩོད་པ་སྤང་བ། 104

རབ་བྱེད་དྲུག་པ་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 106

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྔོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན། 106

འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 107

ཀློ་ངོར་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པ། 111

འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། 112

མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ། 112

བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད། 112

དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད། 118

འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། 120

རབ་བྱེད་བདུན་པ་འགལ་བ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 121

འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། 121

དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་པ། 121

ཕྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ། 122

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བཤད་པ། 122

ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་བཤད་པ། 125

རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 127

སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ། 127

ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་པ། 128

ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག 135

བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། 139

    མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། 143
    མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། 143
    མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། 145
    མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། 147

རབ་བྱེད་དགུ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 151
    མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 151
    མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན། 152
    དབང་པོའི་མངོན་སུམ། 152
    ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། 154
    རང་རིག་མངོན་སུམ། 156
    རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། 157
    མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། 165
    མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག 166
    རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས། 167

རབ་བྱེད་བཅུ་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 168
    རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། 168
    དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 168
    རྟེན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། 168
    རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། 168
    དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། 178
    གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ། 178

གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ། 185
རྟགས་དེ་དག་ངེས་པ། 189
བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི། 189
ཚད་མའི་བསལ་བ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག 191
ཚད་མའི་བསལ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། 193

རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། 203
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། 203
དེ་སྦྲ་བ་པོ་གང་ཟག་བཤད་པ། 205
ཚར་བཅད་རྗེས་འཛིན་སྤྱིར་བསྟན་པ། 205
ཚར་གཅོད་པའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 206
རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ། 213
བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ། 223

སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་མཚན་གྱི་ཕན་ཡོན། 229
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས། 233
དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག 236

༄༅། །སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི །གནད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཟབ་མོའི་ལམ། །མཁྱེན་པའི་ཟེར་གྱིས་གསལ་མཛད་པ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །གང་གི་མཛད་པའི་ཚ་ཤས་ཙམ། །ཡིད་ལ་ཞུགས་པས་ཟབ་མོའི་ལམ། །ཉེས་ཚོགས་མ་ལུས་དྭངས་འབྱིན་པ། །གསལ་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་འདུད། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ། །ཐལ་འགྱུར་རང་རྒྱུད་གཉིས་སུ་རབ་གྲགས་པ། །ལུགས་བཟང་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་ཚུལ་མཐར་ཐུག་པ། །དམ་པའི་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་བཤད་པར་བྱ། །ཚུལ་འདིར་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཡང་། །རྟག་ཆད་མཐར་ལྟའི་ལམ་ལ་གྱི་ནར་འཁོར། །འབྲས་མེད་སྡུག་བ་འཕྱུར་བ་མང་མཐོང་བས། །ལུགས་འདི་འཆད་ལ་འབད་པར་རིགས་པ་ཡིན།།

དེ་ལ་འདིར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྨིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ལྟ་བའི་མིག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྡུག་བསྔལ་དག །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད།[1]།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབབ་ཅིང་གཞོལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་བར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་དེས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༧ ཤོག ༡༠༡༨ ཕྲེང་། ༩

མཛད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་དབུ་མ་རྩ་ཤེས་ལས། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། རིགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ། གཞན་དུ་སློབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། དེའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་དེ་བ་ཤར་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་། སྐུ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་རྡོ་རྗེའི་གདན་བསྒྲུབ་པར་དམ་བཅས་པ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་དུ་བཀྲལ་བའི་ལུགས་གཉིས་འབྱུང་བ་ལས། འདིར་ནི་ལུགས་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ནི་འབྲེལ་བྱེད་དེ་དག་གིས་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འདྲ་བར་ཁུངས་སུ་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག །གཞུང་དངོས། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ། ས་ཏྱ་ནི་བོད་སྐད་དུ་བདེན་པ་དང་དྭ་ཡ་ནི་གཉིས་དང་བི་ནི་རྣམ་པར་དང་བྷཾ་ག་ནི་དབྱེ་བའམ་འབྱེད་པ་དང་ཀཱ་རི་ཀ་ནི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་སྟེ། བསྟན་བཅོས་བསྒྱུར་བའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡང་བར་ཆད་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག །བཤད་པ་དངོས། བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། དགོས་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །མཆོད་བརྗོད་ནི། འགྲེལ་པར། གང་དག་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཡང་དག་མཁྱེན་གྱུར་ཀྱང་། །ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བ་ཇི་སྲིད་བར་དུ་ཐུབ་དབང་སྲས་བཅས་རྣམས། །འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ་ཡི་འཚལ་བའི་དངོས་པོ་བསྒྲུབ་སླད་དུ། །འདིར་བཞུགས་དྲི་མེད་བློ་ལྡན་དེ་དག་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཞེས་པ་མ་གཏོགས་རྩ་བར་དངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མ་སྨོས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། བསྟོད་པ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ནི་དྲི་མེད་ཅེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ། མཁྱེན་པ།

བརྟེ་བ། འཕྲིན་ལས་གསུམ་སྟེ། གང་དག་ཅེས་པའི་རྐང་པ་གཅིག་དང་། ཐུགས་རྗེས་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཅིག་དང་། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་འདིར་བཞུགས་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཀྱང་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་ཏེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་དེའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའོ།།

ཡང་དྲི་མེད་ནི། འཁོར་བར་བཞུགས་ཀྱང་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པའོ། །བློ་ལྡན་ནི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའམ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་ལ་དགོངས་པ་གཙོད་པའོ། །ཚིག་གི་དོན་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང་། ཟླ་བ་སྒྲོན་མེད་ཞུས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་སོགས་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། དབུ་མ་རྩ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དང་། བསྟོད་པའི་ཚོགས་རྣམས་སུ་གསལ་བར་མཛད་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྩོམ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་གསུངས་ཟིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། སྐྱེ་བོ་བློ་ཆུང་དུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་། དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཞན་དུ་འཆད་པ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མདོ་དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཡང་འདིར་བཤད་པ་ཟློས་པའི་ཉེས་པ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་རྨོངས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཞན་རྣམས་རྨོངས་པ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན་དེ་དག་གི་རྨོངས་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་བདག་གིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །འདིས་ནི་ཟློས་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་དམ་བཅས་སོ། །བདེན་གཉིས་མ་རྟོགས་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ནི། འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་ལ་འཆད་དོ། །མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་

ངེས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ལ་ཟེར་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྙམ་པ་ལ་དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་སྟོན་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ཞེས་སོ། །བརྗོད་བྱ་དང་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །དེ་ཡང་རྗོད་བྱེད་འབྲེལ་བ་མེད་པ་སེའུ་བཅུ་པའི་ངག་ལྟ་བུ་དང་། ཐབས་དང་ཐབས་ཅན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་མཐོ་རིས་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཕྱུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱ་བར་བསྟན་པ་དང་། དགོས་པ་མེད་པ་བྱ་རོག་སོ་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དགོས་པ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་འཇོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་མན་ངག་ལྟ་བུ་དང་། དགོས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མ་ཡིན་པ་མ་བག་མར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་བྱ་ཡིན་པ་སྤངས་ནས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྗོད་བྱེད་ངག །ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན།[1]།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བའི་དོན་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་བཅོས་འདིས་སྟོན་པས་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཐེ་ཚོམ་ལ་གཞོལ་བ་ཟློག་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དག་ནི། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པའི་བློ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་རྣམ་དབྱེ་རྒྱས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐུབ་པའི་བཀའ་རབ་འབྱམས་ལ་མི་རྫོངས་ཤིང་ཤེས་པའི་སྣང་བ་སྐྱེས་ཏེ་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་བསགས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ལས་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་སྟེ་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་པའོ།།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༨༡༡ ཐྲེང་། ༧༡

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་གོ་རིམ་དང་འགལ་བ་དང་། ཐོག་མར་སློ་བའི་གདམས་པ་བསྟན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གདམས་པ་སྟོན་པའི་རིམ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དོན་བསྡུས་སྐབས་སུ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། ཐོབ་ནུས་པ་གཉིས་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་དམ་བཅའ་བར་བྱེད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྟུལ་པོའི་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགོས་ནུས་གཉིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གཞུང་གཞན་དུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པར་གཞན་ནི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་བཞིན་དུ་རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཐེག་ཆེན་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལས་གཞན་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ན། གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ལ་ཤེས་པའི་སྣང་བ་སྐྱེས་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བསམས་པ་བཞིན་དུ་འཐོབ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གསུངས་ནས། སེམས་བསྐྱེད་དམན་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་པ་ལ་བཤད་པ་ལེགས་ཀྱང་། གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ལ་བློའི་སྣང་བ་སྐྱེས་པ་ལ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚང་བའམ་རྒྱས་པར་རྟོགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་དག་ཚོགས་གཉིས་དཔག་མེད་གསོག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་སོགས་ནི་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་དང་འཕགས་སེང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་

འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ངེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་ཀྱང་། ལྟ་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབས་ཤིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་དེས་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་མཐོང་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་། སྒོམ་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་བར་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་མི་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤོང་ན་བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག །དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བ། ཚོགས་གཉིས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ། འདིར་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་དང་། བླ་བ་སྦྲོན་མེས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལ་མདོ་དེ་དང་དེར་ཞེས་ཚིག་ལྷག་མ་རྩ་བའི་ཁོང་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་བདེན་གཉིས་མདོ་དེ་དང་དེར་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་འདིར་མི་གསལ་ཡང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་འགོག་ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རིགས་པ་བཞི་བཞི་གསུངས་པ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཚད་མས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཐ་དད་ལ་གནོད་པ་བཞི་གསུངས་པ་ནི། ངོ་བོ་

ཐ་དད་ལ་ཡིན་གྱི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ལ་མིན་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྨྱུ་གུ་ལྷ་བུ་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། སྨྱུ་གུའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པས་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྨྱུ་གུའི་ཆོས་ཉིད་དེ་སྨྱུ་གུའི་སྡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྨྱུ་གུ་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་སྨྱུ་གུའི་ཆོས་ཉིད་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་དང་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་གཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པར་ཐལ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། སྨྱུ་གུའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་སྨྱུ་གུ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དངོས་སུ་མི་གནོད་པར་ཐལ། སྨྱུ་གུ་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ལ་ལ་མེ་རྟོགས་པས་མཚོ་ལ་མེ་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་སྔ་མ་ལ་བདེན་སྟོང་སྨྱུ་གུའི་སྡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྨྱུ་གུ་ལ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་བཀག་ཙམ་སྨྱུ་གུའི་ཆོས་ཉིད་མིན་པར་ཐལ་བ་ལ། གཏན་ཚིགས་སྔ་མའོ། །བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྨྱུ་གུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཟིགས་ཤིང་བདེན་སྟོང་ལོགས་སུ་གཟིགས་པར་ཐལ་བ་ལ། གཏན་ཚིགས་སྔ་མའོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པར་ཐལ་བའོ། །ཐལ་བ་བཞི་ཀ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ།།

བདེན་གཉིས་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པ་བཞི་གསུངས་པ་ཡང་ལྡོག་པ་ཐ་མི་དད་ཀྱི་གཅིག་ལ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་མིན་ཏེ། རང་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་སྒོམ་པའི་འབད་པས་བཙལ་མི་དགོས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །ཐལ་བ་གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་ལ། ཐལ་བ་གཉིས་པའི་དོན་ནི། གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་ལྟར་དེའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའོ། །རྟགས་ནི་བཞི་ཀ་ལ་གཟུགས་ལྟ་བུ་དང་དེའི་བདེན་སྟོང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། བཞི་ཀ་སྔར་ལྟར་བཟློག་པ་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་ནི་རིམ་

པ་བཞིན་དུ་འབབ་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། འབད་ཀྱང་མི་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྡན་པར་ཐལ་བ་དང་། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་སྣང་བར་མདོའི་དོན་འདུ་བྱེད་དང་དེའི་དོན་དམ་པ་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་གཉིས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་སྐྱོན་བཤད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དགག་ནུས་པས། སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱོན་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཙམ་ལས་མ་བཤད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ནུས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ལ་མ་གཏོགས་པའི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ནི་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་དེའི་དོན་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚོད་དང་མཐུན་པར་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞིང་མཐོང་བ་འདི་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། སྔ་མས་མཚན་ཉིད་དང་ཕྱི་མས་མཚོན་བྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བར་ཇི་ལྟར་ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ཞེས་དབྱུང་དགོས་ཤིང་། འགྲེལ་པར་བྱུང་བས་སྣང་བའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་བྱས་ནས་བ་གླང་རྗེ་མོ་ཡན་ཆད་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་གཉིས་ཀས་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གནས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་དུ་གནས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པར་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡང་གཟུགས་བརྙན་དུ་གནས་པ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བའི་ཁོ་ནའི་ངེས་གཟུང་གིས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པ་གཅོད་པས། དེས་ན་ཡུལ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་ཅིང་། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དོན་བསྡུས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཁོ་ནས་རྙེད་པ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་

སྒྲ་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་ཏོ། །རྩ་བར་གཞན་ཞེས་པའི་གཞན་ས་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་དོན་ནི་གཅིག་ཤོས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། སྔ་མས་མཚན་ཉིད་དང་ཕྱི་མས་མཚོན་བྱ་བསྟན་པའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་བསྟན་ནས་སྟོན་པ་ངེས་གཟུང་གི་དོན་ཏེ། བསྐྱར་ནས་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་དོན་ཁོ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ།།

འགྲེལ་པར་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཁ་ཅིག་གིས་དཔྱད་བཟོད་དུ་བདེན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སྨྱུ་གུ་སོགས་ཀྱི་གཞི་ལ་བདེན་མི་བདེན་དཔྱོད་པའི་ཚེ་གཞི་དེ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞི་དེ་དཔྱད་བཟོད་དུ་བདེན་མི་བདེན་དཔྱོད་པ་ཡེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་བཀག་པ་དཔྱད་བཟོད་དུ་བདེན་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། བཀག་པ་གཞིར་བྱས་ནས་དཔྱད་བཟོད་དུ་བདེན་མི་བདེན་དཔྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པས་ཀྱང་དཔྱད་བཟོད་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དཔྱད་པའི་ཚེ་མི་རྙེད་ཅིང་རྙེད་པའི་ཚེ་མ་དཔྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་གིས་དོགས་ནས། དེ་ནི་རིགས་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་རྟེན་པ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་བདེན་པ་ཁེགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་མེད་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་ལ་ནི་དང་པོར་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་དགོས་པས་འདི་དག་ལ་གང་ཞིག་བཀག་པས་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བདེན་ཚད་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཤེས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པ་དགོས་ཏེ། གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཁ་ཅིག །འདིར་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ལ་

དགོངས་ལ། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་བློ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་རྣ་བར་མི་འོང་བའི་ཚིག་སྟེ། འདིར་བཤད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་གཅིག་ཤོས་སུ་བཤད་ལ། གཞི་དེའི་གཅིག་ཤོས་གཞི་དེར་འཆད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྨོས་པའི་ཁོ་ནའི་སྒྲས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པའི་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ[1]ཞེས་གསུངས་པས། དོན་དམ་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་རྒྱ་གར་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མེད་དོ། །གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་དེར་ཁས་བླང་བར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་བདེན་པ་བློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་འདོད་པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དོན་དམ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཡང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་ཁས་བླང་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་དོན་དམ་དུ་བཞག་པའི་མིང་དོན་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་གྱི་བདེན་པའི་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་གཉིས་ཚོགས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བསླུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༡༣༥༨ ཐྲེང་། ༡༠

བ་མེད་པས་སོ། །མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་དམ་པ་ཡིན་ལ་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཡིན་པས་དོན་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའོ། །དེས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཀྱང་དོན་དམ་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པས་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ཏེ། ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ།[1]།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་ཡུལ་ཡང་དོན་དམ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ།།

བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །འཇལ་བྱེད་སྒྲས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྗོད། །ཅེས་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་འཇལ་བྱེད་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ནི་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བདེན་པ་བཏགས་པ་པ་དང་། ཡུལ་ནི་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དོན་དམ་བཏགས་པ་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ན་མེ་མེད་གཙོད་པས་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་སོགས་མི་རིགས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཞེས་སྦྱིར་བྱུང་ཡང་། སྐབས་སྐོབས་ཀྱིས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་སོགས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དོན་དམ་དུ་འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་དོན་དམ་བཏགས་པ་པ་ཁོ་ནར་འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་སོགས་དཔེར་ལེན་ལུགས་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲའི་དོན་གྱི་དོན་དམ་པ་ཡུལ་ལ་མ་ཚང་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲ་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བའི་དཔེའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་དེ་ལྟར་ཞེས་པས་སྟོན་པས་དོན་དམ་པ་ནི་ཞེས་པ་འགྱུར་ནོར་བར་འདོད་པ་དང་།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༢ ཤོག ༡༣༨༠ བྱང་། ༡༢

ཀུན་རྫོབ་ལ་ཚིག་ཐ་མ་བདེན་པ་ཁོང་ནས་འབྱིན་ལ། དོན་དམ་པ་ཐ་མ་ཁོང་ནས་འབྱིན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་བར་མ་བྱུང་ཡང་འགྲེལ་པར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་པ་ལ་རྒྱ་བར་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཁོང་ནས་འབྱིན་ཞེས་འཆད་པ་སོགས་དོན་མིན་ཏེ། སྔར་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཚིག་མེད་པས་དེ་ལྟར་དོགས་པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་བར་མེད་པ་འགྲེལ་བར་བྱུང་བའི་དོགས་གཅོད་དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་བྱུང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འདྲའམ་མི་འདྲ་སྙམ་པ་ལ། ཚིག་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པའི་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོང་ནས་དབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་བྱུང་བའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། མཚུངས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་མི་བསླུ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་ཅིང་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བས་བདེན་པ་ཞེས་བྱའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་ནི་གནས་ཚུལ་སྟོད་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྟོད་ལུགས་རེ་རེ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའོ། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་དུ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཟླ་གཉིས་སོགས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཟླ་བ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཁེགས་ཤིང་། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་གཞི་གྲུབ་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་མེད་པས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཡང་ལོག་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིས་

རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པ་བློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡང་ཡུལ་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་གནས་པའི་གཉིས་ཚོགས་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་མི་སྣང་བར་སྟོན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་འདིས་གྲུབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དེའི་གྲུབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འགྲེལ་པར་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། དོན་དམ་པར་ནི་ཞེས་པ་ལྟར་ན་དོན་དམ་དུ་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་དངོས་པོར་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་སྣང་ཞིང་རྣམ་པར་གནས་པར་མི་རུང་སྟེ་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་ཤེས་པ་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་སྐྱེ་དེ་ལྟར་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་རྙེད་པའི་དོན་གཞིར་གཟུང་ནས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་ན་ཡང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའོ[1]ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་བདེན་པར་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ནི་སྤྲོས་བྲལ་མཐོང་བའི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་ན། དེ་ལ་སྣང་དགོས་པ་ལས་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སེམས་ཙམ་པ་དག་ན་རེ། དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མ་གཟིགས་པར་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ཅིང་ལུང་དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་ཕྱི་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༩ ཤོག ༡༦༡ བྱང་། ༢ མིན་ནམ་སྣམ།

རོལ་གྱི་དོན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པས་དེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་སོགས་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་མདོའི་དོན་ཡིན་གྱི་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཉམ་གཞག་གིས་མ་གཟིགས་པས་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འགའ་ཡང་ཞེས་བྱེ་བྲག་དགག་པའི་ཚིག་མི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཀ་མ་མཐོང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་མི་མཐོང་བ་ཞེས་འབྱུང་རིགས་པར་འགྱུར་བས་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟ་བུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། ཁྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་གཞན་དབང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བདེན་པ་པ་མེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་དབང་ལ་ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་ཆ་གཟུང་བའི་རྣམ་པས་བསྡུས་པ་དང་། ནང་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་ནི་རང་གི་གཟུང་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་སྣང་ཤུབ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་འཇལ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པས་བདེན་གྲུབ་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་འདོད་དོ། །གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་དབང་དེ་གཉིས་སུ་སྣང་བས་སྟོང་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་སྣང་ཤུབ་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་རིག་པའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པར་གཞན་དབང་དེ་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན། རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྤྱོད་འཇུག་མཁན་པོ་ལྟར། རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི་རང་རིག

བདེན་གྲུབ་ཙམ་འགོག་པ་འདིའི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མེད་པར་འདོད་ཅིང་རང་གིས་རང་དངོས་སུ་རིག་པར་འདོད་པ་ཡང་འགལ་ཏེ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེས་རང་གིས་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔོ་སེར་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྣམ་པ་གཏད་བྱ་དང་གཏོད་བྱེད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། སྔོན་པོ་དང་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །རིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས་རྣམ་པ་མ་གཏད་ཀྱང་རང་གིས་རང་རིག་གོ་ཞེ་ན། རིག་པའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་གྲུབ་པས། ཡུལ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པས་སྔོན་པོ་ཡང་རིག་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐུང་སྟེ། རང་རིག་ལ་གཞན་མི་རིག་པའི་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། རང་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་རང་རིག་པའི་ངོ་བོར་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྔོན་པོ་ཡང་རིགས་པར་ཐལ་བའི་ལན་བཏབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ཙམ་མི་རིགས་སོ། །འོ་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲོལ་བ་ལ་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་རྣམ་མེད་པའི་ལུགས་བཀག་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་བདེན་པ་པ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བདེན་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་འོག་ནས་རིགས་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་རིག་མི་རིགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་མི་མཐོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། མ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱར་བཤད་པའི་མདོ་ཚིག་གི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་མི་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཡང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ

སྟེ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་དབང་དེའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་ལྟ་བས་དཔྱོད་ཅིག་དང་། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དབང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ནི། མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྙེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གདགས་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་སྐད་དང་བརྡའ་བསྟན་པ་དག་གོ །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས[1]ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་གཞན་དབང་བདེན་པས་སྟོང་པར་ཇི་ལྟར་བསྟན་སྙམ་ན། ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མས་དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མཐའ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ཙམ་དེས་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རིམ་པ་ལོག་མས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མཐའ་དག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བསྟན་པར་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་སེམས་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་གཉིས་སྣང་གི་རྒྱུ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྱུར་བས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྒྲ་སྤྱི་སོགས་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཡི་གེ་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ན་ཞེས་འབྱུང་རིགས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ཅེས་འབྱུང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་མི་འདོད་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལ་དགག་པ་རིམ་ཅན་གཉིས་མཛད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཞེས་པའི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟོག་པ་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ན་ཞེས་གསུངས་ན་ཟེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་སྒྲས་བྱེ་བྲག་བསྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་སྒྲ་སྤྱི་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་ན་བྱེ་བྲག་ལ་གོ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་སྐབས་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་བྱེ་བྲག་ལ་གོ་བར་མི་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༠ ཤོག ༣༧༧ ཐེང་། ༧༧

ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་རྟོག་རྒྱུ་བ་མེད་པ་ཐ་མས་བསྟན་པ་ཡིན་ན་ཡི་གེ་རྒྱུ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ལོགས་སུ་སློས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོག་མ་བརྗོད་པར་ཡང་གོང་མ་འདུས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་གོང་མ་སློས་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྟོག་པ་རྒྱུ་བ་ཁེགས་པས་སྒྲ་སྤྱི་རྒྱུ་བ་ཁེགས་ཀྱང་སྒྲ་རང་མཚན་རྒྱུ་བ་མི་ཁེགས་པས་ལོགས་སུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རྒྱུ་བ་ཁེགས་ན་ཞེན་ཡུལ་རྒྱུ་བ་ཡང་དོན་གྱིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། བཏགས་པའི་དབེན་ཞིང་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། རྒྱུ་འབྲས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་བཏགས་པའི་འབྱུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་སོགས་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པས་དོན་གྱིས་དབེན་པར་གྱུར་པ་མཁས་པ་ནས་བྱིས་པའི་བར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མཐུན་པར་སྣང་ཞིང་དེ་དང་མཐུན་པར་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ཙམ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཕངས་མོད་ཀྱི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྣང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་རྣམས་ལ་མི་སྣང་སྟེ། ཀོལ་ཕྱིར་ཀོལ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མཐུན་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་ནི་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་མེད་ལ་རྩོད་པར་བྱེད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པ་མིན་པ་

ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི་གྲུབ་མཐས་ཀུན་བཏགས་པ་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སོགས་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བརྟན་པའི་དོན་ནམ་ཀུན་བཏགས་ནི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱ་བའི་ཚིག་ལས་གོ་རིམ་ལོག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གི་ངོར་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། བཀག་པ་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྨྱུ་གུ་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། སྨྱུ་གུ་སྣང་བ་ན་དེ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྨྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་མེད་དགག་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་བདེན་སྟོང་གི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ལ་སྣང་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་གཞི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་བཀག་པ་ནི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བློའི་ངོར་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་སྨྱུ་གུ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཡང་དག་པ་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཞེས་པ་ནི་བསྡུ་བའི་དོན་ཏེ། ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་པའོ།།

ཚིག་རྐང་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཡུལ་ལ་ཡང་སྦྱར་དུ་རུང་མོད་ཀྱི་དོན་ནི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་ཆོད་ཀྱང་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མ་ཆུབ་པས་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཞེས་བྱ་ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་བློ་ངོར་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་ལོག་པར་མ་ཟད་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཡང་ཆུབ་པའི་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་སྨྱུ་གུ་བདེན་མེད་རྣམ་གྲངས་པའི་

དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ། ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། འགྲེལ་པའི་ཚིག་འོག་མ་རྒྱ་བར་བྲིས་པ་ཡིན་པས་མ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགག་བྱ་བརྟགས་པ་བཀག་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཡང་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མི་འདོད་དམ་ཞེ་ན། སྒྱུ་གྱུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཡང་དག་ཏུ་ན་སྟེ། བདེན་པར་མེད་པར་གསལ་བར་གྲུབ་སྟེ། དགག་བྱ་སྒྱུ་གྱུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བཀག་གཞིའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་ལ་གཟིགས་ངོར་སྒྱུ་གྱུ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཁེགས་པས་བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁེགས་ཏེ། ཡུལ་དགག་གཞི་བདེན་པར་མེད་ན་བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་བརྟགས་པ་ཡོད་པས་དགག་བྱ་མེད་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་བརྟགས་པ་མིན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དགག་བྱ་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་བྱ་བརྟགས་པ་ཡིན་ན་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མོ་གཤམ་བུའི་སྤོ་བསངས་བཀག་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྱུ་གྱུ་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་སྒྱུ་གྱུ་བདེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། བདེན་སྟོང་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པས་དེ་བཀག་པས་བདེན་སྟོང་མི་ཁེགས་ལ་དེས་ན་སྒྱུ་གྱུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྒྱུ་གྱུ་བདེན་པས་སྟོང་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མས་རྟོགས་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་དེ་བས་ན་འོ། །དེ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡང་དག་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་ནམ་ཐབས་ཡིན་པས་རྫུན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དམིགས་པ་སྒྱུ་གྱུ་བདེན་སྟོང་ཡང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་རྫུན་པར་གྲུབ་

པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕྱོགས་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུལ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་ཡང་རུང་མོད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་ངེས་པར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུ་གུ་བདེན་སྟོང་སོགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་གཉིས་སུ་མེད་དེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་བཞི་ཀ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཡང་རྟོག་པའི་དྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་ལི་ཙ་བྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་བུ་བདག་ཅག་གིས་ནི་རང་རང་གི་བསྟན་པ་བཤད་ཟིན་ན། ཁྱོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བསྟན་པ་ལ་སྤྱོབས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་ཡང་དག་པར་དྲིས་པའི་ཚེ་གཞན་དབང་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་རིགས་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་དེ་ཉིད་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལེགས་སོ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོ་ནི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཐབས་སོ། །གཞན་དབང་བདེན་པར་ཡོད་ན་བརྡ་ཤེས་ཤིང་རིགས་པ་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བོ་རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་གཞན་ལ་མི་གསུང་བ་མི་རིགས་སོ། །གང་ཏེ་རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་མ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེས་ཕྱེན་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ[1]ཞེས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚད་མར་མཁས་ལྟུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་བག་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །འོ་ན་མདོ་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་མ་མཐོང་ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་སྟོན་སྙམ་ན། ཐ་སྙད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་མེད་ལ་དོན་དམ་པར་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༢ ཤོག ༧༢༣ བྱང་། ༡

མེད་དོ་ཞེས་ཆོས་ཞེས་སྨོས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཁས་བླངས་ན་བདེན་གྲུབ་ཁས་བླངས་དགོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྣང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་ཡང་ལོག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་ཆུ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་དག་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་དག་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་ཁེགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ངེས་ན་རྫུན་པར་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་གང་ཞིག་སྣང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་གང་ཞིག་སྣང་ཚུལ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་རྟོགས་པར་སླ་ལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྣང་བ་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་སོགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གྲུབ་མཐས་བཏགས་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་གཟུང་སྟེ། ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་དུ་འདྲ་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་དག་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་སྤྱ་མ་དོན་དམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་བདེན་པས་སྟོང་པར་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་ལ། སྒྲོ་གདགས་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་འདི་ཉིད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་འདོད་པས་ཞུ་བུ་ཅག་གཉིས་

ལ་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པ་མིན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་འདོད་ན་ནི་འུ་བུ་ཅག་གཉིས་ལ་བདེན་རྫུན་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐྲུགས་ཤིང་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁས་བླངས་ནས་དེ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ཉིད་ཚད་མས་ཁེགས་པས་བརྫས་ནས་འཁོར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཅས་དང་རྣམ་མེད་ཀྱི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་འགལ་ཏེ། ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བློའི་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། དེ་བདག་ཅག་ལ་སྨྲ་བར་རིགས་ཀྱི་སེར་སྣ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཐབས་དེ་ཡང་མེད་དེ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ལག་པ་བརྐྱང་སྟེ་ཕྱུར་རྫུགས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།།

གཞུང་གོང་འོག་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་སྦྱངས་ཞིང་ཕྲ་བའི་གནས་ལ་དཔྱད་པ་མ་རྫོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་མཚན་ཁས་བླངས་པར་འདྲ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་མིང་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་གཞུང་འདིས་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་གཉིས་ཀས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཁས་བླངས་ན་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་མིང་ཙམ་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར་བས་དབུ་སེམས་གཉིས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་རྩོད་པ་ཡང་མིང་ཙམ་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྟག་མི་རྟག་དངོས་སུ་འགལ་

བས་དོན་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་རྟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རང་མཚན་ཁས་བླངས་པར་འདྲ་ཡང་བདེན་རྫུན་གྱི་དོན་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་རྟོད་པ་ཅི་ཕྱིར་མིན། དེའི་ཕྱིར་རྟོད་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་ལ་རྟོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཁས་བླངས་དགོས་སོ། །རྙེད་བཀུར་སྲེད་པའི་ཞགས་པས་བཅིངས། །ཕྱོགས་ལྷུང་སྡང་བས་ཡིད་དཀྲུགས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །རེ་ཞིག་བཏང་སྙོམས་བྱས་ན་མཛེས།།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ལ་རང་མཚན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲས་པ་ཡང་ཁོ་བོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་བློའི་མཐུ་མེད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ད་དུང་མ་རྟོགས་ཞེས་ཉེན་མོངས་པའི་ཚོ་ངེས་ཆེན་པོ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱུད་པས་རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མ་སྦྱངས་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་བདེན་གཉིས་འདིར་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་འདྲ་བ་ལ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཟླ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཚུ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཚུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པར་སྣང་ན་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་བཞེད་པའི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་འགལ་ཟླ་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་འདོད་ན་དེ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བདེན་གཉིས་འདིར་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རང་མཚན་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚུ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་རང་མཚན་མི་སྣང་ན་དེ་ལ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ལ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །ཡང་ན་རང་མཚན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་དང་། དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་གཏོལ་མེད་དུ་ཟད་དོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་

ཚུལ་དང་། བདེན་པར་འཛིན་ཚུལ་ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན།[1]།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་ན་བཀག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་མི་ནུས་པས་ཐོག་མར་བདེན་པར་གྲུབ་ཚུལ་ངེས་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་ནི་དེ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་དོན་ནི་སྔ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་ཅེས་པའི་རིགས་པ་དེ་གང་ལ་བརྗོད། དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའོ་སྙམ་ན་རྟོག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་བློ་ངེས་པ་ལ་ཡུལ་དོན་དམ་ངེས་དགོས། དེ་ལ་དེའི་འགལ་ཟླ་བདེན་གྲུབ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ངེས་དགོས། དེ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ངེས་དགོས། དེ་ལ་སྔོན་དུ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ངེས་དགོས། དེ་ལ་སྔོན་དུ་ཡུལ་དོན་དམ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་ཐོག་མར་དོན་དམ་པར་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་དཔྱོད་པའི་བློ་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ཉེས་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་བློ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལ་སྔ་རོལ་ཏུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཚད་ངེས་དགོས། དེ་ཡང་བློ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་བློ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་འདོད་པའི་བློ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རིགས་པར་བྱེད་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ཆེས་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་སྙམ་པའི་བློ་ལ་བྱེད་ན། དེ་ནི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པས་ངེས་གཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་མེད་དཔྱད་བྱ་ཡིན་གྱི། དཔྱོད་བྱེད་ག་ལ་ཡིན། དོན་དམ་པར་མེད་སྙམ་པ་ལ་བྱེད་ན་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཅེས་པ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་བློས་རྙེད་པ་ལ་བྱེད་ན། དེ་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་ཁས་བླངས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པར་འདོད་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༡ ཤོག ༡༠༣༩ ཕྲེང་། ༡༠

སྐྱུར་འདེབས་དང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྱུ་གྱུ་ལྟ་བུ་བློས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྱུ་གྱུ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཁས་བླངས་པས་དེ་ལ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དྲིས་ན། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་འདི་འོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཡང་ཁྱོད་འདོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་སྤྱི་མ་དེར་ཡོད་ན་དེར་འགྱུར་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་ངོས་བཟུང་བར་འགྱུར་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་གང་ཡིན། རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ས་བོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྒྱུ་གྱུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་ལྟར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་རིགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་བྱེད་ན། དེས་དཔྱོད་པའི་དོན་ད་དུང་སྨྲ་དགོས་ཤིང་། དེས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་ལ་སླུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆད་རྩོད་རྩོམ་པའི་རི་ སུལ་གནས་བཅས་ཏེ། །སྙིང་ཉིད་སེདྷྲིའི་ང་རོ་སྒྲོག་ཐོས་ནས། །ཁྲི་ཀྲན་གྲོང་གི་སློ་ཐེམ་གནས་པ་ཡིས། །ལྟ་ངན་གཙང་རོ་འདོན་པ་ཤིན་ཏུ་མཚར། །དེས་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཅེས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གམ་སྒྲུབ་པ་གང་རུང་ཡིན་པ་བསྟན་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི། དགག་བྱའི་ཚོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པའི་རྣམ་པར་འདོགས་པའི་འཁྲུལ་བའི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདིའམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་འགེབས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས་ཀྱང་། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་

བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྟེན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱའོ།[1]།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་བྱེད་དགོས་པས་དེ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བློ་ལ་སྣང་བ་ལ་མཁས་རློམས་ཀུན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ཀུན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའོ། །བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཟུང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་སོགས་སུ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཟུང་ངོ་།།

དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྔར་བཤད་ཟིན་པ་དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་བོ།[2]།ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའོ། །སྔ་མའི་དོན་དམ་དང་དེར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མི་སྲིད་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་དམ་དེའི་ངོར་བདེན་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་སྨྱུ་གུའི་སྐྱེ་བ་སོགས་དེས་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཁྱད་པར་དེ་མ་ཕྱེད་ན་སེམས་ཙམ་པས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་གང་ཡིན་ས་དེར་ཡོད་དགོས་པས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལྟར་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པ་ཡིན་ན་དེར་ཡོད་དགོས་པས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ལ། དོན་དམ་པར་མེད་ན་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་དགོས

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༡༣༤༧ ཕྲེང་། ༡༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༣ ཤོག ༡༣༥༠ ཕྲེང་། ༨

པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པའི་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་དོན་དམ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་གཅིག་པས་སྒྱུ་གྱུ་བདེན་སྟོང་བློ་དོན་དམ་པ་དེའི་ངོར་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །རྗེཙྪ་ཤིང་བུ་སོགས་ཏ་གླང་དུ་སྣང་བ་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་གྱིས་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་བཞག་པའི་ལག་རྗེས་ཡིན་པས་མིག་མ་བསླད་པ་ལ་ཡང་སྣང་བ་དེ་འཆར་དགོས་པ་ལྟར། སྒྱུ་གྱུ་དེ་ཉིད་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་ཞེས་པ་ཡང་ཁྱབ་བྱ་ཁས་བླངས་པ་ན་ཁྱབ་བྱེད་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བློ་དོན་དམ་པས་རྙེད་པ་དགག་བྱའི་དོན་དུ་མི་བཟུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་དུ་མས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་ཡང་མི་སྐྱེད། རྒྱུ་གཅིག་གིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཡང་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཤིང་འབྲས་བུ་ཡང་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་རྟོགས་པར་སླ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི། འབྲས་བུ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དུ་བསྒྲུབས་པས། རྒྱུ་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་གིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཁེགས་པས་གཅིག་དུ་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཁྱབ་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ནི། ཆ་དུ་མ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ལ། བློ་ལ་སྣང་བའི་ཚེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བས་སྣང་ལུགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་སྡོད་ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་འདི་རྫུན་པ་ལ་མི་འགལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཆ་དུ་མ་དང་ཆ་ཅན་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཏུ་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ

གཞན་གྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ཆ་ཅན་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་པ་ཚད་མས་བསལ་བས་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་ཁེགས་ལ། དེ་ཁེགས་ན་རྟགས་ཕྱི་མའི་ཚོགས་པ་ཁེགས་ཤིང་དེ་ཡང་ཡ་གྱལ་ཁེགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁེགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་ཁེགས་པ་མི་འཐད་པས། ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་རྒྱུང་ཁེགས་པས་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ན། བདེན་པའི་དུ་མར་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ཡང་གོ་བར་ཟད་དོ། །རང་རྒྱུད་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་འདོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་མི་འདོད་པར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་ཤིང་། གྲུབ་མཐའ་བཟང་ངན་སོགས་གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་བློ་ཁ་ཙུང་ཟད་མ་ཕྱོགས་པ་བརྟགས་ན་ངོ་ཚ་བའི་གནས་སུ་སྣང་བས་སྨྲ་བ་ཙུང་ན་མཛེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། འབྲས་བུ་རྒྱུས་དོན་དམ་པར་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་མི་བྱེད། རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་པ་མིན་ལ། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མའི་དངོས་པོ་མི་བྱེད། རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་དང་པོ་དུ་མས་གཅིག་བྱེད་པ་དགག་པ་ནི། མིག་སོགས་རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་མིག་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ན་རྒྱུ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ལ་ལག་རྗེས་འབྲས་བུ་དུ་མ་མེད་པས་རྗེས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་དུ་མ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལོག་ཀྱང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཡིན་པ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའང་ཡང་ན་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྐྱེན་གསུམ་གྱི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པའི་ཆ་དང་། ཡུལ་འཛིན་ནུས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་དང་དམིགས་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། རྫུན་པ་ལ་རུང་ཡང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་དེ་མི་

ཟུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་དང་ལག་རྗེས་གསུམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚད་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། ལག་རྗེས་གསུམ་རེ་རེ་ནས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། ལག་རྗེས་གསུམ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཐལ། རེ་རེ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་དང་ལག་རྗེས་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ། རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ལག་རྗེས་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ཕན་གདགས་ཤིང་མིག་ཤེས་ལ་རྒྱུ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བ་བཏགས་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡོག་ས་ཐ་དད་ལས་ཡོག་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དུ་མས་བྱེད་པས་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་དུ་མ་མི་བྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་དུ་མའི་ཆ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ན་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ། རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་རྟོག་བཏགས་ཁོ་ན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དུ་མའི་ཆ་རྫས་སུ་གྲུབ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་སྟེང་གི་ཆོས་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཡིན་ལ་ཆོས་གསུམ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡང་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ།།

ཆོས་གསུམ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མར་བཞག་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དེས་གཟུགས་འཛིན་ནུས་ཀྱི་ཆ་སྐྱེད་པ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལག་རྗེས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེད་དམ། འོན་ཏེ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཆ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་དུ་མ་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་དེ་དུ་མར་ཐལ། ལག་རྗེས་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་ཅིང་དེ་རེ་རེ་ནས་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཁོ་ན་སྐྱེད་ན། རྣམ་ཤེས་མི་སྐྱེད་པས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལོང་བ་དང་འོན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེད་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་མི་སྐྱེད་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་རྐྱེན་མེད་པར་འགྱུར

རོ། །སྔར་བཤད་པ་འདི་དག་གི་གནོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཆ་བཅས་དང་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཁེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེགས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མིང་དོན་དང་། ཡུལ་ལ་བདེན་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་དོན་དང་། རྫོང་པ་སྣང་བ་དང་། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་གི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེད་པ་བློ་གང་ཞིག་གིས་སམ་ལས་སུ་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ། མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བློ་དེ་ནི་ས་མ་ཝྲི་ཏ་ཞེས་པ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲའི་དོན་དུ་གནས་པས་ཡང་དག་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲའི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད།[1]།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ལ། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་གྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲའི་དོན་འདྲ་ཡང་སྒྲ་བཤད་པ་དང་འཇུག་པའི་གཞི་མི་འདྲའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་བསམ་པའི་ངོར་བདེན་པ་སྟེ་དམ་པའི་དོན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསམ་ངོར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཞག་པ་མ་གཏོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཙམ་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །རང་རྒྱུད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་གྲུབ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་མི་ཤེས་ཤིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པའི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་བདེན་གྲུབ་ཁས་བླངས་པ་ལ་དབུ་མ་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པར་མི་བྱའོ། །མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་གཏོགས་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི་སྐྲའི་རྩེ་མོའི་ཆ་ཤས་ཙམ

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༥ ཤོག ༢༣༨ བྱང༌། ༦

ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དག་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་འགལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པས། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་འགལ་ལ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་འགལ་ཏེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ན། སྐྱེ་བ་མེད་པས་མ་སྐྱེས་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་ན། དེས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་དམ་པའི་དོན་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། མདོའི་ཚིག་དོན་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་འཇལ་བའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཏེ། དེའི་ངོར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ་འགག་པ་མེད་པ་དང་སྟོང་བར་བསྟན་པ་སོགས་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བར་ཤེས་པར་བྱིས་ཤིག །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྐྱེ་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་རྟོན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ། དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ།[1]།ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྐྱེ་འགག་སོགས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པ་སྐྱེ་འགག་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དམ་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས་བཞེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ་དེ་དང་དེའི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པས་རྟེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩོད་གཞི་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པ་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༢༢༥ ཐེང་། ༣ ནང་དུ་དྲངས།

སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་དང་། གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་ཅིང་མིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བ་དང་། སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་ལེན་ན་དགག་པར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྟེན་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་ཡང་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་པ་ལ་རྫོད་པ་མེད་ཅིང་མཐུན་པར་ཇི་ཙམ་སྣང་བའི་ཆ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྫོད་གཞི་དང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་མཐུན་དཔེར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཏན་ཚིགས་འབྱུང་བས་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་རྫུན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་དང་། དེའི་གཞལ་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འབྱུང་མི་སྲིད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ན་གཞན་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་ཅིང་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཇུག་པར་རིགས་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ངེས་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་བོ་ལ་གོམ་པ་འདོར་བར་འདོད་པའི་བློ་གྲོས་རྩེང་པོ་ཁ་ཅིག །དེ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པར་འཁྲུལ་བ་བསྐྱེད་སྣང་ངོ་། །འདི་དག་ནི་དབུ་མ་སྣང་བར་བཤད་པའི་དོན་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་ཁྱབ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་སུས་ཀྱང་བཟློག་མི་ནུས་པ་དེ་བས་ན་རིགས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་དཔེ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ཙམ་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་ལ་སུ་ཞིག་འགོག་སྟེ་དགག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་འདོད་བཏགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན། །དངོས་པོ་རྣམས་རྫོད་མེད་ཕྱིར་རོ།[1]།ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་ཅིང་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་ཡང་རྫོད་པའི་གཞི་མཐར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༥༡༧ ཐེང་། ༡

ཐུག་པ་རྐྱོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་རྩོད་པ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་བཞི། རིགས་པ་དང་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། འཁྲུལ་བ་གཞི་མེད་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། བདེན་པར་མེད་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྐྱོལ་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདེན་པར་མི་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་རང་གིས་ སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ཅིང་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བདེན་གྲུབ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་མ་དཔྱད་པའི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་དོན་དམ་གྱི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཁས་བླངས་ན་ལེན་པ་པོ་ལ་གནོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་དུ་ལྟ་ཞོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་དེ་བདེན་མོད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་རྫོབ་འདི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་ཡིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་སྐྱེ་མེད་ཆོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་བདེ་བར་གཤེགས་དང་འདྲ། །བྱིས་པའི་བློ་ཅན་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡིས། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད།[1]།ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་ལ་དོན་དམ་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་ཅིང་དོན་དམ་པའི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ །དོན་དམ་པའི་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན

1 བཀའ་འགྱུར། དགེ་བརྩེགས་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༢༩༡ ཐེང་། ༤

གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་ན་ལེན་པ་པོ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་རྣལ་མ་ལས་གཞན་དུ་སོང་བས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཁས་བླངས་ཤིང་དེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔྱད་མི་བཟོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མིན་པ་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྒོལ་བ་ནི། དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་འདི་ལས་མྱུ་གུ་དེར་སྣང་བ་འདི་སླ་བར་བྱོས་ཤིག །སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་བྱ་བ་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་ས་མྱུག་གི་ངོས་ནས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མེད་ན་སྐུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ནི། རྒྱུ་འབྲས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྣང་ཞེས་འདྲི་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདི་འདྲ་འདི་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འདི་ལས་འབྱུང་བར་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཁོ་བོ་ལ་ཡང་སྣང་ལ་སྟོན་མ་མཐོང་བའི་སྣང་ཚུལ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ལན་ཅི་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱ། ཁྱོད་རང་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་ཞེས་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་བ་འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་བརྟེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རང་ལ་གྲུབ་པ་དཔེར་བཀོད་པ་དང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ན་གཞན་དབང་དུ་ཐལ་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་ན་རེ། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་བ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བ་ཡང་། འཁྲུལ་གཞི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཁྱོད་ལྟར་ན་འཁྲུལ་བ་མི་སྐྱེ་བའམ། རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ་འདོགས་པའི་གཞི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་འགའ་ཡང་གང་ལ་ཡང་མི་སྣང་ངོ་། །ཤིང་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡང་ནི་འདོགས་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ཤིང་དེ་ཡང་ཆ་དང་ཆར་

ཕྱི་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆ་ཐ་དད་པས་དཔྱད་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་ལྟོས་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་ཤེས་བདེན་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་ཁྱེད་རང་ལྟར་ན་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏགས་དངོས་པོར་མེད་པས་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་ཁས་བླངས་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དབང་ཤེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་སུ་ཁས་བླངས་ལ། དེ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་ན་དངོས་པོ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་གྲགས་ལ་དེ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་ཕྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་བསྙོན་པར་བྱེད་པ་ཁྱོད་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་གཏམ་བྱ་བའི་གནས་ལ་སྤྱོང་བར་བྱེད་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གཞུག་པར་ག་ལ་ནུས། རྨི་ལམ་ན་དཔེ་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། ནམ་གཞན་དབང་སྣང་བའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ལ་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། ཀུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་རྫུན་པས་འཁྲུད་ནས་གནས་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པས་དཀྲུགས་པའི་དབང་གིས་སྣང་བས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཀུན་བཏགས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་གཞན་དབང་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྲོས་ཤིག་དེ་སུ་བཟློག་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ལ་སྐུང་བ་རྩོད་པ་འབབ་ཞིག་ལྷུར་ལེན་ཅིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་ངན་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་དྲེགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཡང་དག་པར་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་རྩོད་ངན་གྲགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མ་དག་པའོ།།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་མི་འཐད་པ། དེ་འཐད་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་གལ་ཏེ་ཚད་མས་ཁེགས་ན་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ལ་མི་གནོད་པ། རིགས་པ་སྨྲ་བ་ལ་ཁས་བླངས་འགལ་བ་མེད་པ། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ནམ་རང་རྒྱུད་ཡིན། དང་པོ་མི་རུང་སྟེ། ཁྱབ་པ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ཚད་མས་ཁེགས་པ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་རུང་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་དགག་དགོས་ཏེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ནི་དམ་བཅའ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ན་དེ་མི་རིགས་ཤིང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་དགག་མི་ནུས་སྙམ་པའོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་ཁེགས་ན་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་གནོད་དེ་མི་གནོད་པར་ཐལ། རིགས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་སུས་ཀྱང་སྐུང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་ཁེགས་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་མེད་རིགས་པས་གྲུབ་པ་སྨྲ་བ་ལ་མི་གནོད་པར་མ་ཟད་ཁས་ལེན་པར་རིགས་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་འོ་ཅག་གཉིས་ཆར་གྱིས་སྐུར་ཁས་བླངས་ཤིང་ཕྱིས་ཚད་མས་དེ་མེད་པར་གྲུབ་ན་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཁྱེད་ལ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་དག་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་ཕ་རོལ་པོའི་བསམ་པ་བླངས་ཏེ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་ལ་སྔར་ཀུན་རྫོབ་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་དེ་མེད་པར་

གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླངས་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ཤེས་པས་སྔར་དཔྱད་པའི་འོག་ཏུ་དཔྱད་པ་དག་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་སྔར་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་དེ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་སླ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་བཀག་ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ཅི་བདེན་པས་སྟོང་བ་འདི་སླ་བ་ཉིད་ཀོ་ན་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་འམ་སྐྱེ་གནོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བཀག་ན་ཁྱོད་ལ་ཡང་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་དེས་མི་འཇིགས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་སྟོང་ཁས་ལེན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་འཇིགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་ཀྱང་མི་འཇིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཚད་མའི་བདག་ཉིད་གང་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གནོད་ན་སྐྱེ་གནོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གནོད་ན་དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་སུན་ཕྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྔར་ཁས་མ་བླངས་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་སྙམ་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྔར་ཕ་རོལ་པོས་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་རང་རྒྱུད་དུ་བྱེད་ན་གནོད་པ་འདིར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཚད་མས་ཁེགས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དགག་པར་མི་ནུས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་བླང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། སྣང་བ་དགག་མི་རིགས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདེན་གྲུབ་དགག་རིགས་པ། སྣང་བ་བཀག་ན་འགོག་པ་པོ་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡང་ནི་དགག་པར་རིགས་པ་མིན་ཞིང་འགོག་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དགག་

རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་འགོག་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དང་གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་བཏགས་པའི་འབྱུང་བ་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་མིན་ལ་དེ་དག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་བླངས་ཤིང་བདེན་གྲུབ་དེ་ཡང་ནི་དགག་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་ཀྱང་སྤྱད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཀག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད། དགག་མི་རིགས། བཀག་ན་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་དགག་པར་རིགས་སོ། །ཁོ་ནའི་ངེས་གཟུང་གིས་སྣང་བ་དགག་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་ཀྱི། གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་ཁོ་ན་འགོག་ཅིང་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་བྱ་མིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། དངོས་པོ་དང་བཏགས་པ་དགག་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དགག་སྒྲུབ་དུ་མ་བྱེད་པ་ནི་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ །རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ཚིག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་མ་གཏོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྣམ་གཞག་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཁས་ལེན་པའི་རྒོལ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སློའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་དང་ཁ་ཤགས་འབའ་ཞིག་འགྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱའོ།།

གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་། དབུ་མ་པས་དགག་བྱར་འདོད་པའི་བདེན་གྲུབ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་ནས་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཀག་པ་ན་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་མོད་ཀྱི་གཞན་འདོད་འགོག་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་མིན་ཏེ། ཚོས་འདི་དེ་

བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །རྟོད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་མ་གསུངས། [1]།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྣང་བ་དགག་པར་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པ་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་འགོག་པ་ནི་བདག་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་འབབ་ཞིག་གོ །གཞི་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་ན་ནི་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡང་མི་ནུས་ལ། ཡོད་ན་ཚད་མ་གཞལ་བྱ་དང་བཅས་པ་འགོག་བྱེད་ཉིད་ལ་གནོད་པ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །བློ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་དེ་མིན་པའི་སྤོད་ལུགས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ནས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་གྱི་ཕ་རོལ་པོ་ལ་བྲུམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་སོགས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་བདེན་ཚད་དེ་རིགས་པས་ཁེགས་པས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་མི་འཆའ་བ་དེའི་ཚེ་རང་སྟོང་གི་དོན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ལས་འབྲས་སོགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་བཞི། ཤིན་ཏུ་ཕྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྣང་བ་ཙམ་དུ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ལུགས་འདི་ལ་བཅིངས་གྲོལ་འཐད་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་གང་ཡང་མི་འཐད་པ། བདེན་སྟོང་ཁས་ལེན་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ན་ལས་དང་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཕྲོག་གྱུར་སྣང་བ་ཙམ་དུ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་པོའི་ལྟ་བ་ལ་ལས་འབྲས་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དག་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དེས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ཡང་རྫུན་པ་ལ་འཐད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ལ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༢༢༣ ཐེང་། ༡༣ ནང་དུ་དྲངས།

གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་བཅིངས་པ་གཟིགས་ནས་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འཆིང་བྱེད་དང་བཅིངས་པ་དང་ཐར་པ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་མཛད་དོ། །ཐར་པའི་ཐབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་དམན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་། དེ་ལས་དབང་པོ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་པའི་སེམས་ཙམ་དང་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ་ལ་རྟེན་འབྱུང་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཁམས་གསུམ་པས་བསྡུས་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་རང་འགྲེལ་དུ་གཞན་ནི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་བཞིན་དུ་རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ།[1]།ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩ་བ་འདིའི་ཚིག་ཟུར་ལས་ཀྱང་། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ངེས་བཟུང་དུ་མི་དགོས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་སྣང་བ་བཞིན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་འཆིང་བྱེད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བདག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་དག་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྟོན་པས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྫུན་པ་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡང་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་བཅིངས་གྲོལ་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་རུང་སྟེ། དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདེན་གྲུབ་ལ་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་རིགས་པ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༢༦༢ བྱང་། ༡༠

པ་ལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་རུང་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་ལ་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་ལ། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་སོགས་ནི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། བློ་ལ་སྣང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བདག་གིས་སེམས་བཏུད་ཅིང་བལྟས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྫུལ་མ་མཐོང་སྟེ། མ་མཐོང་བཞིན་དུ་བདག་ལ་ཇི་ལྟར་སླུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སུ་གང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཆ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་མི་སྲིད་པས་དེ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ག་ལ་རུང་། སྣང་དུ་ཟིན་ཡང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མས་གྲུབ་ན། མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་ལ། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྣང་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། མནའ་ཆུ་འཐུང་དགོས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རིགས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་ཐ་སྙད་འདོགས་དགོས་པས་བདེན་གྲུབ་ཁས་བླངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ།།

བཞི་པ་བདེན་སྟོང་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་པ་ནི། ལྟ་བ་འདི་ལ་རྟག་ཆད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མིན་ཏེ། སྣང་བ་ཙམ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ལས་འབྲས་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འཁོར་བ་འདི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ལས་བརྒྱུད་མར་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཡིན་པ་སྨྲོས་ཤིག་སྨྲ་བར་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་བསྲེགས་ནས་དེ་ལོག་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལོག་པ་ལ་སྐྱེ་ལོག་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་མ་ཟད། དོན་དམ་པ་ལ་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གནས་མི་ཐོད་པར་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ཚོགས་གཉིས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་གཞག་

དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་འབྲེལ་བས་ཁ་བསྐང་སྟེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། གནས་གྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མིང་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ལུགས་ལ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་འཐད་པ། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་མི་འཐད་པ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་ན། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་ངོ་བོས་དབེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བདེན་པས་སྟོང་བ་འདི་ཁོ་ན་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བཅོམ་པས་མི་མཁྱེན་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་གཞན་ཁོ་ནར་བཞག་ནས་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པར་འདོད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོགས་གཉིས་གོམས་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུས་ཟོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ལུགས་གང་ལ་དེའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འབྲས་བུའི་སྐབས་འདིར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། ལུགས་དེ་ལ་ཤེས་པ་རང་ལས་དོན་གཞན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བྱ་དོན་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་ན། རྒྱུད་གཞན་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་དང་རྣམ་མེད་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་སྔ་ཕྱི་འཇལ་བར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར

བཞག་པའི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་སླར་མི་བཞེངས་སོ། །སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྩད་ནས་བཏོན་པས་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཧིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་གནས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཅར་མཁྱེན་པ་ཡིན་ལ། ཐུ་མ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྣང་བ་མེད་པ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གང་ལ་བཞུགས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། གང་ལ་བཞུགས་ན་ཟླ་མེད་ཅིང་གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་འཚལ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་མཛད་ཅིང་སྐྱོབ་ནུས་པའི་འདྲེན་པ་དམ་པར་གྱུར་པ་དང་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འོས་པ་དང་། སྐྱབས་མཛད་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་འགའ་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། ངེས་ཚིག་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་ལས་མ་འདས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐུའི་དོན་ལུས་སུ་བྱས་ནས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ལ་ལུས་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་པའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་སྟོང་འགྲོ་བ་ལ་ཁྱབ་པས་སྐུའི་དོན་ལུས་ལ་བཤད་པའོ། །མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་ཀུན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྐུའི་དོན་ཚོགས་པའམ་བསགས་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་བསགས་པས་ན་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྣམས་

སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆ་དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེད་པས་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐུའི་དོན་ངོ་བོའི་དོན་དུ་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བཅོས་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ངེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོགས་ནི་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་བདག་པོ་ལས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མཛད་པའི་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱོགས་འདིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འགྲེལ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང་ཚད་མེད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་དང་ཆ་ཅམ་འདྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་འདིར་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ལ་བཞི། གཟུ་བོར་གནས་པའི་བློས་དབུ་མའི་ལུགས་འདི་རིགས་སམ་མི་རིགས་སྙམ་དུ་དཔྱད་རིགས་པར་བསྐུལ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྲག་པར་མི་རིགས་པ་དང་། མི་མོས་པ་སྤངས་ཏེ་བསག་སྦྱང་བྱས་པས་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྐྲག་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་འདིར་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་དཔྱད་པར་གྱིས་ཞེས་བསྐུལ་བའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫུན་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་འདི་ལ་ཅི་ཉེས་པ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་སྙམ་དུའོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་ཚེ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སྡང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས་དཀྲུགས་པའི་ཡིད་ལེགས་པར་བོར་ལ་དཔྱད་པར་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་དྲུག །རྟེན་དཔལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བ་དང་། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དཀའ་བ་དང་། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་དཀའ་ཞིང་ཐར་པ་ཐོབ་དཀའ་བ་དང་། དལ་འབྱོར་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་། གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྲད་དཀའ་བ་དང་། དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྡང་བ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚེ་འདིར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་འབད་པར་བྱའོ་སྙམ་ན། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། དལ་འབྱོར་ཅམ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མི་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་འདི་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཁྱེད་སར་ཆུད་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས། མོས་པར་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱངས་པ་ཆུང་ཞིང་བློ་གྲོས་ཉམ་ཡང་རབ་ཏུ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བློ་སྦྱང་བ་ཉམ་ཆུང་ཞེས་བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་ངེས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། འཁོར་བའི་འགྲོག་དགོན་པ་བགྲོད་པར་དཀའ་ཞིང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་མ་ཤི་ཚུན་ཆད་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྙམ་ན། དེ་རིང་ཉིད་ནས་འབད་པར་རིགས་ཏེ། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་སྲོག་ཀྱང་མི་བརྟན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་གཡོ་བ་ཡིན་པས་མྱུར་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། ཕྱིས་ཀྱང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཙལ་ནས་བློ་སྦྱང་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། ལམ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོའང་རྙེད་པར་དཀའ་ན་སྐྱེ་དེ་ལ་ཚོགས་དུ་མ་བསགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་སྡང་བ་གང་དུ་དགོས་ཏེ། སྡང་བ་དོར་བར་རིགས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རེ་ཞིག་མོས་པ་མེད་དུ་ཟིན་ན་ཡང་སྟོང་བ་སྤྱངས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་དེ་ནི་འགའ་ལ་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མོས་པ་འདི་ནི་རེ་ཤིག་གཅིག་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་མོས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྤང་བས་རྒྱུད་ཚིག་པ་ཁྲོད་ལ་ནི་ཐར་བ་ལྟ་ཅི་སློས་དལ་བ་འབྱོར་བའང་རིང་བར་གསལ་ཏེ། མདོ་སྡེ་དང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་རི་དྭགས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྲག་པར་བྱེད་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སེང་གེའི་ང་རོ་སྒྲོགས་མི་ནུས་ཤིང་། ཕ་རོལ་པོས་བཀོད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་པའི་གནོད་ལེགས་པར་ཁུར་བ་ཡིན་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་སྐད་ཟེར་ཞིང་། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྨད་པའི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་མུན་སྤྲུལ་གྱི་ཚིག་སྨྲ་བ་ལ་འབད་པར་མི་བྱའོ།།

གསུམ་པ་བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ནི་བསྔོ་བྱའི་དངོས་པོའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་བདག་གིས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱེད་པར་ཤོག་ཅིག་གོ།

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཡང་དག་པ་མཐོང་བར་བརྩོན་པ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པ་དེའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ནཱ་གརྦྷ་ཤེས་རབ་གོ་ཆ་དང་། ཛྙཱ་ན་གར་བྷ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་

ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།

རྟོགས་ལྡན་འཇུག་བྱ་དབུ་མའི་ལམ་མོ་ཞེས། །ཀུན་ལ་གྲགས་མོད་ཚུལ་འདིར་ཞུགས་པ་ཡང་། །རྣམ་གཞག་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་མཐོང་ནས། །དམ་པའི་གསུང་ལས་གོ་སླའི་ངག་གིས་བཤད། །རྣམ་དཔྱོད་བརྩོན་པའི་སྲུབ་ཤིང་སྲུབ་ཐག་གིས། །ཀླུ་སྒྲུབ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་བསྲུབས་པ་ལས། །བདེན་གཉིས་ཟབ་དོན་བཅུད་ཀྱི་སྙིང་པོ་རྙེད། །འགྲོ་ཀུན་དབུལ་བ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་འོ། །གང་གི་བློ་གྲོས་ཞུགས་ཀྱིས་ནི། །ལྟ་ངན་ཚང་ཚིང་ཀུན་སྲེག་ཅིང་། །རྒྱལ་སྲས་ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་པ། །ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྦྱངས་པའི་སྟོབས་དམན་བློ་གྲོས་ཉམ་ཆུང་ཞིང་། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་དཔག་པར་དཀའ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པའི་རིགས། །འདིར་འབད་དགེ་བ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ། །འདིས་ནི་འགྲོ་ཀུན་སྲིད་མཚོ་ལས་བཀྲལ་ཞིང་། །ཡང་དག་དོན་གྱི་སྣང་བ་རབ་རྒྱས་ནས། །འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེས་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་བྱས་ཤིང་། །གནས་ལུགས་ལྟ་བའི་མིག་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་མདོ་སྔགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཞུང་དུ་མ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཐུ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐུལ་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱང་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་ལན་དུ་མར་ཐོས་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དགེ་སློང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །།

༄ ཛྙེ་ན་གརྦྷའི་ལེགས་བཤད་མི་ཟད་གཏེར། །མཁྱེན་རབ་ལང་ཚོ་དར་བས་མ་ལུས་

འཁོར། །སྟོན་མཛད་རིན་ཆེན་བདུན་ལྡན་སྐྱེ་རྒུའི་གཉེན། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་གུས་པས་འདུད། །དེ་ཡི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་གསལ་བྱེད་འདི། །པར་རྐོ་འབྲི་དང་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་སོགས། །འབྲེལ་ཐོགས་ཀུན་ཀྱང་དམ་པས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །ས་ལམ་མྱུར་དུ་བགྲོད་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་ཤོག །འདི་ཡི་དགེ་ཚོགས་ཁ་བ་དུང་ལྟ་བུས། །བློ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་རང་ལུགས་གདུགས་དཀར་པོ། །ལྷུན་པོའི་སྤྱི་ལྟར་མཐོ་བའི་གྲིབ་བསིལ་གྱིས། །འགྲོ་རྣམས་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་སྐྱོངས་གྱུར་ཅིག །བདེན་གཉིས་ཀྱི་དར་ཊཱིཀ་འདི་སྔོན་གསུངས་འབུམ་ཁྲོད་དུ་མི་བཞུགས་ཤིང་དཔེ་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་མ་དཔེ་གཉིས་ཙམ་རྟེན་པ་ཐབ་ཚུན་བསྡུར་ནས་པར་དུ་བསྒྲུན་པ་ཡིན་ནོ། །སརྦ་མངྒལཾ།། པར་འདི་ཛ་ཡུལ་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་གླིང་དུ་བསྒྲུབས།

༄༅། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མང་ཐོས་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་སོན་གྱུར་ཅིང་། །ཐུགས་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་པ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་དང་འཇམ་དབྱངས་ལ། །རྩེ་གཅིག་གུས་པས་བཏུད་དེ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གི་མཁྱེན་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དོན། །རང་ལུགས་སྒྲུབ་དང་གཞན་གཞུང་འཇིག་བྱེད་པའི། །རྣམ་དག་རིགས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པ། །མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །རིགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དང་ཕ་རོལ་གཟིགས་གྱུར་ཅིང་། །མི་ཤེས་མུན་འཇོམས་མཐའ་དག་རྫོགས་པའི་དགོངས་ལྡན་པས། །འཇིག་རྟེན་ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱི་འདྲེན་པ་མཆོག་གྱུར་པ། །དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་ཞབས་ལ་གུས་པས་འདུད། །གཞུང་འདི་འཆད་བྱེད་སྨྲ་མཁན་འགའ་ཡིས། །རིགས་པ་ལྟར་སྣང་སྤྱུགས་དང་རྫུས་རྣམས་ཀྱིས། །དོན་གཉེར་སྐྱེ་བོའི་བློ་མིག་བསླད་མཐོང་བས། །ལེགས་བཤད་གཏེར་མཐོང་གྲུབ་པའི་མིག་སྨན་བྱ། །ལོག་རྟོག་ཟེ་ཚོམ་རྩིག་པ་སྟུག་པོ་ཡིས། །སྡེ་བདུན་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ་འདི་བསྒྲིབས་པས། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐོ་བ་ཡིས། །སྒྲིབ་བྱེད་ལོག་རྟོག་མ་ལུས་བསལ་བར་བྱ། །ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པས་དཀྲུགས་པའི་ཡིད་དོར་ལ། །དོན་འདི་རིགས་སམ་འོན་ཏེ་གཞན་ཡིན་ཞེས། །རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་རྩེ་གཅིག་གུས་པས་ཉོན།།

འདིར་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་པའི་གཏེར་འདི། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བློ་དམན་པས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཆེས་གསལ་བར་མཛད་ནའང་། རིགས་པ་པ་ཕྲ་མོ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་སྦྱངས་ཤིང་། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཟེ་ཚོམ་གསུམ་གྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་བསྒྲིབས་པ་དག་གིས་དོན་གཞན་དུ་བཤད་པ་དག་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདི་བརྩམ་

མོ། །དེ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་དང་། མཚན་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བྲ་མ་ན་ཡུག་ཏ་ནི་ཧྲི་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱའོ། །བྲ་ཞེས་པ་རབ་དང་། དང་པོ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་དང་པོ་དང་། མ་ན་རིང་པོ་ང་རྒྱལ་དང་། ཐུང་དུ་ཡིད་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ཡིད་དང་པོ་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་དོན་ཡང་བཤད་ན། དང་པོར་མི་སླུ་བ་དང་། གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཐོར་ཡང་བའི་ཆེད་དུ་ཚད་མ་ཞེས་སྨོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་བདུན་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། བཤད་པ་དངོས་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང་། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་བརྗོད་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དོན་གང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ལ་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འོག་མས་ཀྱང་འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པ་ཡང་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། འཇམ་པའི་མགོན་ཉིད་བླ་མ་ཡིན་པས་འཇམ་མགོན་བླ་མའམ། ཡང་ན་དེ་དང་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་བླ་མའི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་བཏུད་དེ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བསྟོད་པར་འོས་པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པའི་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་དང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་། སྐྱེ་བོ་དམན་པ་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལས་འདས་ཤིང་མཐའ་ཡས་པའི་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བ་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་

དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ནི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་ཀླུའི་དབང་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གཙུག་ན་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཀླུའི་དབང་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། ཀླུའི་དབང་པོ་གཙུག་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་སྤྲས་པ་བཞིན་དུ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀླུའི་དབང་པོ་ཕུད་ཕུད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་རོ་འཛིན་ཅིང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཕུད་སྒྲའི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀླུའི་དབང་པོ་ལ་ལྟ་བ་དང་། རིག་པའི་དུག་གི་ཟེར་མི་བཟོད་པ་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བའི་ལྟ་བའི་ཟེར་པས་རྒོལ་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པས་ཆོས་མཚུངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཀླུའི་དབང་པོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ལྟར། བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པས་ཀྱང་ཆོས་མཚུངས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྩོམས་པའི་སྐྱོན་སྤངས་ཏེ་རྟོམ་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྟོམ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྟོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཁས་པ་སྔ་མ་དག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་པས། ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་པདྨ་ཁ་འབྱེད་མི་ནུས་པ་ལྟར། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་སྔོན་ཆད་རྣམ་དཔྱོད་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་འོད་དང་འདྲ་བ་མཁས་པའི་རྒྱ་སྐད་བྱེ་བ་བརྒྱས། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པདྨོ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་མོད། ཡང་འདིར་བཤད་པ་ལ་བརྩོམས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཉི་མའི་འོད་མེད་པར་པདྨོ་ཁ་འབྱེད་མི་ནུས་པ་ལྟར། ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་བློའི་ཉི་འོད་ཀྱི་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་གཞུང་ལུགས་ཚད་མའི་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པའི་དོན་གྱི་སར་སྙིང་པོ་གསལ་མ་ནུས་པས་ངེས་པར་ཕྱེན་ཅི་མ་ལོག་པའི་འགྲེལ་པ་རྟོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་

དང་ལྡན་པ་དང་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་གཞུ་བོར་གནས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་བ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་བཤད་དོ། །ཀུན་སློང་གང་གིས་ན་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ་སྟོད་ཀྱི་སྐྱོན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་སྟོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། བཤི་བརྒྱ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བསྡུས་པའོ། །བཤེད་པའི་དོན་ལེགས་པར་འཆད་ནུས་ཏེ། སྔེ་བདུན་ལས་བཤད་པའི་གཞི་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་ཇི་ལྟ་བར། བློ་གྲོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལེགས་པར་མཐོང་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། བློ་དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། བུམ་པ་མཚན་གཞི། ཡུལ་དུ་མཚོན་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་བའི་བློས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ཡང་རུང་སྟེ། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཞེས་འདོད་པ་དང་འདྲའོ། །འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་བའི་བློའི་རིག་བྱར་ཐལ། ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན། གང་ཡང་མིན་ན་ཡུལ་དུ་འགལ་ལོ། ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟེན་པའི་གཞིར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཤེས་བྱར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་བའི་བློའི་རིག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཞེན་སྟངས་སམ་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་ཞིང་། འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་སྤྱངས་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་གཉིས། ཁས་བླངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག །རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དང་རྨི་ལམ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་སོགས་མེད་པ་གསལ་སྣང་གི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཅེ་ན། བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པར་ཟད་ཀྱི། ཆ་པ་དང་། གཙང་ནག་པ་སོགས་ནི་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ནློ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་དང་། གཟུང་ཡུལ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་རུང་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་བྱ་དེ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། མེད་པ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་བར་འགལ་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་ནི། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་བྱེ་སྨྲ་ལན་གདབ་པ་ནི། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གཞིར་བྱས་ནས་འཁྲུལ་ཤེས་དང་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྲ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཟེར་ན་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ་ལ། དངོས་པོར་ཞེན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པས་ན། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་དང་མེད་པ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རུང་བར་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཉེ་བར་གཏད་ན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་རགས། རང་སྣང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །བུམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་དང་འགལ་ཞིང་། ཁྱད་པར་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པའི་དོགས་

པ་ཡིན་པས། འདིའི་རྒྱ་འགྲེལ་ལ་མིག་ཕྱེ་ལ་ལྟོས་ཤིག །སེལ་ངོའི་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སེལ་ངོ་ཙམ་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བོ་དུ་མས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྐབས་འདིར་དཔེར་བཀོད་སྣམ་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་སྣང་སེལ་ལ་བློ་ཁ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཕྱོགས་པར་ཟད་དོ། །དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པས་བརྟགས་པའི་ཚེ། བུམ་པའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་ཀྱང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོར་མེད་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱང་བུམ་པ་མ་ཡིན། བུམ་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པའི་གཟུགས་དང་དྲི་མ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་བུམ་པ་མ་ཡིན། དེ་དག་ཚ་ཤས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཚ་ཤས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་། ཚ་ཤས་སུ་གཏོགས་པའི་བུམ་པ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་བུམ་པ་མ་ཡིན། རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བུམ་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ན། ཡང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་བུམ་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་ཉུས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། །སྦྱོང་བས་དེ་མཚུངས་འབྲས་བུ་ཡི། །རྒྱུ་མིན་པ་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ལ། །བུམ་པའི་སྒྲ་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར།[1]།ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་གསལ་བར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནང་སྙིང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་སྣང་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་། སྣང་མཁན་བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལྟུན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང་། མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༩ ཐེང་། ༧

ཡུལ་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་ཐུང་བ་ན་གནས་ན་མཐོང་ཡང་། ཡུལ་ཐུང་བ་ན་གནས་པ་མིན་པ་དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ལ་འཁྲུལ་སྣང་གཉིས་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཡུལ་ཐུང་བ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་གཉིས་པོའང་ཡུལ་ཐུང་བ་ན་གནས་པ་མིན་པས་གཞན་གྱིས་མཐོང་ཐུང་མིན་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱང་རང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་སོགས་འཆད་པ་པོ་རང་ལ་སྣང་བ་དེ་རང་གི་བློ་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཆད་པ་པོས་བཤད་པ་དེ་ཉན་པ་པོས་མ་གོ །ཉན་པ་པོས་གོ་བ་དེ་འཆད་པ་པོས་མ་བཤད་པས། ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་ཡུལ་དེ་ཉིད་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲས་བརྗོད་པས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་འཛིན་ན་གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱོར་མི་ནུས་ཤིང་གོ་མི་ནུས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་འབྲེལ་མེད་སོ་སོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྩོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཁོ་ན་གཟུང་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་གོ་ཞིང་འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་

པར་ཐལ། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་རང་ལ་ཤར་ན་དེ་རང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། རང་ལ་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་ནི་དེ་རང་གི་ཡུལ་མིན་པ་ངེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྤྱི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་སུན་འབྱིན་རྣམས་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་སྤྱི་ཤེས་བྱར་མི་རུང་ན་འོག་ནས་སྒྲ་དོན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུངས་པ་སོགས་རང་གི་ལུགས་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བས་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩིང་རི་བོ་ལ་གོམས་པ་དོར་བ་ལྟར་མི་བྱ་བར། ཞིབ་ཁབ་མིག་ཏུ་གཏུན་འཇུག་པ་ལྟར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རིགས་པས་བརྟགས་ན་དངོས་པོར་མེད་བཞིན་དུ། ད་དུང་ཐལ་ཆེར་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་ནི། དཔེར་ན་སོར་མོའི་རྩེ་མོས་བསྟན་པ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་ལ་བལྟས་ནས་ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་བླུན་པོ་འཁྲུལ་བ་དང་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བླངས་དོར་བྱེད་པའི་རྟོགས་ལྡན་སྐྱེས་བུས་འདོད་བྱའི་དོན་ཡོད་མེད་དུ་དཔྱོད་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། མཐར་རང་མཚན་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་མི་རྟེན་པ་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་པ་ནི་ཚད་མས་བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རྩོད་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇལ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཚེ་སྤྱི་མཚན་གཟུང་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མཚན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར། རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་

ཕྱིར་རོ།[1]།ཞེས་དང་། ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་རྣམས་ཀྱིས། །དོན་བྱ་དེ་ལ་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།[2]།ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་གསུངས་པ་རྣམས་མ་གཟིགས་པ་དང་། མ་དགོངས་པ་ག་ལ་སྲིད། ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེང་། སྤྱི་མཚན་མེད་པར་འདོད་པ་དག་འདི་ལ་ལན་ཐོབ་ཞིག །སྤྱི་མཚན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཤིང་། ཆོས་ཅན་ཀྱང་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་མེད་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཁྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འགལ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་མེད་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ། །གནོད་པ་རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཞེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྟོད་སྤང་དང་། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་རྟོད་སྤང་དང་། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྟོད་པ་ནི། དོན་སྤྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། ཡུལ་གཞལ་བྱ་གཉིས་བཞེད་པས་གནོད་ཅེ་ན། ལན་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་རང་མཚན་ལྟར་སྤྱི་མཚན་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གིས་ཀློག་གྱུར་རང་མཚན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་། སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བར་བྱེད་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚེ་ན་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བས། འཇལ་ཚུལ་ལམ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། རྒྱང་ཕན་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གནོད་པ་བསྟན་པ་སུས་ཀྱང་སྤང་མི་ནུས་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ཡང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༧ ཤོག ༥༠༠ ཐྲེང་། ༡༨

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༣༡ ཐྲེང་། ༡

མ་གཉིས། །དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར།[1]།ཞེས་པ་དྲངས་ནས་བསྒྲུབས་པ་དང་འགལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བ་སྐྲ་ཤད་སོགས་མེད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའང་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཞེ་ན། ལན་ལ་གཉིས། མི་མཚུངས་པའི་ལན་དང་། ཕྱི་སྟེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་སོགས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྒན་པོ་བརྡ་བྱང་སྣང་བ་ལྟར་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུགས་པ་དང་། ཐོབ་པ་སོགས་ཡུལ་གྱི་དགོས་ནུས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་བའི་བཞེད་པ་ཡིན་ན། འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྐྲ་ཤད་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བ་རང་སྤྱི་གང་ཡང་མིན་ན། གཞལ་བྱ་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྐྲ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་བློ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྲར་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་ལ་ཟེར་ན། སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྲར་སྣང་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་རྟོག་པས་དཔྱོད་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྤྱི་དང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་དངོས་མེད་ཡིན་ན། གཉིས་པོ་རང་རིག་གི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ཡིད་ལ་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་འདོད་དོན་འབད་མེད་འགྲུབ་པ་སོགས་གནོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཟེར་ན། ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་རྣམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་རང་རིག་གིས་ནི་དངོས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། མྱོང་བས་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་མཚན་མིན་པའི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༢༨ ཐེང་། ༧

དོན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དུ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་ལ་དེ་ལྟ་ན་དུ་མེད་མི་སྲིད་ན་ཡོད་ན་དུ་ཡོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་འགལ་བ་སོགས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། རྩོད་པ་འདིའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། བླ་མ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་དོན་བསྙོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཅི་ཕན། [1]།ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཀྲལ་བ་དང་། འདིར་མཛད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོས་ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱ་སེལ་བའི་ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ལ། བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲ་སོར་བཞག་དོན་དུ་བཟུང་ནས་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། བཞེད་པ་མ་གོ་བཞིན་དུ་འགོག་པས་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་གྱི་གཞལ་བྱ་ནི་སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་འགར་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་འགོག་པའི་ཚད་མ་དང་། དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ཁ་ཅིག་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་ལ་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་མེ་མེད་ཀྱི་མཚོར་དུ་བའི་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་སེལ་བར་བྱེད་ལ། བཙོ་བསྲེག་དོན་གཉེར་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེའི་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱའི་རང་ལྡོག་སེལ་བའི་ཚད་མ་མཁས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བཞེད་པར་ག་ལ་རིགས། རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དཔེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། འབྲིག་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བུད་མེད་ཀྱིས་འདོད་དོན་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་གཟུགས་བཟང་ངན་དཔྱོད་རིགས་ཀྱི། མ་ནིང་གཞིར་བཟུང་ནས་གཟུགས་བཟང་ངན་དཔྱོད་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ།།

ལྷང་ངོར་བྱེད་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ན་དང་། བཙོ་བསྲེག་སོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེ་ལྟ་བུ་རྟོགས་འདོད་པའི་ཚེ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེའི་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་དུ་བ་ལྟ་བུ་གཞི་འགར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་མེ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མེས་དབེན་པའི་མཚོ་ལ་དུ་བའི་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༡༡ ཐེང་། ༧

དགག་བྱ་འཇལ་བར་འདོད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་དང་སྒྲོ་འདོགས་འཛིན་སྟངས་མཚུངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །མཚོ་ལ་དུ་བ་གྲུབ་པར་ཐལ། དུ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། །དེས་ན་མཚོར་དུ་མེད་སོགས་དངོས་མེད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་རང་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། ཡོད་དངོས་ཁྱད་མེད་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་དེ་ཕྱི་ཡི་དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་མཁས་པས་བཀག་ཟིན་ལ། ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་སྟེ། ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན། དོན་སེམས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མི་སྲིད་པ་དེས་ན་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྨྲའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་ཕན་དང་། དཔྱོད་པ་པ་ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དང་། དབང་ཕྱུག་པ་གནས་ལུས་སོགས་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པ་དང་། གྲངས་ཅན་གཙོ་བོ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དང་། གཟེག་ཟན་དང་། ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་རྟུལ་ཆ་མེད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དང་། དབུ་མ་པ་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་དམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐ་དད་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྟག་པ་རྒྱུར་འདོད་པ་དག་ནི་མི་འཐད་པར་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པས་ཕྱི་དོན་གྱི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ན་རྟུལ་ཕྲན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་དཔྱོད་པ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་

ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་རིག་གི་རྣམ་བཞག་དང་། རྣམ་རིག་གི་རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག །རང་ལུགས་བཤད། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། བོད་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་ན། རི་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བས་བར་དུ་ཆོད་པ་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བྱེད་མིན་ལ། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལྟ་བྱེད་ཡིན་ལོ། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་ལྟ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་དང་གཟུང་དོན་དང་དེ་འཛིན་པའི་གཟུང་དོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དགག །དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་སྨྲ་ལྟར་མི་འཐད་ཀྱང་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་ནི་གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ་སློབ་དཔོན་ཆ་པ་སོགས་བཞེད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དོན་རིག་མ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འགལ་བར་ཐལ། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་རོ་གཟུགས་ལ་འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་དུས་མཉམ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདིར་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་པ་ཡིན་ཡང་། འོག་གི་ལན་ལོག་པ་དགོད། །ལན་ནི། གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་གཟུང་དོན་ཁས་བླངས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྔོ་ནས་རང་གི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་རྟགས་གང་ཁས་བླངས་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་རིག་འཐད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དམིགས་རྐྱེན་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་བདག་རྐྱེན་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་རང་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་པོ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྐྱེན་གསུམ་ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ། ཡུལ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཟས་སོགས་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། ཕ་མའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་ཡུལ་གཟུགས་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དང་དབང་པོས་གྲོགས་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་གྱི་བློ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་དེ། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཤེས་དང་དེ་ཤེས་པའི་བློ་གཉིས་དྲན་ཤེས་གཉིས་པས་མི་འདྲ་བར་དྲན་པ་དང་། ཡུལ་ཤེས་དེ་དྲན་ཤེས་དང་པོས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དྲན་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་དོན་སྐྱོག་ན་མོས་རྣམ་པ་གཏད་པར་ཁས་བླངས་པར་བསམས་ནས་ཤ་ཟ་དང་མཚུངས་པར་བྱེད་པ་ནི། འདོད་པ་མ་གོ་བའི་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་ཏེ། ཤ་ཟས་རྣམ་པ་བཞག་ན་དེ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་དགོས་ལ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཤ་ཟར་འདོགས་ན་མིང་ལ་མི་རྩོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པས་མངོན་སུམ་ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་བླངས་ནས་མདོ་སྡེ་པ་འགོག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་གོ་བར་གསལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག །རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སྒྲུབ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དགག་པ་དང་། ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དེ། ཕྱི་དོན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དོན་གྱིས་དངོས་སུ་གཏད་པའི་རྣམ་པའང་མེད་དེ། དོན་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། བུམ་

པ་ཆོས་ཅན། རགས་པའི་ཆ་མེད་དུ་མེད་དེ། ཕྱོགས་ཆ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཕྲ་བའི་ཆ་མེད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆ་དྲུག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྡེ་བདུན་གྱི་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ན་ཚད་མ་གཉིས་དང་སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་སོགས་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་དང་འགལ་ཞིང་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་རྣམ་ངེས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་ལ་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བཞིན། སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ཡང་སྔོན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྫས་གཞན་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫས་གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འཇུག་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། བཙུན་པ་དགེ་སྲུང་སོགས་ན་རེ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་དུ་མས་སྔོན་པོ་གཅིག་ཟུར་མོང་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཅིག་གིས་དམིགས་པ་དེ་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།།

ལྷན་ཅིག་པ་ལ་དོན་གཞན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་འགལ་ནས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རྫས་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཐ་དད་པའི་ལྷན་ཅིག་པ་མི་འགལ་ལོ། །སྣང་གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་མ་ངེས་པ་མེད་དེ། གཟུགས་དམིགས་པ་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་སྔོག་ཆགས་ཀྱི་བཟུང་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཀྱང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འདོད་ལ། གཟུགས་དམིགས་པ་སྣང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གཟུང་དོར་རྟགས་ཞུགས་པ་མེད་དོ། །གཙོ་འཁོར་གཅིག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡང་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འདོད་དོ། །འདིར་ཡང་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།

སྡེ་བདུན་གྱི་ལུགས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི། རིགས་པ་ཐྲ་མོ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་ཟད་དོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་རིག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྡུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་དང་། རྟུལ་ཕྲན་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ངེས། རིག་བྱེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིག་པ་ཙམ་མི་རྙེད་དོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་རིག་ཙམ་འགོད་དེ། དཀར་ཟལ་ཡིན་མིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐོགཤལ་ཙམ་འདུས་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་དང་འདྲའོ། །འདིས་ཀྱང་བེམ་རིག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་མི་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་པ་བཀོད་པ་དང་། དེ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་འགོག་པ་དང་མཚུངས་ལ། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ཡང་རྟུལ་གྱི་ཆཤས་བཞིན་དུ་ཆ་མེད་གཅིག་བདེན་པ་འགོག་ནུས་པ་དེས་ན་སེམས་ཕྲ་བ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔ་ཆ་ཕྱི་ཆ་བར་ཆ་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་ཅེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། རྟུལ་དང་མི་མཚུངས་པའི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སེམས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་། སེམས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་འགོག་ནུས་སུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟུལ་ཕྲན་དུས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐོར་ན་རགས་པ་མི་རྩོམ་ལ། རགས་པ་གཅིག་ཆར་བསྐོར་བ་ན་དབུས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བས་རྟུལ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་ལ། དུས་གསུམ་གཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བས་ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱང་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་འཛོག་པ་ན། དབུ་མ་པ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་མཛད་པ་ཡིན་

གྱི། རང་ལུགས་ལ་རྟུལ་དང་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་འགོག་ནུས་སུ་མི་མཚུངས་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་དབང་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པས། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ན་མེད་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དུང་དཀར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་སོགས་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ཤེས་ཚད་མ་དང་། དེའི་ཡུལ་བདེན་པ་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་བག་ཆགས་མི་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མིན་དང་། དེའི་ཡུལ་བརྫུན་པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མི་བཞེད་པ་རྫ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་ཤིག །གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན་དབང་ཤེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་རྣམ་བཞག་གཉིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཐོག་མར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་མ་ཤེས་ན། །ཚད་མ་གང་དུ་འཇུག་པ་མི་ཤེས་ཤིང་། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པས། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༄ གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བློའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བསྡུ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་བློ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པ་བློའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྔོ་སྣང་ཤེས་པ་བློ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་ལ། རིག་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་མཚོན་སྦྱོར་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་རིག་པ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ

ནི། བློ་ལ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་དང་། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་དང་། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གཅོད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འཇུག་བཞིན་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཤེས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཙང་ནག་ཁ་ཅིག་གིས་བློ་བདུན་དུ་དབྱེ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པར་གཅོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེ་ཚོམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་མི་མཐུན་པར་གཅོད་པ་དང་། མཐུན་པར་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ལོག་ཤེས་དང་། གཉིས་པ་ལ་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བ་དང་། འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྔར་རྟོགས་ཟིན་པ་ལ་འགལ་བ་དང་མ་ཟིན་པ་ལ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་བཅད་ཤེས་དང་། གཉིས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་ལ་འགལ་བ་དང་། ལྐོག་གྱུར་ལ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། འབྲང་བའོ། །དང་པོ་ཡིད་དཔྱོད་དང་། གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཅེས་བཞེད་དོ། །ཚད་མ་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཕལ་ཆེར་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལྔར་སྡུད་དེ། ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྔ་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། བཅད་ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་ལྐོག་གྱུར་དོན་མཐུན་ངེས་པ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཁྲིན་པ་སྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཤ་བསྒྲིགས་ཀྱི་གསུང་ལ་འདུས་པའི་སྦྲང་བུའི་ཚོགས་ལ་དུ་བར་འཁྲུལ་ནས་མེ་ཡོད་སྙམ་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པ་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ཀྱང་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་

དང་། ཏ་ཙང་ཐལ་བ་དང་། ཐློག་པ་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། གཏན་ནས་མི་ལྟོས་ན་ཐེ་ཚོམ་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལ་སོགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་གྱི་བློ་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་རྟགས་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྣང་གསུམ་གང་རུང་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་གང་ཞིག་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡང་ཡིན་པའི་ལྐོག་གྱུར་ངེས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་སྐྱེད་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞིག །ལྟར་སྣང་གསུམ་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ལྐོག་གྱུར་དོན་མཐུན་གསར་དུ་ངེས་པའི་བློ་གང་ཞིག །རྟགས་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གང་ལ་ཡང་མི་བརྟེན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའང་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ལྐོག་གྱུར་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་ན་ཚད་མར་འགྱུར་ལ། མི་གཅོད་ན་སྒྲོ་འདོགས་དང་ངེས་ཤེས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ལྐོག་གྱུར་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། ལྐོག་གྱུར་རང་མཚན་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་ན་རྒྱང་ཕན་ལྟར་རྗེས་དཔག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་རོ། །ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྲིན་པ་ན་ཚུ་ཡོད་སྙམ་པ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། མེད་སྙམ་པ་བརྫུན་པ་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། ཡོད་དམ་མེད་དམ་སྙམ་པ་སོམ་ཉིའི་བློ་གསུམ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་པར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ལ་ངེས་པ་མེད་ན་དེ་ངེས་ཤེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་ལོགས་སུ་རྟེན་དཀའ་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་བློར་འགྱུར་ན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་ན་ཁྱེད་འདོད་པའི་ལྐོག་གྱུར་དོན་མཐུན་ངེས་པ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད

ལྟར་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱོག་གྱུར་དོན་མི་མཐུན་ངེས་པའི་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་མི་འཐད། དེ་ཡང་འདོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱོག་གྱུར་བདེན་པ་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་ཉམས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡིད་དཔྱོད་མིན་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་སྤྱ་མའང་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མཐའ་གཉིས་ཀར་དོགས་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལའང་མཚུངས་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། མཐའ་གཉིས་ཀར་དོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་བདེན་པར་འདོད་ན། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལྔའི་གྲངས་ངེས་འཛིག་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཞན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །སྐྱོག་གྱུར་དོན་མི་མཐུན་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན། སྐྱོག་གྱུར་དོན་མཐུན་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ་དང་། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་འོག་ན་གཏེར་ཡོད་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོད་དཔག་པ་ཀུན་བདེན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱོག་གྱུར་བདེན་པ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་བློ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྟག་ལྡན་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་བསྡུས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ཡང་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་ལུང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་བློ་ཚད་མ་དང་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་བཞིར་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བའི་རང་མཚན་སྣང་བ་མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་ན་ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་ཐུམ་པའི་སྐད་ཅིག་སྣང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་གཞན་དུ

ཡིངས་པས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འཁྲུལ་པའི་ཚེ་མཐོང་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་མཚན་སྣང་ཡང་མ་ངེས་པ་ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་ཀུན་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་རྣམ་ངེས་ལས་མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་སྔ་མ་མཁས་པ་དག་གི་བཞེད་པ་ནི། མངོན་སུམ་གང་ཞིག་དོན་གང་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པ་ལ་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫས་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་མཐོང་ཡང་། ཡིད་གཏད་ན་ངེས་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་མིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་ན་མངོན་གསུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཟིན་པའི་མངོན་སུམ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། མངོན་རྗེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་པ་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་རིག་པས་མཐའ་དཔྱད་ན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང་། ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་བློ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་། སྔར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ཡང་རྟོགས་སོ་སྙམ་ན་ལོག་ཤེས་དང་། རང་

སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཚད་མ་ལས་མ་འདས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། དགག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དགག་པ་དང་། དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དགག་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ལ་གཞི་མཐུན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་ངོ་བོ་རྟོག་བྲལ་དང་ཡུལ་རང་མཚན་ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཅན་དང་། བཅད་ཤེས་ངོ་བོ་རྟོག་པ་ཡུལ་སྔ་དོན་དུས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར་དུས་ད་ལྟ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ད་ལྟ་བ་དྲན་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྔོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྐེ་སྔོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་པའི་སྔོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་ལ་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པ་རྣམས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་གྱི་སྔེ་པས་བཏགས་པ་དང་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཡང་རུང་། རིགས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་མངོན་སུམ་སྔ་མས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་ཡང་དེ་འཛིན་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཚད་མ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་མཐའ་དག་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་གཞི་མཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མཐུན་

དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅད་ཤེས་ལ་དྲན་པས་ཁྱབ་པས་མངོན་སུམ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དྲན་པ་མིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་རིགས་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་རང་མཚན་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་སྔ་ཕྱི་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད། སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་ངེས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཛིན་སྟངས་ལ་ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་འདྲ་བར་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲ་བར་འཛིན་པའི་བློ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དབྱེ་བསྡུ་བྱེད་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟུལ་ཕྲན་དང་སྐད་ཅིག་ཕྲ་བ་ལ་སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སོ་སྐྱེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྟུལ་ཕྲན་སོ་སོ་དང་། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་སོ་སོ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་གི །ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོང་བའི་སོ་སྐྱེའི་རྣམ་ཤེས་གང་སྐྱེད་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་གཞིར་ཡང་གཟུང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟོག་པའི་ཆ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ངེས་མ་ངེས་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་བློ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ་རིགས་གཅིག་མི་གཅིག་སོགས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། ཚད་མིན་གྱི་བློའི་མཚན་ཉིད་དང་། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མཚན་གཞི། ཚད་མ་མིན་པའི་བློར་མཚོན། ཤེས་པ་གང་ཞིག་གསར་དུ་མི་སླུ་བར་མ་གྲུབ་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་

མའི་འགལ་ཟླ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་སྟེ། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འདུ་ལ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་པུ་ཁོ་ནར་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ན་ལོག་པར་གོ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོ་བར་འདུག་ཅེས་གྲགས་པ་ལྟར། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འདུ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི། ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་དོན་རྟོགས་ཤིང་འཛིན་པས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་དེའི་དོན་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་དཔྱད་པ་མ་རྫོགས་པ་དང་། རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་གནས་དོན་མ་རྙེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ལོག་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི། ཞེན་པའམ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དེར་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱི་ཤེས་པས་གནོད་པའི་རིག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དང་ནི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་དབང་ཤེས་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསྟན་པ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། དུས་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི། དེར་འཛིན་ན་ཡང་འཛིན་སྟངས་ལ་དེ་མི་འཛིན་པ་སྲིད་པའི་ཤེས་པ་ཐེ་ཚོམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཁྲིན་པ་རྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་དུ་གནས་པ་མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་དང་། ཆ་མཉམ་པ་དང་། ཡོད་པའམ་མེད་པ་ལ་ལྷག་ཆེར་འཛིན་པ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོར་ན་ཤེས་པ་ཀུན་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཡང་རང་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བས་རང་རིག་གི་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས་

ལ། ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་པོ་ཡང་མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཚད་མིན་བློ་ཡི་རྣམ་བཞག་མ་ཤེས་ན། །སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆོད་སྙམ་དུ། །ཚད་མའི་གོལ་ས་ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པས། །མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གོ་སླའི་ངག་གིས་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༄ གསུམ་པ་བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྩོད་སྤོང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཤད་པ་དང་། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་སྟེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། རང་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་ལེགས་པར་འབྱེད་མི་ཤེས་ཤིང་། ཚིག་ཙམ་ལ་ཞེན་པ་དག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལོག་པར་བཤད་དེ། འདིའི་འགྲེལ་པར་རང་མཚན་དང་གསལ་བ་དངོས་པོའི་དོན་དུ་གཅིག་པར་མཛད་ཀྱང་། གསལ་བ་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་འོག་ནས་བཤད་པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩས་དང་ལྡོག་པ་སོགས་ལ་ཡང་དོན་ལ་གནས་པ་དང་སེལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཕྱེད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བོད་གཞན་དག་རྫས་ལྡོག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་མཐོང་སྟེ། རྫས་དང་བྱེ་བྲག་དང་སྤྲུལ་པ་རྣམས་རེས་འགའ་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། ལྡོག་པ་དང་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད། རྟོག་མི་རྟོག་སོགས་ཀྱང་གཞན་དུ་འཆད་ལ། ཁོ་བོས་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད་དེ། རྫས་དང་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་བློ་སྣང་བ་དང་སེལ་བ་འཛིན་སྟངས་སུ་འཆད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྫས་ལྡོག་གི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང་། རྫས་ཆོས་དང་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པར་འདུས་པ་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཡར་བ་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་སོ་སོར་ངེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྫས་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། ཁྲབ་ཀྱིས་རང་གི་བྱང་བུ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པ་བཞིན། དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྡོག་པ་ཁྱབ་ཆེ་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫས་གཅིག་གི་སྟེང་གི་ལྡོག་པ་དུ་མ་རྟོག་པས་རྟགས་ནས་སྒྲིལ་བར་ཟད་ཀྱི། རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པར་འདུ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་རྟག་མི་རྟག་རྫས་བུམ་པ་ལ་མི་འདུ་བ་ལྟ་བུ་རྫས་ཆོས་དང་། མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་པའི་སྟེང་དུ་མི་འདུ་ཡང་། བུམ་པའི་རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་མི་འགལ་བ་ལྡོག་ཆོས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་སུ་ཐལ། དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་ལ་འདུ་རྒྱུ་མི་སྲུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲའི་བྱས་པའི་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྟོགས་ན་མི་རྟག་པའི་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྫས་ཐ་དད་པས་སྒྲའི་བྱས་པ་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་བྱས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འཛིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྫས་གཅིག་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་བྱས་པ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྗེས་

དཔག་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་ཕྱོག་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བཞེད་དེ། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ལ། སྒྲའི་བྱས་པའི་རྫས་དང་མི་རྟག་པའི་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ།།

སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲའི་བྱས་པའི་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན། མི་རྟག་པའི་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཟུང་ངོར་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཤིང་། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་ངོར་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་ཡིན་དགོས་སོ། །དོན་བསྡུ་ན། རྫས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན། རྗེས་དཔག་རྫས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པས། སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་བའི་གནོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་སྒྲའི་སྤྱི་དང་། སྒྲ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དེ་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་བུམ་སོགས་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་དེ་རིགས་མཐུན་རང་གི་དངོས་པོ་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལས་ལོག་པ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤ་པ་དང་ཙན་དན་སོགས་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤ་པ་དང་ཙན་དན་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་དང་། དེ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཐད་ཀའི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ཤ་པ་སོགས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དང་། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གོང་མ་ཡི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཤ་པ་ད་ལྟ་བ་དང་། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཤ་པ་ཞིག

པ་དང་། ཤ་པ་མ་འོངས་པ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་གང་ཞིག །ཡ་གྱལ་ཤ་པ་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ཞིག་གོ །མེས་བསྲེགས་སོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་འདས་པ་ལ་ཡང་ཤིང་གི་བརྗོད་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡོད་པས་གོང་མའི་བྲེ་བྲག་ཅེས་དང་། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྔ་དྲོའི་ཤིང་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཤིང་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིར་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། འདས་མ་འོངས་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པ་མ་གོ་བར་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྩིང་པོ་དག་གིས་དངོས་པོ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་དུ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྔ་ཕྱི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་དུ་བ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་སྐྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།

འོ་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡང་མེ་དུ་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ། ད་ལྟ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པ་དང་རི་བོ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་མཉམ་པར་ཐལ། ཤར་ཕྱོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐལ་པར་མཚུངས་སོ། །སྔ་དྲོའི་ཤ་པ་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཤ་པ་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གི་དུས་ན་གཅིག་ཤོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཤ་པ་དང་། ཙན་དན་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གི་གོ་ས་ན་གཅིག་ཤོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །ཁྱོད་ལྟར་ན། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་ཁས་བླངས་དགོས་སོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོངས་པ་ཤ་པ་དང་། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཤ་པ་འདས་པ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཤ་པ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དང་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོའི་དངོས་པོ་རྫས་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བཞེད་པ་ཡིན་པས། འདི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ན་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པར་སྐུར་བ་འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དཔག་

ནས་ཁ་སང་གི་དུས་དང་དེ་རིང་དང་སང་གི་དུས་གསུམ་ཀ་ད་ལྟ་བ་དང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག །རང་ལུགས་བཞག །རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་པས་དགག་པ་དང་། ལུང་གིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫས་ཐ་དད་དགག་པ་དང་། གཅིག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་ཉི་ཚེ་བ་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས་དེ་མེད་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་སོགས་ལ་ལ་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། དེ་ཡང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལྫོག་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཤིང་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་དགག་པ་དང་། རྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་། སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་ནའང་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་སྣང་ན་སེར་པོའི་རང་བཞིན་ཡང་ངེས་པར་སྣང་དགོས་ན་དེ་སྣང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྣང་བ་ན་སྤྱི་སྣང་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཤ་པ་སྣང་བའི་ཚེ་དངོས་པོ་ཙམ་སྣང་དགོས་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གྲངས་ཅན་པས་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡི་བྱེ་བྲག་སྔོ་སེར་སོགས་སྐྱེ་འཇིག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་གཅིག་པ་མིན་ན་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར།

སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་གནོད་པ་འདི་སྟོན་པར་གསུངས་པས། སྟོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་འདིར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། བ་གླང་ཁྲ་བོ་དང་རྫས་གཅིག་ན། སེར་སྐྱ་དང་རྫས་གཅིག་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ཡང་ལོག་པར་གོ་ཞིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། །དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་བཟློག་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན།[1]།ཞེས་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་བྱེད་པར་ཟད་དོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡན་ལག་ཅན་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནས་ལག་པ་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཚེ་དེ་ལུས་གཞན་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ། ལག་པ་གཡོ་བ་ན་ལུས་གཞན་ཡང་ངེས་པར་གཡོ་བར་ཐལ་བའི་གནོད་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ཇི་ལྟར་དགག་སྙམ་དགག་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ན་སྔོ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་རྫས་གཅིག་པའི་དངོས་པོའི་ཚེ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ། སྣམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོའི་ཚེ་དེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུའང་གནོད་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་བུམ་སྣམ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་འགོག་པ་དང་མཚུངས་པ་ག་ལ་སྲིད། གཞན་དུ་ན་བུམ་པ་དངོས་པོར་བསྟན་བཅོས་འདིར་གསལ་བར་གསུངས་པས། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། གསེར་བུམ་དང་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། གཉིས་ཀ་རྫས་སུ་གྲུབ། རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན། གནོད་པ་གཞན་ཡང་ཟངས་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡང་ཁས་བླངས་པས་རིགས་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་སྦྱངས་པའི་བློ་ངན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་ནི་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༨༤༣ ཐིང་། ༨

དུ་ཐལ། སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དངོས་པོ་དེ། སྣམ་བུ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་འགལ་བ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། དཀར་སྔོན་སོགས་རྣམས་དང་སྣང་མུན་སོགས་འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྣང་བའི་རང་བཞིན་དང་མུན་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་དེའི་སྣང་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་དེ་མུན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ། མུན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་དེ་སྣང་བ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲངས་ཅན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་བོད་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་གཅིག་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཡང་དེ་སྙེད་ཀྱི་གྲངས་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་འདི་ནི་སྤྱིའོ་ཞེས་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡང་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱིས་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཤུག་པ་ལའང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་ཙམ་མི་འགྲུབ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་བླངས་པས་ཤིང་ཙམ་བཀག་པས། ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་སོགས་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། བློ་ངོར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་དང་རྫས་གཅིག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། ཤ་པ་དང་ཙན་དན་སོགས་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ལོ། །དེ་དགག་པ་ནི། སྔོན་མཐོང་བ་མེད་པའི་པདྨ་རཱ་ག་ལྟ་བུ་གཅིག་མཐོང་ནའང་པདྨ་རཱ་ག་གཞན་དང་འདྲ་བར་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདྲ་བ་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་རུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་པ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྦྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བློ་ཆོས་དོན་རང་མཚན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བའི་སྤྱི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་གཅིག་བྱེ་

བྲག་དང་རྫས་མི་གཅིག་པར་ཐལ། མཚུངས་པ་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་ལས་མེད་པ་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱིའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཏུ་མ་ཟད་ཡང་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་སྤྱི་ཡིན་ཞེ་ན། གཅིག་གི་རྣམ་པ་མ་ཟད་བའི་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བློ་ལ་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པ་མ་ཟད་ན་བློས་མཚུངས་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་བྱས་པའི་སྤྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་ཤ་པ་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅན་དན་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་འདོད་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་རེ་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། སྤྱི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་ཡི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བློ་ཚོས་གསུངས་པའི་རྣམ་བཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཁྱོད་འདོད་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན། དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། གཞན་གྱི་བཏགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལ་མེད་ན་སྤྱི་མེད་པ་དང་དགག་སྒྲུབ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་དེ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པ་དེ་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་རང་མཚན་མིན་པ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་བྱས་པ་ལྟར་འདོད་དོན་ཐོབ་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་བློའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་ཀ་ཤིང་གསལ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་རྩོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དོན་ལ་མེད་ན་སྤྱི་རྫས་གྲུབ་པ་གཞན་ཡང་མེད་པས། དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞན་སེལ་སྒྲོ་བཏགས་དངོས་མེད་ལ་སྤྱི་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་། དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོང་བ་དང་ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་ནུས་ཤིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཙམ་བྱེད་པའི་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་

ཤེས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། གསལ་བ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་འདོད་པ་ཞུག་ཕྱུག་པ་དང་། གསལ་བ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དེ་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་རིགས་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་སྦྱངས་པ་ཤ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཕྱུག་པ་ལ་འགྲོ། ཕྱུག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཤ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་རྣམས་གྲངས་ཅན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་པས་བཀག་ཟིན་ལ། སྤྱི་གཞན་སེལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ལྡོག་པ་ཚིག་རྐྱང་སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག །ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཤིང་གསལ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་མཚན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པས་རང་མཚན་མིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་གང་ཡིན། རྟོལ་དུ་མ་དང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་སྔོ་རྟུལ་ལྷ་བུ་རྟུལ་ཐྲ་རབ་གཅིག་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀ་ཁས་བླངས་སོ། །ཁྱོད་ལྟར་ན་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་པ་གྲུབ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་ན་རང་མཚན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཉམས་སོ། །འདོད་ན། སྔོན་པོའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་། སེར་པོའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པས་ཁྱབ་བྱ་ཁེགས་པ་དང་། །ཁྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་བྱེད་འགྲུབ་པ་སོགས། །སྤྱི་གསལ་ལེགས་པར་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །དེ་ཡི་རྣམ་བཞག་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༄ གཉིས་པ་སྣང་བ་དང་སེལ་བ་བརྟག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ངེས་ཏེ། འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གང་ཡིན་ཡང་རྟོག་མེད་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ལ། སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་དེ་དག་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་དང་། སེལ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་སྟེ། འཁྲུལ་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྣང་བ་བཤད་པ་དང་། སེལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྣང་བ་འཁྲུལ་བ་དང་། མ་འཁྲུལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིན་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཆ་གང་། རང་མཚན་མེད་པ་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཆ་གང་། རང་མཚན་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་དང་། དོན་རིག་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། བློའི་འཛིན་སྟངས་དང་། བློ་དོན་མཐུན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་དང་དེའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་དོན་རང་མཚན་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་། རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དུ་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྲིད་པ་དང་། བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་ཁྲབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་གནས་ཚོད་བཞིན་དུ་སྣང་བར་ཐལ། རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་ཅིང་། ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་མི་སྲིད། སྔོན་པོ་སྣང་བ་ན་མི་རྟག་པ་མི་

སྣང་བའི་རེས་འཇོག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མ་འབྲེལ་བའི་སྣང་བས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བློ་དོན་ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་སྒྲུབ་པ་དང་། མངོན་སུམ་མ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་མ་འབྲེལ་པའི་བློ་དོན་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དོན་གྱི་སྟེང་ན་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་མེད་ན་དེ་སྣང་གི་བློ་མ་འབྲེལ་བ་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་མ་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཁྱབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་ན། བློ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པས་ཁྱབ་སྟེ། བེ་ཏྲའུ་མཐོང་བ་ན་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན། བུམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་ཁྱབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཁྱབ་སྒྲུབ་པ་དང་། མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ཁ་ཅིག་འོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་རྣམས་འགྲེལ་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་རྟོག་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་ན། ངེས་མ་ངེས་ཆ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་ན་ཚད་མར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་རྟོགས་སླ་ལ། རང་གི་ལན་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ངེས་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ངེས་ཤེས་མིན་ན་ཚད་མ་དང་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་འགལ་བ་མིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་མཚན་གཞིར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མར་མཚོན་ནུས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེའམ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས་ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། འདིའི་དོན་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་གང་ཚད་མར་སོང་བ་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་གོང་འོག་ཏུ་སྒྲུབས་ཤིང་། སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་གཅིག་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་བཀག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི། ཚད་མར་མཚོན་པ་སྒྲ་རྟག་པས་སྟོང་པར་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་མིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་རྟེན་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་མཚོན་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བློ་ཞན་པ་ཁ་ཅིག་ཚད་མར་མཚོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མཚན་གཞིར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་མཚན་གཞི་ཚད་མར་མཚོན་ཞེས་པ་འཐད་པའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་នོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྔོ་ལྡོག་ངེས་པ་རྟོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ངེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང་། རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་སེལ་བར་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་གི་ལྡོག་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་མོད། སྔོན་པོའི་ལྡོག་པ་ངེས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་ལ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། གཞན་སེལ་དུ་ཡང་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོའི་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་དོན་མཐུན་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་ལྟ་ལ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་ལ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ན་རང་རིག་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་གང་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས་དེ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ངེས་ཤེས་དང་དེ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་བློ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེས་རིགས་པ་མཁྱེན་པས་གསུངས་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ལ། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་གཅིག་ཆར་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བར་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། སྔོན་པོ་ངེས་པའི་རྟོག་པས་སྔོན་པོའི་སྟེང་གི་དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་སྣང་བས་འཇལ་ན་ནི་དེ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ངེས་པའི་བློ་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་མིང་དུ་མར་བཏགས་ནའང་སྒྲ་བློ་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲའི་དོན་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་དང་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དོན་གཅིག་ཡིན་ཡང་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ལ་སྣང་བར་རློམ་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་པ་གང་ཞིག །ལྡོག་པས་འཇུག་ན་སེལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རང་ཡུལ་གྱི་དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསལ་བྱ་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེལ་བའི་རྣམ་བཞག་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། བློའི་འཛིན་སྟངས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིས་སེལ་བར་བྱེད་པས་སེལ་བ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དངོས་ཡུལ་སྟེ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་བྱེད་དུ་མེད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་མི་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་ཅིང་རང་མཚན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་སུ་བཞི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ནི་གོ་སླ་ལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མེའི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་མེ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྲེག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཚུལ་དང་། མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བ་གླང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བ་གླང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་སྤྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བ་གླང་སྣམ་དུ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་ནག་ཀྲུར་དང་རྟ་རྣམས་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་སྦྱ་མ་གཉིས་ལ་འབྲས་བུའི་བློ་གཅིག་དང་རྟ་དང་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བ་འགལ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ནི་སྨན་བཞིན་དུ་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་སྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། བ་གླང་གི་གསལ་བ་ཐ་དད་རྣམས་ལ་བ་གླང་ཞེས་པའི་སྤྱིའི་སྒྲ་གཅིག་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ལའང་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་རུང་སྟེ། དེ་གསུམ་འཇལ་བའི་གཞན་སེལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པས་དེ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློའི་རྣམ་པ་ནི། རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་

སྒྲ་ངེས། དེ་ནས་བྱས་པར་ངེས། དེ་ནས་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ན། ཤིང་གསལ་དུ་མ་ལ་ཤིང་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་ཚེ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་མཚན་གཞིར་ཤིང་རང་མཚན་པ་ཡང་ཡོད། དངོས་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། བློ་དེའི་ངོར་དེ་གཉིས་ཀ་སྣང་ཞིང་། སྣང་ཚུལ་མཚུངས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྟོག་པ་ངེས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྟོག་པའི་གཟུང་ངོར་རྫས་ཐ་དད་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། དེ་གསུམ་གྱི་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། གཞན་སེལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡི་སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། སྒྲ་དང་བློའི་དབྱེ་བ་ཡིས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བེམ་པོའི་དོན་ལ་སྒྲ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་སེལ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་རྟོག་པའི་བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གོང་འོག་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གིས། འདི་ལ་བོད་རྣམས་པལ་ཆེར་ནི། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་ལེགས་པར་འཆད་མ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་སྣང་ངོ་། །དོན་ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན། རྟག་མེད་མ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་དགོས་པ་ལས་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་

གཉིས་ལས་སེལ་བ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ནི། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་བཅད་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་རྫས་ཀྱི་གནས་ཚོད་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྣང་བ་ལ་མཚུངས་པ་ནི། སྣང་བའང་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ལ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། སེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོང་བ་རྒྱུན་འཆད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་གང་ཡོད་པ་དེ་ན་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་དེ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་རང་མཚན་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་གང་ཡོད་ན་དེ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡོད་མི་དགོས་པ་ལྟར། གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་དང་མི་ལྡན་པས་རྟོགས་པར་དཀའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་དང་། དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་མེད་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཀྱང་ཚུལ་དེའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དང་སྒྲུབ་པ་སྣང་བ་དང་ནི་མི་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་པའི་གཞན་སེལ་དང་། དགག་པའི་གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པ་དང་། ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིས་དེ་མ་ཡིན་སེལ་བར་བྱེད་པས་ན་སེལ་བ། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་རྣམས་ཆ་ཡི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ལ་ལྡོག་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པས་ན་ཆ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་སྣང་བ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལ་ལྟོས་སམ་མ་ལྟོས་ཀྱང་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པའི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྒྲ་བྱུས་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བའི་སྒྲ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོག་གྱུར་རང་མཚན་འཇལ་བར་ཐུར་སྒྲུབས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་གོ་ན་ནི་དོན་མི་འཐོབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བས། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནན་གྱིས་ཤུབ་པའི་རྐྱེན་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཆིག་གིས་ཟིན་པར་དབྱོད་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་ཡང་བློ་ངོར་དེ་ལྟར་གཅོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེལ་བ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བུམ་མེད་སོགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རི་བོང་གི་རྭ་མེད་སོགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཡི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དག་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་དངོས་མེད་དང་། ངེས་བསལ་བྱ་སེལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་དགག་བྱ་འགོག་པ་མཁས་པ་སུ་གང་གི་ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྣང་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །ཁྱབ་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོར་མེད་པ་རྟོག

མེད་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་མིན་པས་ཁྱབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་བློ་ངོར་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་གྲུབ་ལ་དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པས་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་མ་གྲུབ་པར་དངོས་པོ་བཀག་ནས་བློ་ངོར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། བུམ་པའི་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ་གདགས་དགོས་ཀྱི་རང་དབང་དུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། རི་བོང་གི་རྭ་སོགས་མེད་མོད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་དང་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས་འཁྲུལ་ཤེས་དེར་སྣང་བའི་སྟོབས་ཉིད་ལས་དེའི་ཡུལ་གཉིས་དངོས་པོར་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་འདུས་བྱས་བཀག་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དངོས་པོར་མེད་ལ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་དེར་གསལ་བར་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཕྱིར་འདོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཚད་མས་གཞལ་མི་ནུས་ཤིང་ཁེགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་མེད་ན་ནམ་མཁའ་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་བ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་ཡོད་དོ་

ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་དང་བྲུ་ག་ཡི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ནམ་མཁའ་སྟོན་པོར་སྣང་བ་ཁ་དོག་ཡིན་ལ། བྲུ་ག་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་དེ་དག་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་བཀག་པ་དང་། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྐྱེན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་ཁ་ཅིག་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་དགོས་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ།།

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་འདི་ཉོན་ཅིག །ཡོད་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་མེད་པའི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱང་རིང་པོའི་རི་ལ་སོགས་པ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བས་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པའི་གཞུང་ལོག་པར་འཆད་པ་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ན། རྣམ་འགྲེལ་མཛོད་པས། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་རྟག་ཅེས་ཟེར། །ཞེས་རྟག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འདུས་མ་བྱས་མ་གྲུབ་ན། རྟག་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་སྤྱིའི་བྱེད་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟག་སྨྲ་གཉིས་པོ་ནམ་མཁའ་སོགས་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་རྟག་པར་འདོད་ལ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མི་རྟག་པ་ལོག་པ་ལ་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བུམ་མེད་དང་། དུ་མེད་སོགས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་རྟག་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རྟག་མི་

རྟག་ཕན་ཚུན་སྤྱང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དང་། སྒྲ་དོན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པས། རྟག་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། རྩ་བའི་བཞེད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོ་བར་གསལ་ལོ། །འགྲེལ་པར། མི་རྟག་པ་ལོག་པ་ཙམ་ལ་རྟག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གསུངས་ཀྱི། རྟག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རྟག་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱི། བཏགས་ཡོད་མིན་པའི་རྟག་པ་ཡོད་པ་བཀག་པའི་དོན་དུ་གསུང་མ་གསུང་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་ཤིག །དངོས་མེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་མི་སྲིད་ཅེས་སོགས་དོགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་བཀག་ནས་གསུངས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་མཉེས་པར་མ་བྱས་ཤིང་། ཚོགས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་ཆུང་བ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་བསྟན་བཅོས་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ལོག་པར་འཆད་པ་དག་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ།།

རྣམ་བཞག་སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལྐུག་པ་མིག་ཅན་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་མཐོང་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཀྲ་བར་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལོང་བ་སྨྲ་མཁས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་མ་མཐོང་ཡང་ཐ་སྙད་མཐའ་དག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མངོན་སུམ་དབང་པོ་ཚང་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ཡིས་གཉིས་པོ་དེ་ཡི་བརྡ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྔ། སྤྱི་མེད་ན་བརྡ་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་དང་། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། བཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། གསལ་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བ་ལང་ཞེས་སོགས་སྤྱི་དེ་ཡི་སྒྲ་འཇུག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཅེ་ན། སྒྲ་དོན་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་ཡོད་པར་བསམས་ནས་རྩོད་པའོ། །དེ་དགག་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་

ཕྱིར། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བརྡ་སྦྱོད་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་དང་རྫས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པ་ཆོས་བརྗོད་པས་ཏེ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་བ་ལང་ཞེས་པ་རྫས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །མི་འགལ་ཏེ་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་བརྗོད་བྱ་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གིས་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར་བ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་ན་གཅིག་ལ་མིང་ཚིག་དང་མང་པོ་ལ་གཅིག་ཚིག་མི་རུང་བ་སོགས་རྒྱས་པར་འགྲེལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་དངོས་འགལ་གཙོད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཤིང་གོ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་ན་བཅད་བྱ་ཤིང་མ་ཡིན་མ་གོ་བར་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་མི་ནུས་པས་མི་གོ །དེ་གོ་བ་ལ་ཤིང་གཅོད་པ་དང་གོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་དུས་མཉམ་དུ་མི་གོ་ཞིང་གཅིག་སྔར་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་གོ་བ་མེད་པ་དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་ཡོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་། སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྣལ་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱང་ཤིང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དངོས་འགལ་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། མི་གཅོད་ན་ཤ་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཤ་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཤིང་དུ་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་མི་གོ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཅོད་ན་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འགལ་ཟླ་ཤིང་མ་ཡིན་སྔར་མི་རྟོགས་པས་ཏེ་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས་བླངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཤིང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དངོས་འགལ་བསལ་ནས་ཤིང་གི་དངོས་པོ་དེ་མི་སྒྲུབ་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཤིང་གསལ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཚ་མེད་

གཅིག་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ནའང་སྤྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཤིང་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྡའི་དུས་ན་འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་བརྡ་སྦྲར་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་མ་བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་བཀག་ན་ཤིང་འགྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བ་ལ་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། བརྡ་སྦྲར་དགོས་ཀྱི་སྐྱེས་བུས་ཤིང་གི་བརྡ་མ་སྦྲར་བའི་སྔ་རོལ་ནས། ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སོ་སོར་ཤེས་ལ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་ལ། བརྡ་དེ་རིགས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རིགས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདོད་པའི་སྤྱི་དང་མི་མཚུངས་སྟེ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཐམས་ཅད་སེལ་འཇུག་ཡིན་ན། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚིག་ཁོ་ནས་དངོས་སུ་སྦྲར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚིག་ཀུན་ངེས་གཟུང་གི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚིག་དངོས་སུ་སྦྲར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པར་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ངེས་བཟུང་དངོས་སུ་མ་སྦྲར་ཡང་མི་འདོད་པའི་དོན་གཞན་ལས་བཟློག་ནས་འདོད་པའི་དོན་དེར་འཇུག་ཅིང་གོ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་བཅད་བྱ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་མེད་པས་ཚིག་དེ་ལ་རྣམ་བཅད་གཞན་སེལ་འགལ་ཞེ་ན། ལན་ནི། ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ལ་ཤེས་བྱ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་མེད་ན་ཡང་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ན་དངོས་མེད་ཤེས་བྱའོ་ཞེས་བརྟག་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་གཅོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟོག་པའམ་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་བརྡ་སྦྱོར་བ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པ་དེས་ན་ལྟོག་པ་མི་དགོས་ལོ།།

ལན་ལ་གཉིས། གཞན་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་འདིའི་ལན་འདི་ལ་བོད་རྣམས་ཐལ་ཆེར་ནི། དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པས་ལན་འདེབས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་པས་བཏགས་པའི་སྤྱི་ལ་གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ནས་བཀག་པའི་སྤྱིའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པ་དཀའ་ཞིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཐལ་ཆེར་གྱི་སྒྲུས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་འདུག་སྙམ་དུ་ཁ་ཅིག་གིས་གོ་བ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ལའང་དངོས་པོ་ཙུང་ཟད་མེད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་ན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དེར་སྣང་བའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་དོན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱིས་དབེན་པར་སྣང་གི་ཆ་ཅན་མི་སྣང་བས། ཤ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཤུག་པ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་སྟོན་ལ། འདིར་ནི་ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་པ་དངོས་པོ་སྟེ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ཤ་པ་ཡིན་ན། གཞན་ཙནྡན་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཤ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཙནྡན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ཙནྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཤ་པ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དོན་བསྡུ་ན། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཤ་པ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཙནྡན་ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཅན་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྡོག་པ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། བདག་ཉིད་ཆེན་

པོའི་རིགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་ནགས་ལ་གནས་པའི་སྤྲེའུ་དག་ལྗོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་བ་འཐོར་བ་དང་འདྲ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པ་དང་། དོན་གཉིས་སྟོན་ན་སྒྲ་གཉིས་ངེས་པར་སྦྱོར་དགོས་པའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་སྒྲ་བ་ལ་ནི་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པས་གནོད་པ་དང་། བརྡ་སྦྱར་བ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྐྱོན་འདི་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློའི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ན་སྤྱི་བློ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དང་། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པས་དོན་ཐོབ་པ་འཐད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར་དྲངས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་འདི་དག་གི་དོན་དང་། གོང་དུ་བོད་ཀྱི་འདོད་པ་བཀག་པའི་གནོད་པ་རང་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། གཞན་ལ་འཇུག་པའི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཤིང་གསལ་དུ་མ་ལ་ཤིང་ངོ་སྙམ་པའི་སྤྱི་བློ་སྐྱེས་པ་ན། དེའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། གཟུང་དོར་ཡང་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་གི་ཆ་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་བ་དང་། དེར་འཛིན་གྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ། རྫས་ཐ་དད་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་སྤྱི་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། གསལ་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་གནོད་པ་བསྟན་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་དང་། བོད་ཁ་ཅིག །སྤྱི་བློའི་གཟུང་ཡུལ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་ཤིང་། སྤྱི་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་བ་ཡང་ཁས་བླངས་པས། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤ་པ་དེ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཙནྡན་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་གང་ཞིག །དེ་རྫས་ཐ་དད་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་དོར་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་ཞིང་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་ཡང་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོར་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་བས་ཆ་ཐ་དད་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་བཟུང་དོར་དེ་གསུམ་སྣང་བའི་ཚེ། དེ་གསུམ་ཆ་ཐ་དད་

དུའང་མི་སྣང་ལ་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་མི་སྣང་བས་ཀུན་ནས་མི་མཚུངས་སོ། །ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཕན་ཚུན་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་རང་མཚན་དང་རྣམ་གྲངས་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་སེལ་ངོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབུ་མའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག །རང་ལུགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མ་ཤེས་པར་འཁྲུལ་ངོར་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་བས་གོང་དུ་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པ་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རིགས་པ་དུ་མས་སྒྲུབ་པར་མཛད་ལ། ཁྱེད་ཅག་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་འབད་པ་དུ་མ་བྱེད་པར་སྣང་བས་བསམ་པར་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཀྱང་བློ་གྲོས་ཀུ་ཤའི་རྩེ་མོ་ལྟར་རྣོ་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཁ་བའི་གོང་བུ་ལྟ་བུས་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཤིང་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་གཅོད་པ་དང་། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་སྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེས་ན་སྒྲ་གཉིས་ངེས་པར་སྦྱོར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་དེ་ལ་ཤིང་མིན་པ་གཅོད་པ་དང་། ཤིང་བརྗོད་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ནུས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཐ་དད་གཉིས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཤིང་མིན་པ་བཅད་པའི་ལྡོག་པ་ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། ལྡོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ལོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས་པས་སྒྲ་ཐ་དད་གཉིས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གོ་བས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་གོ །ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་གོ་བས་ཀྱང་ཤིང་གོ །ཤིང་སྒྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་པས་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྔ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་རྣམས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས་གཞི་མཐུན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་ནི། མཚྭལ་ལ་ཚོམ་བུ་བཀོད་པ་ལྟར་མཐུན་ཆོས་རྣམ་ཐ་དད་གཉིས་གཞི་མཐུན་པ་རྣམ་ཐ་དད་ཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་བར་འདོད་པ་སྟེ། མེ་ཏོག་གི་གོང་བུ་ཡན་ལག་ཅན་

གྱི་རྫས་གཅིག་གི་སྟེང་ན་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་། ཨུཏྤལ་ཞེས་པའི་སྒྲས་སྤྱི་དོན་གཞན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །གང་ཟག་གཉིས་ཁང་པ་གཅིག་ན་གནས་པ་ལྟར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་གཞི་མཐུན་པ་དང་མཐུན་ཚོས་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པ་དེ་མ་གོ་བར། གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཟུང་ནས། སྒྲ་དེ་བྱས་མི་རྟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ནན་གྱིས་འགོག་པ་དག་མཐོང་ངོ་། །དེ་དགག་པ་ནི། སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ལས་ཨུཏྤལ་རྫས་གཞན་མིན་ཡང་། མེ་ཏོག་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་དེ། སྔོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག །ཨུཏྤལ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་སེལ་བའི་དབྱེ་བསྡུས་རྟོག་པའི་ངོར་ལྡོག་ཚོས་ཐ་དད་པའི་གཞི་མཐུན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་གཞི་ཚོས་ཐ་དད་པའི་གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་མཚན་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

སྣང་སེལ་ཞེས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། རིགས་པ་སྨྲ་བ་དག་སྣང་སེལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་རྣམ་དག་གིས་མིག་དང་བློ་གྲོས་གསལ་བར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟོག་གེ་པ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི་དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྨྲས་པ། རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་དང་། །རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་འཛིན་སྟངས། །སྣང་སེལ་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །དེ་ཡི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༄ གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཤད་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པར་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་སེལ་

ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱི་རོལ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྗོད་པ་ནི། བརྡ་སྦྱོད་པ་སོགས་ན་རེ། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་རང་མཚན་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་པ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་དབང་དུ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྨྲའོ། །དེ་དགག་པ་ལ་བཞི། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བརྡ་མི་ནུས་པར་ཐལ་བ་དང༌། འདས་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། གཟུགས་སོགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་དབང་པོ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང༌། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བ་ལང་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར། བ་ལང་ལ་བརྡ་བྱ་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ན་ཡང་ན་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་རེ་རེ་ནས་འདི་བ་ལང་ཞེས་བརྡ་བྱེད་དགོས། ཡང་ན་བརྡ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་རྗེད་དགོས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་ནི་བརྡ་མི་ནུས་པར་ཐལ། མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་དང་པོའི་རང་མཚན་རྗེད་པར་དཀའ་སྟེ་མི་རྗེད་པའི་ཕྱིར། གོང་འོག་འདི་དག་གིས་གཞན་སེལ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྡ་བྱེད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྩིང་བ་དག་གིས་རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དང༌། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པ་བཀག་འདུག་སྙམ་དུ་གོ་ན་ལོག་པར་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་རང་མཚན་སྒྲའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱར་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་རིགས་གཏེར་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཚིག་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་དག་ནི་སྔོ་བདུན་གྱི་དགོངས་པར་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ལ་གནོད་པ་གང་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། རིག་བྱེད་

པའི་འདོད་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་སླ་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དོན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་མེད་ན། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཉམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ལ་མིག་དབང་སོགས་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཡིས་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་དགོས་པས་གཟུགས་ལྟ་བ་ལ་དབང་པོ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དབང་པོས་འཛིན་ན་བརྡ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པས་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ཡི་མིང་འདི་ཞེས་སྦྲེལ་བའི་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། འདིས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་བརྡ་བྱེད་པས་རང་མཚན་ཉིད་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དང་པོ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ན་ཡང་བརྡ་ནི་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་དོན་དུ་བརྡ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་ནག་རྒྱུར་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། ནག་རྒྱུར་ལ་ཡོད་པ་དེ་དང་དཀར་ཟལ་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ཆ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྱི་གཅིག་མེད་ན། རྟ་ལའང་བ་ལང་དུ་གོ་བར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་གཞི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བརྡ་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་དོན་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བ་ལང་གི་དོན་ལྡོག་དེ་ལ་སྦྱོར་ལ། དེའང་བ་ལང་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་སྦྱོར་ཞིང་དོན་དེ་ཉིད་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀར་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྡ་མེད་ཀྱང་བརྡ་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་པོའི་ཤེས་པས་སྒྲ་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིད་

གཏད་ན་ངེས་nུང་ཡིན་པས། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ན་བརྡ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དབང་པོའི་སྒོ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་འདི་གཟུགས་སོ་སྙམ་པ་མཐོང་སྣོར་འདྲེས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་མཐོང་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པས་རང་མཚན་མ་མཐོང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འདིའོ་སྙམ་དུ་མ་ངེས་པས་དོན་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ལོ་དཔྱོད་པ་བའི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་པ་དུ་མ་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་དང་། རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་རྟོག་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་གཟུགས་ལྟ་བུ་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཆར་འཇུག་པས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་དུ་མ་གཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བར་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་མྱུར་བ་ལ་བླུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པ་མ་བཅད་པར་བརྡ་མི་nུང་བར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་རྫས་གྲུབ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྒྲ་དོན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་ཡིས་གསལ་བ་མི་བརྗོད་ཀྱི་གསལ་བ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རིགས་སྤྱི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའི་སྐྱོན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མེད་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་ལ་ཁྱོད་འདོད་པའི་སྤྱི་མེད་ལ་ཡོད་ན་ཡང་དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས། དེ་ལ་བ་ལང་ལྟ་བུའི་དངོས་མིང་སྦྱར་བ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་བ་ལང་གི་དངོས་མིང་འདོགས་ཤིང་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དགོས་པར་བསྟན་པས། བརྡའི་ཡུལ་དང་རང་མཚན་འགལ་བར་འདོད་པ་ལན་ཡོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱིས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ་གསལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱོར་རིགས་པར་ཐལ། བརྡའི་ཡུལ་དུ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་

དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྡ་མི་ནུས་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བ་རང་མཚན་འདི་ལའང་བརྡ་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྤྱི་དང་ལྡན་པས་གསལ་བ་ཞུང་དུ་མ་སོང་བས་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གཉིས་སྔ་མས་སྒྲ་དོན་དང་། ཕྱི་མས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མིང་དང་མཚན་མས་བསྡུས་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་དོ།།

དེ་དགག་པ་ནི། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་པའི་བརྡ་སྦྱར་བས་གཟུགས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། གཟུགས་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བས་ཏེ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ་འཁྲུལ་ནས་དོན་གསལ་བ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཡུལ་དང་དུས་རེས་འགའ་འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པ་འཐད་ཀྱང་དུས་ཀུན་ཏུ་དོན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་འཐད་པ་མིན་པ་རེས་འགའ་དོན་སྤྱི་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལའང་འཇུག་པར་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དང་གསལ་བ་རང་མཚན་འདྲ་བས་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་བརྗོད་བྱ་གཉིས་དང་གསལ་བ་རང་མཚན་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་བ་མིན་པར་ཐལ། འདི་ནི་རྟག་ཏུ་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དཔེར་ན་མཆེ་མ་ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་འདྲ་བས་འཁྲུལ་ན། རེས་འགའ་ལྷ་སྦྱིན་ལ་འཇུག །རེས་འགའ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྡ་ལས་གོ་བར་བྱ་བ་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་གོ་བྱེད་ཀྱི་བརྡ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ་འཆད་དང་འཇུག་པའི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྡའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་དགོས་ཤིང་། འཁྲུལ་ནས་འཇུག་ན་དོན་མི་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འཆད་པའི་ཚེ་རང་སྤྱི་སོ་སོར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་གནས་ལུགས་ལ་མཁས་ལ། འཇུག་པའི་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་

དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས་འཆད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པའི་ཚེ་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཇོད་བྱེད་སྤྱི་མཚན་དང་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་བྱ་ཇོད་བྱེད་རང་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག །འདི་དག་གི་རྒྱ་འགྲེལ་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་ཤིག

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྟ་སྤྲོར་བའི་ཚུལ་དང་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྲར་བས་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་པའི་དོན་དུ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན་པས་དེ་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱིར་འདོད་གཉིས་པོ་དངོས་པོར་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཞི་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་དེ་དག་དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་། དེ་བཞི་ཤེས་བྱར་བསྟན་པས་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ལེགས་པར་བཀག་གོ །གཉིས་པ་ནི། དོན་སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྟ་སྤྲོར་བ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ངོ་བོས་འཁྲུལ་བ་ལ། སྒྲའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲ་དོན་དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱར་བཏགས་ལ་དེ་ལ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་གསུངས་པ་ལྟར། བུད་བཞིན་ལ་ནག་ནོག་ཡོད་མེད་རྟོག་པའི་ཚེ། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བུད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བའི་ཚེ། བུད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་བུད་བཞིན་དུ་སྣང་ཡང་། བརྟ་ལ་བྱུང་བས་སྣང་བ་ལྟར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་སྣང་བ་གཞིར་བྱས་ནས་བུད་བཞིན་རང་མཚན་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོན་ཡོད་མེད་རྟོག་པ་ལྟར། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བའི་ཚེ་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་པ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་གོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པའི་གསང་ལེགས་པར་མ་གོ་བར་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་བཤད་པ་བྱེད་

པ་ནི། ཡོང་བའི་གར་སྐབས་དང་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་འཁྲུལ་ཡང་དོན་བདེན་པ་ཐོབ་པ་འཐད་པར་ཐལ། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། བརྡའི་དུས་ན་སྣང་བཏགས་བསྲེས་ནས་སྦྱར། ཐ་སྙད་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་གོ་ཞིང་རང་མཚན་ལ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དོན་ཐོབ་པ་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྔ། སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་བྱར་འདོད་ན་ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། སེལ་བ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་རང་མཚན་པ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཚད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོ་བས་འཁྲུལ་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་དེ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་མི་ལྡོག་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་འགལ་ལ། ལྡོག་ན་ནི་དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་བས་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དེ་དག་སྐྱོན་ག་ལ་མཚུངས་ཏེ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ནི། སྤྱི་ནི་རྫས་ཡོད་དང་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་འཁྲུལ་བར་མི་འདོད་པས་དེ་ལ་གནོད་པ་འཇུག་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་རྣམ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོར་བར་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་མཚན་ལྡོག་པ་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་བསྡུས་པའི་བརྗོད་བྱ་མིན་ལ། འཁྲུལ་བས་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་བསྡུས་པའི་སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ན། ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་བཀོད་པ་དང་མཚུངས་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ནི། གཟུགས་བརྙན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེར་ཁས་བླངས་པ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དོན་སྤྱི་གལ་ཏེ་རྫས་སུ་གྲུབ་ན་ཁྱོད་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་ཞེས་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་མི་མཚུངས་པར་གྲུབ་བོ། །བཞི་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་ན་འབྲེལ་པ་གསོག་རྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཐ་སྙད་སྐྱོན་མེད་འཐད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་འཁྲུལ་ཡང་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ཅིང་ཞུགས་པ་ལྟར་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། དོན་དེའི་མིང་འདིའོ་ཞེས་བརྡ་ཆད་བྱས་པའི་འབྲེལ་བས་དོན་གོ་བ་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་སོ།།

དེ་དགག་པ་ནི། བརྡ་ཆད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་སྤྱི་རང་མཚན་ལ་ཟེར་ན། སུ་སྙེགས་བྱེད་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་བརྡ་སྦྱོར་བ་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། རྟོག་པ་འཁྲུལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བརྡ་ཆད་བྱས་པའི་འབྲེལ་བས་དོན་གོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་དང་ནི་དོན་སྤྱི་དང་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བས་ཏེ་གསུམ་པོ་གང་ལ་བརྡ་ཆད་བྱས་ཀྱང་འཁྲུལ་པ་མེད་ན་བརྡ་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་མིང་བུམ་པ་ཞེས་བརྡ་ཆད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་རྟོག་པ་འཁྲུལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མིང་དོན་གྱི་བརྡ་ཆད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་རང་མཚན་དང་དེ་སྣང་གི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་བརྡ་ཤེས་པའི་རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྡ་ཆད་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཉན་པ་པོ་འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་དེ། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། བརྡ་བྱས་པའི་ཚེ་རྟོག་པ་ལ་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དངོས་སུ་སྣང་བ་ལ་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་རང་མཚན

བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ནི་ཋོལ་གྱིས་སྔེ་བདུན་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་འགོག་འདོད་པར་ཟད་དོ། །བརྡ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འཁྲུལ་བས་བྱས་ན་ཡང་དོན་མི་ཐོབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་སླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྨྲས་པ། དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་པ་ཀུན་བྲལ་ཡང་། །ཐ་སྙད་སྒོ་ནས་དོན་ལ་མ་རྨོངས་པ། །ངེས་ཚིག་སོ་སོ་རིག་པ་སྐྱེད་པའི་ཐབས། །བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༄ བཞི་པ་འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་བརྟག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྔོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡི་སྔོན་དུ་འགལ་འབྲེལ་དཔྱད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ཇི་སྙེད་པ་འགལ་འབྲེལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན། སྨན་ཇོ་འཕེན་པ་དང་འདྲ་བས། ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྒྲུབ་པ་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུའང་འགལ་འབྲེལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བློ་ངོར་སྒྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོ་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་

སྲིད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་གསུངས་བཞིན་དུ། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི། ཞེ་ཁོ་ན་ཞུགས་པའི་སྙིང་ནད་བྱེད་པ་མིན་ན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དངོས་མེད་ལ་ཡང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་འབྲེལ་ནི་ཡོད་ཅེས་བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་སྨྲ་སྟེ། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མི་སྲིད་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཅིང་ཟློག་འབྲེལ་ཡང་མེད་ལ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་སྲིད་པར་ཐལ་བས། དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ལ། དེ་བུ་ཉིས་མི་ཟིན་པས་ཟློག་འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་དོན་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་པོ་དང་འབྲེལ་ཡུལ་གཉིས་ཆོས་གཞན་བཟློག་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་ཙམ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་པོར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་མིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གང་ཡོད་ན་རང་དང་ཐ་དད་པའི་ཆོས་གཞན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅིང་། མི་འདོར་བ་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྫས་ཐ་དད་འདྲེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་མེད་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལས་ཐ་དད་དེ་བཀག་ན་ཁེགས་པ་དང་དོན་འདྲའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། རྟེན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེས་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དོན་གྱི་སྟེང་ན་སྟེ་རྫས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་

ནས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདག་གཅིག་པ་ལ་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཆོས་གཉིས་མེད་ཅིང་། ཆོས་གཉིས་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས། རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། བྱས་པའི་རྫས་དང་མི་རྟག་པའི་རྫས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཞེས་ཁས་བླངས་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ནང་ཕན་ཚུན་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་དོན་མཐུན་པའི་ལྡོག་པ་རྣམས་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་དོན་ལ་ཡོད་ན་དེའི་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་འབྲེལ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་སྒྲ་རྟོག་དང་ཡུལ་རྣམ་གྲངས་པའམ་ཡང་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེའི་རྫས་གཞན་གྱི་ལྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྫས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ་དང་། རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་པ་དགག་པ་དང་། རྐྱང་པ་ལ་དགག་པ་དང་། ལྟོས་པ་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྔ་ཕྱི་ལ་དགག་པ་དང་། བར་གྱི་སྦྱོར་འབྲེལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་དང་རང་དུས་ན་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་མེད་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་མིན་ལ་དེ་བྱུང་མེད། སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་གཅིག་གི་དུས་ན་གང་རུང་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་བློའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྣང་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་རྫས་སུ་གྲུབ་ན་མེ་དུ་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་པའོ། །འབྲེལ་བརྟག་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རིག་པ་ཅན་པ་ན་རེ། མེ་འགག་པ་དང་ནི་དུ་བ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བར་དེར་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། སྦྱོར་འབྲེལ་རྫས་གྲུབ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱོར་འབྲེལ་རྟག་ན་དངོས་པོ་མིན་ལ་མི་རྟག་ན་ནི་འབྲེལ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན་དེའི་འབྲེལ་བར་མི་འཐད་ལ།

འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་བར་དེར་ཡང་སྦྱོར་འབྲེལ་རྣམ་གཞན་ཁས་བླངས་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་མེ་དུ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། རྒྱང་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྒྱང་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་རྣམ་གྲུབ་དགག་པ་དང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱི་འབྲེལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་དུས་ན་གཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འཐད་པ་དཀའ་སྟེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་དུས་མཉམ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟ་གཡས་གཡོན་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་པའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟ་གཡས་གཡོན་གྱི་གཞི་ལྡོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལྡོག་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རྣམ་ཀྱི་དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྣམ་གྲུབ་མེད་པར་ཐལ། མེའི་རྣམ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་བརྟག་ན་མི་འཐད་ཅིང་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མེད་པས་རིགས་པས་བརྟགས་པས་འབྲེལ་བ་རྣམ་གྲུབ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། རིགས་དེ་རྒྱུ་འབྲས་རང་མཚན་པ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་དུས་གསུམ་ལ་བཏགས་པའི་སྐྱོན་ལས་འདས་པ་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་རྣམ་གྲུབ་ཡོད་ན་སྤྱི་ཡི་དུས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བཀག་ཟིན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དགག་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་རྣམ་གྲུབ་བཀག་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་གཞན་ཡང་ཁེགས་ཏེ་ལྡན་པ་དང་འདུ་བ་དང་ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་བྱེད་པ་དང་ཐད་པ་ལ་

སོགས་པ་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། བསྟུས་ཏེ་དགག་པ་དགོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་ཡང་འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པ་དེ་ནི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེར་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། སྤྱི་རྟག་པའི་རྟེན་ལ་ཙནྡན་སོགས་མི་རྟག་པ་འབྲེལ་བ། འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་གྲག་གོ །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲའི་དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་བ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་སྨྲའོ། །རྫས་ཐ་དད་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ་དབྱུག་པས་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་གོ་བ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་འདོད་དོ། །འགག་པའི་རྒྱུ་དང་ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་སྔོར་འབྲེལ་ལོ། །བདག་རྟག་པ་དང་འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ལོ། །མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་མིག་དང་གཟུགས་ཐད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱ་རྒོད་དང་འཕྱི་བ་སོགས་ལ་རྗེ་ཁོལ་དང་། ངུར་པ་ཁྱི་ཤུག་ལ་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་གཞན་ཡིན་ཞེས་རྫོངས་པ་སྨྲའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བློ་ངོར་གྲུབ་ཀྱང་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་པས་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་འདྲེ་བ་མེད་པས་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ལྡན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་སེལ་གྱིས་སྦྲེལ་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ལྡན་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཕུང་གསུམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྡན་པ་ཅན་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལ། གནོད་བྱེད་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཁར་གཞོང་དང་རང་ནང་གི་རྒྱ་ཤུག་སོགས་སྔ་ཕྱི་བ་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། མིག་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་གསུམ་པོ་ཡང་འབྲེལ་བ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ལ། རྣམ་ངེས་ལས། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བཞག་པ་ནི་སྔ་ཕྱི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དུས་མཉམ་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པ་ལྟར་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །དེས་ན་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པས། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཐོར་བ་ཡི། །ངན་རྟོག་ཐལ་ཆེར་ བླུན་པོ་ལེན་པ་ནི། །སྐྱུགས་སྣན་བཏང་ནས་སྐྱུགས་པ་ལ། །ཁྱི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཟ། །དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་ནོ།།

གཉིས་པ་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། བློས་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྫས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲའོ། །བྱས་པའོ། །མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་དབྱེ་བ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་དང་། སྤྱི་ཕྱི་རྟོག་པས་སྦྲེལ་བ་ཡིས་འཇུག་པ་སྒྲུབ་ནུས་པས་འབྲེལ་བར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྫས་གཅིག་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བགྲོད་པའི་ཆེད་དུ་འབྲེལ་བ་དང་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སྔ་ཕྱི་ཕྲུག་གསུམ་ལྟོས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་འབྲེལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་བློས་སྦྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་རང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་མེད་པ་འགལ་ལ། དོན་ལ་དེ་དག་མ་གྲུབ་ན་རང་མཚན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ངེས་པས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་གང་ཞིག །ངེས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ལྟ་བུ་དོན་ལ་མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དོན་ལ་འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ རུང་། གཅིག་ཤོས་སྒྲ་མ་བྱས་པར་གཟུང་བ་སོགས་ལས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས་

མ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མིན་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དུ་བའི་རྫས་ལ་མེད་ན་དུ་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དོན་གྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དུ་སྤུ་ཕྱི་གཟུང་ནས་སྦྲེལ་བ་ནི་རྟོག་པ་མིན་པས་སྦྲེལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་འགྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པའི་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྡ་ཆད་བྱས་པས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི་འབྲེལ་བ་དང་། ཤོག་པ་ཚིག་རྐང་དང་། ཤོག་པ་གཉིས་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་འབྲེལ་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྡ་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་གང་ཞིག འཇིག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱིས་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི། རང་སྐྱེས་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་དོན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་སུ་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་གང་བཀོད་ཀྱང་རུང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་བློ་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་སྦྱར་བར་བྱའོ། །སྐབས་འདིའི་

འགྲེལ་པར་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པས་ཁྱབ་པ་གསུངས་པས། ཡོད་དངོས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ནི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ལ། རྣམ་ངེས་ལས། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་དང་འདིར་ཡང་དཔྱ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ལྟ་བུ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་མཛད་པ་དག་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དག་ནི་སྔྲ་རྟོག་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། གནོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་འཇིག་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུ་ཚོགས་ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དངོས་པོ་ཡང་ཞེས་སོ། །དངོས་པོ་འཇིག་པ་དེ་ལ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་དང་། མ་ངེས་པ་སྤང་བ་དང་། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བུམ་པ་སོགས་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། དེས་ན་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱུས་བྱེད་ན་ལྟོས་མེད་གྲུབ་པའི་དཔེའོ།།

དང་པོ་ནི། འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། །ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །འཇིག་པའི་སྒྲ་དོན་འཇུག་མོད་ཀྱི། །དངོས་པོ་འཇིག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པ་སྐྱེས། ཞིག་པ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་བུམ་པའི་འཇིག་པ་དངོས་མེད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་པ་དངོས་པོ་བྱེད་ནའང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་ཅི་དགོས་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་འཇིག་པའི་ངོ་བོར

རང་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་མེད་གཞན་རྒྱུས་བྱས་པས་བུམ་པ་དེ་མི་འཇིག་པ་སྟེ། དེ་འཇིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུས་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་དངོས་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡང་ཁྱོད་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཇིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱུས་བྱེད་ཅེས་སྨྲ་ན། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ། དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་བལྟ་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་དཔེ་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། ལན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ས་བོན་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚང་ཡང་སྨྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱང་འཇིག་པར་མ་ངེས་པས་ལྟོས་མེད་འདི་ཡང་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྨྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ཚོགས་པ་དེ་དག་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། བྱས་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་རྐྱེན་འགྱུར་བའི་དུས་ལ་ལྟོས་པས་ལྟོས་མེད་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དུས་ལ་ལྟོས་ན་བྱས་པ་དེ་ནུས་པ་ཆུང་ངུ་ལས་ཆེན་པོར་འཕེལ་དགོས་པས་ནུས་པ་ཆུང་ངུའི་དགག་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མ་ཚང་ན་ནུས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་ལ། དགག་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཚང་ནས་འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་ལ། མི་འགྱུར་ན་སྔར་བཞིན་ཕྱིས་ཀྱང་འཇིག་མེད་དུ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ས་ས་བོན་སོགས་ཚོགས་པ་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་རྐྱེན་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་བོ།།

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། ལྟོས་མེད་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ་གཞན་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པས་ཕྱི་ནས་སྨྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལྟར་དང་པོར་ཚོགས་ཙམ་སྨྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྨྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག །ཚོགས་པ་འགྱུར་མེད་

གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། འགྱུར་མེད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱེད་པ་ལ་གེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཚོགས་པ་སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གེགས་ཅན་གེགས་མེད་སྔ་ཕྱི་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་སོགས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་ས་ལུ་ཡི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ཀྱང་། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ངེས་སོ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་མཚུངས་པས་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་གང་ལའང་ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་ས་ལུའི་ས་བོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། འོ་ན་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མིན་པར་ཐལ། འཇིག་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དང་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་རང་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ལ། དངོས་པོ་འཇིག་པ་རང་གི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་པ་དངོས་མེད་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པ་དེས་ན་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་པས་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་ན་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་དགོས་ལ། བྱས་པ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པས་མི་མཚུངས་པའོ།།

གསུམ་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། རིག་བྱེད་པ་ན་རེ། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་པས་རྟག་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་རྣམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་དཔྱོག་པ་ན་རེ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མ་ཞིག་པར་ཐལ་བ་དང་། དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་མེས་ཤིང་བསྲེགས་རྗེས་སུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ངེད་ལ་བཀོད་པ་ལྟར། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་འཇིག་པ་དེ་ཉིད་དུ་གཞན་དུ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་འཇིག་མི་འཇིག་གཉིས་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་ཡི་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གནོད་པར་ཐལ།

བྱས་པ་འཇིག་པའི་ངོ་བོ་དང་འཇིག་རྒྱུ་ཡེ་མེད་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་རོག་ཞལ་ཆེར་ནག་པོ་ཡིན་ཡང་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་འགལ་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དང་གང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མིན་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། རྟག་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཅན་དང་། སྒྲུབ་བྱ་དང་། གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལུགས་དང་། གཞན་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བའི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཇིག་པ་བཀག་ཙམ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། རྟག་པའི་རང་མཚན་འདོད་པ་དང་། སྒྲ་དོན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་སོགས་ནི་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་འཛལ་བའི་རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དགག་གཞི་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགག་པ་རྟོགས་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལ་ལ་རྟོག་སྔོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། དེའི་སྟེང་དུ་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡོ། །རྟག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་པ་སྔོང་བའི་རང་རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་འགྱུར་མེད་དུ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ན། རིམ་དང་གཅིག་ཆར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡང་ཁེགས་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་ན་རྟག་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པར་དམ་འཆའ་བའི་ལོག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་སྔོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟག་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ངེས་པར་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རིམ་དང་ཅིག་ཆར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་པ་ནི། དོན་བྱེད་པ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་འགྲུབ་ལ། རྟག་པས་ཅིག་ཆར་དོན་བྱེད་ན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ཅིང་། རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཕྱིས་འགྱུར་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། མི་འགྱུར་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་མཐའ་གཞན་དགག་པས་འགྲུབ་བོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་ཁེགས་པ་སྤྲང་བ་དང་། རང་བཞིན་ལ་མི་ཁེགས་པ་སྤྲང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རང་བཞིན་རྟག་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟག་པས་དོན་བྱེད་པ་འཐད་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་གཉིས་པོ་གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་འགལ་ལ། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྟག་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང་རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། རྟག་པ་ལ་དང་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་ན་རགས་པས་འགྱུར་བ་ག་ལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དུས་དང་པོར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་ན་རྟག་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་རིགས་གང་ཡིན་ན། བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་འགོག

ན་དོན་འགོག་པ་དང་། བྱས་པ་ཉིད་འགོག་ན་ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་གཉིས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྦྱོར་དུ་ལྟོས་མེད་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་སྦྱོར་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེས་སྟོང་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་སྐྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། ཕ་རོལ་པོས་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མི་སྐྱེད་ཀྱང་དེས་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུས་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། བྱས་པའི་འཇིག་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ། དེ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལམ་སྦྱོར་རྒྱས་པ་དང་། ཁྱབ་པའི་ལམ་སྦྱོར་མདོར་བསྡུས་པ་གསུངས་ལ། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །དེ་ནམ་ངེས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེས་ན་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྟོས་མེད་དང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གཉིས་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དང་འཕྲད་ན་འཇིག་ལ། མ་འཕྲད་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྐྱེན་དང་འཕྲད་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གསུངས་པས་ལོག་རྟོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་དམིགས། དེ་ནས་དུ་བ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་མ་དམིགས། དེ་ནས་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཕྲུག་ལྔས་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གིས་ངེས་ན་ཕྲུག་གསུམ་དུ་འདུས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཧ་སྒྲ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གཞན་ཕན་འདོགས་བྱ་འབྲས་བུ་དང་། ཕན་འདོགས་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྒྱུའང་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོའི་ལག་རྗེས་འཇོག

བྱེད་ཉེར་ལེན་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་གཞིར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཟུང་ཅིག །དེ་རྗེས་མེ་དམིགས། དེ་རྗེས་དུ་བ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཟུང་ཅིག །དེ་རྗེས་མེ་མ་དམིགས། དེ་རྗེས་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་ཐུག་གསུམ་དང་། མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་མ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གནོད་པ་སྤྱིར་སྤང་བ་དང་། གཞན་དུ་འཕྲུལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་མེ་དུ་གཉིས་མ་དམིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་པ་སོགས་དང་། སྔོང་པོའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། སྣུན་པའང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཐལ་བས་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་གཞན་དུ་འཕྲུལ་བས་འདིར་མི་གནོད་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་མིན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་ན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་མིན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས། དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འདྲ་བས་གྲོག་མཁར་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་བཏགས་པས་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཁ་རླངས་འཕྱུལ་བ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བས་འཁྲུལ་བ་ལ། དུ་བ་དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དུ་བ་མིན་པར་ཐལ། གང་དག་རང་གི་རྒྱུ་མིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་པས་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ན། རྗོ་བཙུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་མེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྗོ་དང་ཤིང་སོགས་མེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་ཉེར་ལེན་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མེ་ཡི་རྡུལ་ཕྲན་སྔ་མ་མེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗོ་ཤིང་སོགས་མེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མེའི་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་རྗོ་ཤིང་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཡིན་ཡང་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་ཡི་

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་ཡོད་དེ། དང་པོར་མེ་དང་ཕྱིས་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་མཚན་དང་ནི་སྒྲ་དོན་རྐྱང་པ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་གོང་དུ་གནོད་པ་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ལ་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལྡོག་པ་གཅིག་འབྲེལ་བར་ཁས་བླངས་ནས། འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ན་སྤྱི་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་དང་དཔྱོད་པ་ཕྱོགས་རེས་ངེས་པ་དགག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དགོས་པ་དང་། མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་སེལ་བའི་དཔྱོད་པ་ཡིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་གྲགས་ལ། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །ཚད་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དཔྱོད་པ་རྐྱང་པ་དང་། དཔྱོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཚད་མ་རྐྱང་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ཡི། གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཡིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་དང་ངེས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། དཔྱོད་པ་ཡིད་དཔྱོད་དམ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་བློ་བཞི་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་མ་ཡིན་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཡང་བཞི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ཕྱིར་ལྟ་ལ་བཅད་ཤེས་དང་། ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱང་བློ་བཏགས་ཡིན

པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ငེས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །དོན་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ནི། །འབྲེལ་བ་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །འབྲེལ་བའི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༄ གཉིས་པ་འགལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་གཞི་འགར་གང་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་ཟླ་སྟེ། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་མཚན་གཞི། རྟག་པ་དང་འགལ་བར་མཚོན། གཞི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལ་འགོག་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་རྟག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའོ། །དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ན་གཞི་འགར་དེ་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འགལ་ན་འགོག་པས་ཁྱབ་པའི་སྒྲ་སོར་བཞག་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྟག་པས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་འགོག་ཅིང་། མི་རྟག་པས་ཀྱང་རྟག་པ་འགོག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། མ་གྲུབ་ན། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཞི་གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་གནོད་བྱེད་ཡིན་ན་གནོད་བྱ་ཡིན་པར་འགལ་ལ། གནོད་བྱ་ཡིན་ན་གནོད་བྱེད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ངེས་པར་བྱེད་པ་བསྟན་བཅོས་ལོགས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའི་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས། །བདེ་བླག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །གོ་སླའི་ངག་གིས་གསལ་བར་མཛད་པ་འདི། །ལོག་པར་མ་བཤད་ཐལ་སྦྱར་གསོལ་བ་འདེབས།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ཕྱེ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དག་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་སུ་

བཞེད་དེ། འགལ་ཟླ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་དངོས་འགལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་སུ་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་དང་། གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་དང་། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དཔྱད་ན་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གཅིག་ལ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་སྤྱི་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡ་གྱལ་འགོག་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་དུ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ལ། ཚ་རེག་ལྟ་བུ་གང་གིས་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གནོད་བྱེད་ཟེར་རོ། །གནོད་བྱ་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ན་གནོད་བྱེད་ཉེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནུས་མེད་སྐྱེ་བ་གནོད་བྱ་དང་། ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་གནོད་བྱེད་དོ། །རིགས་མ་ཕྱེ་བར་རྫས་འབའ་ཞིག་ལ་བྱས་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཚ་གྲང་མཐུད། གཉིས་པ་ལ་གྲང་རེག་ནུས་ཆུང་དུ་སོང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡོག་པའི་ཚེ་ན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གྲང་རེག་ནུས་ཆུང་གི་ཆ་དེ་འཕྲད་དུས་ཀྱི་གྲང་རེག་དེས་མ་སྐྱེད་ན། རྫས་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱེད་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་དེ་ཉིད་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས། ནུས་ཆུང་གི་ཆའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཅེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་རིགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ནི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཇི་སྙེད་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག་ལ་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལ་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་རང་གི་ངོ་བོའམ་རྒྱུ་དང་འཕྲད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་

ལ་གཉིས། ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྫས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མི་འགལ་ལ་རྒྱུན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེས་ན་འགལ་བ་འདི་མི་འཐད་ཡོ། །དེ་དགག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟགས་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་སྔོན་མེད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གནོད་བྱའི་རྒྱུན་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཚ་གྲང་གི་རྡུལ་ཕྲན་འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ། མི་གནས་ན་ནི་ཕྲད་དུས་དེ་ཉིད་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་བཅོམ་པས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལན་དགག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་སོགས་ལ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་བག་ལ་ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ཕྲད་ནས་གྲང་རེག་དེ་ཉིད་ཚ་རེག་གི་རྫས་སུ་བསྒྱུར་བར་འདོད། འགའ་ཞིག་ཕྲད་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་རྟག་སྨྲ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཉམས་ལ། བསྒྱུར་ན་རྟག་པར་འདོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྟོབས་ཆེ་བའི་རྡུལ་ཕྲན་ལས་ནུས་པ་ཆུང་བའི་རྡུལ་ཕྲན་ནུས་མེད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ལ་ལ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་བསྐལ་པ་མང་པོར་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོགས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ། མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ན་བསྐལ་པར་འགྲོགས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད་པ་དང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་སྐྱེས་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་པ་དེ་ཚ་གྲང་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་འགལ་ཟླ་ལྡོག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། ངེས་པ་སྐྱེས་པས་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་བར་དུ་རང་འགལ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས

ཀྱིས་བསྡུས་པ་མངོན་གྱུར་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་བློ་ཡི་གཉེན་པོ་ལྡོག་པའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན་རགས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཆ་ཐུག་པ་མེད་པས་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་པར་དཀའ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཕྱི་དོན་གྱི་གཉེན་པོ་ལྡོག་པའི་དུས་སྨྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད་ལ་རྒྱུན་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན་ཞིང་རྟུལ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ཐད་དུས་ཀྱི་གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གྲང་རེག་ནུས་ཅན་དུ་སྐྱེད་དམ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚ་རེག་ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་མི་ནུས་ཤིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དགོངས་པ་མེད་པས་དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཐད་དུས་ཀྱི་གྲང་རེག་དེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གྲང་རེག་ནུས་ཆུང་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་། དེ་ནུས་ཆུང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཚ་རེག་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཐད་དུས་ཀྱི་གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ནུས་ཆུང་གི་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། ཚ་རེག་སྟོབས་ཆེན་ནུས་ཆུང་དུ་སྐྱེ་ལ་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གང་དང་གང་ཐད་པ་དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། སྦྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྤང་བྱའི་ངོ་བོའམ་ས་བོན་སྤོང་། ས་བོན་སྤོང་བའི་ནུས་པ་མེད་ལ། སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ལྡོག་པས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ས་བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའང་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པས་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གནོད་པའི་དོན་ས་བོན་སྤང་བ་དང་། ཡིད་གཞན་ལ་གཏད་པས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་མེད་པ་ཙམ་གཉིས་ཀ་མིན་ཡང་གནོད་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་བར་དུ་རང་གི་གཉེན་པོ་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་

པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟག་པ་འཐད་སྙམ་པ་དང་། རྟག་མི་རྟག་དཔྱད་པའི་ལག་རྗེས་ལ་རྟག་སྙམ་པའི་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་ལྡོག་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་གི་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ། འགལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཟློ་ངོར་སྒྲུབ་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་ལ་བརྟགས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚ་གྲང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་གཞིར་དང་པོར་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་རྗེས་གྲང་རེག་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དང་འཕྲད་པ་དམིགས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་གི་རྒྱུན་ལོག་པ་དམིགས་པའི་སྣང་དང་མི་སྣང་མ་གཏོགས་པ་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ནི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། མེ་སྟོབས་ལྡན་བཀོད་ན་གཞི་དེར་གྲང་རེག་སྣང་དུ་མི་རུང་བས། དེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལོ། །ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ཅེས་ཟེར་ཡང་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་དེར་གྲང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་རྟགས་སུ་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲང་རེག་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་སྟོབས་མཉམ་པའི་ཚེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ལ། སྟོབས་ཆུང་བས་དགག་མི་ནུས་པས་རྟགས་སུ་འགོད་པའི་ཚེ་སྤུར་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་ཡོད་ལ། བརྒྱུད་འགལ་ལ་ཡང་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དོ། །ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྫས་དངོས་འགལ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་དང་། རྫས་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྤྱི་མ་ཡིན་དང་། ཨུཏྤལའི་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་

པ་སྤྱི་སེར་ལྟ་བུ་དང་། ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་མེད་དགག་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མེད་དགག་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡི་སྒོ་ནས་བརྒྱད་འགལ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ།།

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། ལན་དགག་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་ཕན་ཚུན་དབེན་པ་ཙམ་ཡང་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་འགལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། འགལ་ན་གཞི་འགར་འགལ་ཟླ་དེ་ཡིན་པའམ། ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་འབྲེལ་ན་གཞི་འགར་འབྲེལ་ཡུལ་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་བཞག་འཇིག་པར་ཐལ། ལྡོག་པ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཅིང་དབེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འགལ་བར་འཇོག་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འགལ་ན་འགལ་ཟླ་དེ་གཞི་འགར་འགོག་པའི་དོན་དུ་མ་གོ་ན་རིགས་པའི་གནོད་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་འགོག་པ་དང་། མི་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་ཙུང་ཟད་ཀྱང་དབྱེ་མི་ནུས་ལ། གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་རང་གི་འགལ་ཟླ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་ལན་ནི། ཐ་དད་མེ་དུ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་ལམ་སྤྱི་སེར་ལྟ་བུ་མ་འབྲེལ་ཡང་རུང་ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། གཡུའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་པ་སོགས་འགོག་པ་ལ་སྣང་རུང་མེད་པ་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་འགོག་པ་ལ་ངེས་པར་འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐ་དད་སྤྱི་སེར་མེ་དུ་སོགས་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་འགོག་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟ་དང་བ་གླང་སྦྲེལ་བྱེད་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་བཞིན་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་ལྟོས་ན་འགོག་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ

འཛོག་ཚུལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤྲངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། ཚད་མས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་ཡིན་ཙམ་གྱིས་འགལ་བའམ་འབྲེལ་བར་བཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐ་དད་ཕན་འདོགས་ན་འབྲེལ་བ་དང་། གནོད་ན་འགལ་བ་དང་། ཕན་གནོད་གཉིས་ཀ་མེད་ན་ཐ་དད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་འགར་རང་མིན་འགོག་པ་རང་མ་ཡིན་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་རང་མ་ཡིན་བཀག་ཤོག་ཏུ་གནས་པའོ།།

གཉིས་པ་བརྒྱུད་འགལ་ནི། བརྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་མིན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྩ་བའི་ཚིག་ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། དོན་ནི་རང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་བྱ་འགོག་པར་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་རྟོད་སྤང་ནི། སྔོ་སེར་སོགས་འགལ་བ་གཉིས་མིན་པས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ན་ཕན་ཚུན་འགོག་ནུས་ལ། མི་ལྟོས་ན་ཕན་ཚུན་སྤྲངས་པ་ཡིན་གྱི། ཕན་ཚུན་སྤྲངས་པའི་འགལ་བ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།།

སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤྲངས་འགལ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དང་། གཞི་འགར་དེ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་གྱིས་འགོག་ལ། སྔོ་སེར་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་སྤྲངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་སྣང་རུང་མེད་པས་ཁེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། བསྒྲུབ་བྱས་དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་། །ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་སོགས། །འགལ་བ་ངེས་ལ་རག་ལས་པས། །འགལ་བའི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའི་འགྲེལ་བའོ།། །།

༄ གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་

བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ནི། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དེའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་བློ་ལ་འཆར་བ་ན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་དུ་རུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་གཞི་དང་བཅས་པར་སྣང་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པས་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་ཞུགས་རྟོགས་ཙམ་བཀག་པར་གོ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཛོག་པའི་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱ་བློའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙནྡན་གྱི་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བར་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྒོ་ནས་འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་མཚན་མཚོན་དེ་གཉིས་བརྟེན་པའི་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚོན་བྱ་བློ་ཆོས་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མིང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཀ་བའམ་ཀ་བར་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཙུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བློ་ཆོས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གཞི་དེ་ཉིད་ཀ་བར་མཚོན་པའི་ཚེ་ན་ཀ་བར་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་དུ་རུང་བར་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་དེ་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བློ་ཆོས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་སྙམ་པའི་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ།།

ཡང་རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་འབྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ཅིང་། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གིས་ཁྱབ་པས་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཡང་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཞུགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གིས་དངོས་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་འགའ་ཞིག་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དེར་འཛོག་པའི་འཐད་པ་ནི། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཀ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀ་བ་དེའི་མཚོན་བྱ་དང་། ཙནྡན་གྱི་ཀ་བ་མཚན་གཞི་ཡིན་གྱི། ཆོས་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མེད་ན་མཚན་མཚོན་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ་དང་། མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དང་། དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་དང་། དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཏེ། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེར་རོ། །ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ལ་དགོས་ལ། གཞན་དག་ནི་དོན་ལའང་དགོས་ཞེར་ལ། མཚོན་བྱའང་དེ་དང་འདྲ་བར་རྟགས་བཞིན་ཐུགས་པ་མེད་ཞེར་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དོན་གྲུབ་ཀྱང་། རྨོངས་པ་ལ་སྦྱོང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་། དེ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་ལ་དགོས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཡང་། མཚོན་བྱ་དེ་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་སྒྲོ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་། དེའི་མཚོན་བྱ་དང་དེ་ཕྱི་མ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་ཐུག་པ་མེད་ལ། དོན་ནོག་ཕྲོག་ཤལ་འདུས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་པས། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གཏན་ཚིགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱས་པར་འགྲེལ་

པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་ནི་མ་ངེས་པར་རྣམ་བཞག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་ན་ནི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མི་ངེས་ན་ནི་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་མི་ངེས་ཤིང་མཐར་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་ངེས་པས་ཐུག་མེད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐུག་པ་མེད་ཀྱང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐུག་མེད་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྐོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང་། བྱས་པ་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་སུ་མཚོན་པ་དང་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་ཀྱང་རྩ་བའི་མཚན་གཞི་གོ་བ་ཙམ་གྱིས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚོན་བྱ་གོ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལའང་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་ཞིག་མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཕྱི་མ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་འདོད་དོ།།

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལའང་ཡལ་ག་གཉིས་པ་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡལ་ག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དེའི་མཚོན་བྱ་སོགས་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཉིས་པ་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཙནྡན་ཤིང་དུ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུབ་ཅིང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་དུ་རྟོགས་ཟིན་པས་ཐུག་མེད་མི་དགོས་ཤེ་ན། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ངེས་མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་

མཚོན་གཞི་མཐུན་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རྟུང་དེ་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། མཁས་པས་རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་སྙད་འགྲུབ་པས་བརྡ་དོན་འབྲེལ་བར་ནམ་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་ཚེ་ན་གཞི་འགར་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་སྙད་འགྲུབ་ལ། རྨོངས་པ་ལ་ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལ་ནི་ནོག་ཀློག་ཤལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བརྡ་སྦྱར་དགོས་པ་ཡང་སྲིད་དོ། །ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཅེ་ན། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། དུ་བ་དེ་སྦྱོར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལའང་གཉིས་ཡོད་པས་རྟགས་ཡང་དག་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱུད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཉིས་ཀའང་སྦྱོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག་གི །བཞི་པ་ཕན་ཆད་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་བརྗོད་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ།།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་རྩོད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་མེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་གྲུབ་ཟིན་ཏོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དུས་གཞིར་བྱས་ནས་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཡང་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཤེས་ན་འདི་ཡིས་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་དོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་དགོས་པ་མཐུངས་པས་རྟོག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འཐད་པ་མིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་

བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའམ་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད་དོ། །འདི་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དུ་གོ་བ་མཚོན་བྱ་བློ་ཡུལ་དུ་གོ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་དུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དེ་གོ་བར་མཚོན་བྱ་གོ་བ་ལ་ལྟོས་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཡང་མི་ལྟོས་ཏེ། བྱས་པ་རྟགས་སུ་འཇོག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་། བྱས་པ་གོ་བ་མི་རྟག་པ་གོ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱས་ལྡོག་བློའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ལ། མཚོན་བྱ་མ་གྲུབ་ན་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་བློ་ཡུལ་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བར་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རྟུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་གྲངས་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག རང་གི་འདོད་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བསྡུ་ན་རང་ལྡོག་རྫས་མ་གྲུབ། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་དང་གསུམ་ཞེས་བྱུང་ཕྱོགས་པ་བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །དང་པོ་དཔེར་ན་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་ཀྱང་མཚོན་བྱ་ལས་རང་དབང་དུ་མ་གྲུབ་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བ་ལང་གི་མགོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མཚོན་བྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཀོད་པ་སོགས་དང་། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་ནི། སྤྱིར་དོན་ལྡོག་ཡིན་ཡང་བཀོད་ཚོད་དེའི་དོན་ལྡོག་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བཀོད་པ་དེའི་མཚོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང་། མ་ཁྱབ་པ་དང་། ཁྱབ་ཆེས་པ་དང་། ཁྱབ་མཉམ་པའི་དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྟར་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་དཔེ་དང་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་སླའོ།།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་སྐྱོན་རྩི་ན་སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་ཆོས་འདོར་བས་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚེ་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མེད་དགག་གི་ཐ་

སྣོད་བྱ་རྫུང་ལ་མི་འཇུག་པས་དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་སྐྱོན་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་སྤྱོར་ན་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱོན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི། མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གཉིས་ཅིས་མི་བཞེད། བཞེད་རིགས་པ་ལ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་གྱི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་པ་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་སྐྱོན་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ན་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་འདུས་ལ། དེར་མ་འདུས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱང་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་མཚུངས་པས་སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀུན་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚན་གཞིར་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ཀློག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་བཀོད་པ་སོགས་སོ། །དེ་མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྲེལ་པར་གསུངས་པས། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའོ། །ཁྱབ་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཞུགས་པའོ། །དཔེ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །མི་སྲིད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚོན་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་གི་མགོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་པར་འགྲེལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་རྟེ་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ཀློག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ནག་ཀྲུར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བཀོད་

པ་ལ་རྩི་ན་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞི་ལ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས། མཚན་གཞི་ལ་མེད་པའི་སྐྱོན་མི་འཐད་ལ། མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞི་ལ་མཚོན་བྱ་མི་ཁེགས་ན་མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། ཁེགས་ན་ཤོག་ཤལ་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཤོག་ཤལ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་ན་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཚན་གཞིར་བཀོད་དང་མ་བཀོད་དང་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞིར་མཚོན་བྱ་ཁེགས་སམ་མི་ཁེགས་ཞེས་རྩོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་འདིར་མི་གནོད་པར་ཐལ། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བར་བཀོད་པ་ལ་རྩི་ལ། དེ་ཡང་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་འཛིན་ལ། དེ་བ་ལང་ཁྲ་བོར་འཛིན་ན་བདེན་ཡང་། བ་ལང་ཙམ་དུ་མཚོན་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞི་ལ་མཚོན་བྱ་ཁེགས་ཤིང་། ཤོག་ཤལ་དང་ཤོག་ཤལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཚོན་བྱ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་ཟེར། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད་དོ།།

དེ་དགག་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་མཐོང་བ་ཡི་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བུམ་པ་སྒྲ་བློ་མ་འབྲེལ་བས་ཞེན་རུང་གི་མཚོན་བྱ་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བའི་ཚེ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྣང་དགོས་པ་གང་ཞིག །དབང་ཤེས་ཀྱིས་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཡང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཚན་མཚོན་ཁྱབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་འགལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། མཚོན་བྱ་རྫས་ཡོད་དག་ཏུའང་འགྱུར་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་ཁྱབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གི་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འབྲེལ་བས་ཞེན་རུང་ཡིན་ལ། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན་པར་ཐལ། བརྡའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བརྡ་བཏགས་པ་དེ་བརྡ་ལས་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་པ་བཀག་པ་ཡང་བུམ་

པ་དང་ལྡོ་ལྡིར་བ་རྫས་གཅིག་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བློ་མ་འབྲེལ་བའི་ཞེན་རྟུང་གི་རང་ལྡོག་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་བཀག་པར་མ་གོ་ན་རང་ལུགས་ལ་འགལ་བ་དུ་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་མ་འབྲེལ་བའི་ཞེན་རྟུང་ནི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་མཚན་གཞི་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའོ། །ཐ་སྙད་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་དོགས་པ་མེད་པ་འགྲོ་འོང་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། ངག་གི་ཐ་སྙད་དང་། ཡིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་སྒོ་གསུམ་ནི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་དེ་འཇུག་རྟུང་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བྱའོ། །མཚོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་སྦྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མཚོན་བྱ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ལ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྟོད་སྤོང་ལ་རྟོད་པ་ནི། མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་མི་འཐད་ལོ། །དེ་དགག་པ་ནི། མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ལས་མཚོན་བྱ་རྟོགས་པའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ག་ལ་འགལ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ནོག་སློག་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རྟུང་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པས་སྒྲའི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བས་འཇུག་ལ། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཐ་དད་དུ་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཞེན་པའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ནི། མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་ལ་གསུམ། རང་ལྡོག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་། སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། འགའ་ཞིག་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ནི། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བས་ངེས་སུ་

རྟུང་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བློ་ལ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཕྱིར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་དེ་གསུམ་ཤར་ན་ཐ་དད་དུ་ཤར་དགོས་པས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་ནས་ནི་ཆོས་གསུམ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཉིད་མིན་ཡང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའམ་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སེལ་བ་ཡི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ནི། རང་ལྡོག་ལ་བཞག་ལ། དངོས་པོའི་ཆ་སྒྲུབ་ན་སྒྲུབ་པ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆ་སྒྲུབ་ན་དགག་པ་སྟེ། དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ་མཚན་མཚོན་ཁྱབ་མཉམ་བདག་གཅིག་པས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ཕལ་ཆེར་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བའང་ཡོད་དོ། །གནས་སྐབས་འབྲེལ་བ་ནི། བྱས་པ་སྤྱིར་སྒྲ་ལ་མ་འབྲེལ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚེ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་དེ་ལ་དངོས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་སུ་རུང་བའི་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་བའི་ངོར་གཅིག་ཏུ་བཟ་ཆད་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁྲུལ་བ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བས་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཚུལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི་འབྲེལ་བ་མཁས་པས་དཀར་ཟལ་མཐོང་བས་བ་ལང་གི་མིང་དྲན་ལ། གཞི་དེར་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྨོངས་པ་ལ་ནི་བརྡ་དྲན་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། རྩོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དྲུག་ཡོད་དེ། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་དང་།

སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་དང་། གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བས་སྤྱི་དང་ནི་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དང་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཏེ་སྔར་བཤད་པ་ལས་བཟློག་པ་ལའང་དྲུག་ལས་ཀུན་སྐྱོན་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ཆ་གཉིས་ཏེ་བཞི་སྐྱོན་མེད་སྲིད་ལ་གཉིས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀར་ཟལ་མཚན་ཉིད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་ཀློག་ཞལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གཉིས་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་ལྡོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། གཞན་ལྡོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། འགལ་མཚུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་ནི། དཀར་ཟལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་ནས། དེ་མཚན་གཞི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་བ་ལང་གི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་དང་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི་མཚན་གཞི་ཀློག་ཞལ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཁེགས་ན་ནི་བ་ལང་གི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་དེ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལའང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་དགག་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གི་དོན་ལྡོག་ལ་ཁྱབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། དཀར་ཟལ་དང་གཉིས་ཀའི་རང་ལྡོག་ལ་མ་ཁྱབ་པས་ཏེ། མ་ཞུགས་པས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་མཚོན་པ་འགལ་བ་དང་། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལ་སྤྱིར་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་དང་། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པའི་རང་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའང་ཁེགས་པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་མ་

ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཁེགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་ཁེགས་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པར་ཐལ་བ་དང་། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དངོས་པོའི་མཚན་གཞིར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དངོས་འགལ་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཡང་རང་ལྡོག་མ་ཡིན་པ་སོགས་དང་། ནོག་སྐྲོག་ཤལ་འདུས་པའི་དོན་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཁེགས་ཤིང་། རང་ལྡོག་ལ་ཞུགས་པ་ཁེགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་ལ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གི་རང་ལྡོག་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཡང་། གཞི་ལྡོག་ཡིན་ན་མཚོན་བྱར་ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་སྦྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་ལ་ལར་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་དང་མི་མཚུངས་ཀྱང་མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྦྱོར་བ་སྲིད་དེ། ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་མི་མཚུངས་ཀྱང་མཚུངས་པར་མངོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བ་ལྟར་མངོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་གསུམ། རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། མིང་དོན་བརྒྱུག་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་དང་། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་བྱེད་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་མཚོན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་མཚན་ཉིད་རང་གི་དོན་ལྡོག་གི་དངོས་འགལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་མིང་བཏགས་པའི་རྫས་ཡོད་དང་མཚོན་བྱ་དེ་ལས་ལོག་པའི་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་པ་དང་རྫས་ཐ་དད་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལྟར་གྲངས་མི་མཉམ་པ་འདོད་པ་འཐྲུལ་བར་ཐལ། སྦྱ་མ་བཀག་ཟིན་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ལྡན་པའི་ཚུལ་དུ་མཚོན་དགོས་པས་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་མཚོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་ལྡོག་དུ་མ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་མཚོན་བྱ་ཡང་དུ་མ་ངེས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པས་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱང་ཕན་གྱིས་དངོས་པོ་རང་མཚན་གཞུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ནས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་མིང་དོན་དེ་དག་ཕན་ཚུན་བཟློག་པ་ཡི་རྣམ་པར་བཞག་པས་འདིར་མི་གནོད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཞུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མའི་མིང་འདོགས་ན། དེ་རྗེས་དཔག་ལ་ངེད་ཀྱང་མི་འདོད། གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ལ་བརྡ་བྱེད་ན་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་ཞུགས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབུ་མ་པས་བུམ་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་པར་མཚོན་པ་ལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་བུམ་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་ནས་རྩོད་ན་ཡང་། དབུ་མ་པས་སྒྲོས་བྲལ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྡ་བྱས་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་མི་སྲིད། རྟོག་གེ་པས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྡ་བྱས་པའི་བུམ་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དབུ་མ་པ་ཡང་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བས་ཚད་མར་མཚོན་ནུས་པས་རྣམ་གྲངས་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱན་མཛད་པས་སྔ་མ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཕྱི་མ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕྱི་སྟེ་སྔ་སྟེ་གཞུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བཅད་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པས་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ནི། གཞུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་

པས། དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་མི་སླུ་བ་ཡིན་ལ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཞུགས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་གསུངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་རྣམ་ངེས་ལས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ནུས་པ་སྟེ། དང་པོས་དངོས་པོ་རང་མཚན་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཅོད་ལ། གཉིས་པས་མི་སྲིད་པ་གཅོད་ཅིང་། གསུམ་པས་ཁྱབ་ཆེས་གཅོད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐང་གསུང་ངོ་། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞེས་ཏེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་གཅིག་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་སླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་དོན་སྤྱི་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་སྣང་བས་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མར་འཇོག་ན་ནི་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཚད་མར་ཞེན་རུང་གི་མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཚན་གཅིག་པ་སྐྱེ་ཚད་མ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མི་སླུ་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ཡང་སྐྱེ་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེས་དྲིས་ན་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཚིག་དེས་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་ཀྱི། མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་ཚུལ་གཞན་ནས་ཁ་བསྐང་དགོས་པ་འདི་མི་འཐད་ལ། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན་ཉེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པས་མི་དགོས་ལ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་ན་རྟོགས་ཟིན་ལ་

འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་སྟོང་གི་མེད་དགག་ཁོ་ན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། མི་སླུ་བ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་སླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་མཚོན་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མི་སླུ་བའི་ཤེས་པས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡིན་ན་རང་མཚན་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་ན། འོག་ཏུ་རང་མཚན་མེད་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་མི་སླུ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སླུ་བ་ཡང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ལ་མི་སླུ་བ་དང་། གང་མི་སླུ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་མི་སླུ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་བའི་དགོངས་པ་ནི། མི་སླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པར་གཉིས་ཀས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་རྟོགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མི་སླུ་བར་དོན་མཐུན་པར་གསུངས་པས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དག་ནི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པར་གསལ་ལོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་ན་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་། ལྡོན་ཤིང་འགྲོ་སྣང་སོགས་ལས་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་སོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་ཀྱི་མཚོ་ལ་དུ་བ་རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལ་དུ་མེད་གསར་དུ་ངེས་ཤིང་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མར་འཐད་དོ། །ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་བསླུ་བར་བཤད་པས་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ནི། ཚད་མ་གཞན་སྐྱེས་པའི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང་། ངེས་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་དབྱེ་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་

པོ་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ལ་ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན།[1]།ཞེས་པ་དྲངས་ནས། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ངེས་པ་དྲངས་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པར་བཤད་པས། དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་ཡང་ངེས་པ་འདྲེན་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི། གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ།།

གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཚད་མ་ཡིན་ན་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལས་གློ་བུར་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་རྟོགས་པས་བཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ལོ། །དེ་དགག་པ་ནི། རྗེས་དཔག་སྔང་བས་མི་འཇུག་པས་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་གློ་བུར་དུ་དུ་ལྡན་གྱི་གཞི་ལ་མེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེའི་བཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་མེ་མེད་དོ་སྙམ་པ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་ནུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱང་མེ་མེད་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་གཞན་དང་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག མི་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ནང་གི་མུན་པ་དང་ཕྱིའི་སྣང་བ་བཞིན། གཅིག་ན་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ན་སྒྲོ་འདོགས་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ན། མ་གྲུབ་ན་སེལ་བྱེད་ཚད་མར་མི་འགྱུར་རོ། །ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ངོ་བོ་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ཡང་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་མ་འཕྲད་པས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅེས་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དུས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༤༧ ཕྲེང་། ༡༣

གསུམ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པ་ཡི་སྒོ་ནས་རྩོད་པའོ། །དེ་དགག་པ་ནི། རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གནོད་པར་ཐལ། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་བརྟག་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཞེན་སྣང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་འཛིན་སྣང་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བློ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྔ་ཕྱི་རྣམ་ཐ་དད་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི། མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ངེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་དོན། གྲངས་ངེས་པ། སྒྲའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མིན་ཡང་། ཡང་དག་ཤེས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མ་མིན་པ་ལ་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡང་དག་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་དང་། དོན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྔ་མ་མི་སླུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ཟིན་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་བྱ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། དེའི་ཡ་གྱལ་དེ་དག་གི་དབྱེ་གཞིར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་བཀོད་ནས་དགག་པ་མཛད་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་འདོད་པ་བྱུང་ན་དགག་པ་མཛད་པར་ཟད་ཀྱི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ནི། གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་དབྱེ་གཞིར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བཀྲལ་བཏགས་རྒྱུས་པར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ཡ་གྱལ་གཅིག་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བྱེད་པ་དེའི་བཞེད་པ་མིན་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་འཐད་དེ་ཚད་མ་ཙམ་དང་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག

པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་སོགས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་སྐྱོང་བའི་ཆ་དང་རྗེས་དཔག་གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་འཛིན་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཙམ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་པའམ་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་མིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་བློ་ཡི་ངོ་བོར་གཅིག་ལ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སློ་ནས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྩོད་སྤང་ནི། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པས་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡུལ་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་བཞག་པ་མིན་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ཡིན་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་རང་རིག་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གསར་དུ་མི་སླུ་བ་དང་སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གསར་དུ་མི་སླུ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་དེ་ལས་གྲངས་གཞན་བཀག་པའི་ཕྱིར། འཇལ་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཞེས་སློབ་དཔོན་རྒྱན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཚད་མར་སོང་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ནི། མིང་ལ་བཤད་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་སྒྲ་བཤད་པ་ཁོ་ན་དང་། འཇུག་པ་ཁོ་ན་དང་། བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་བྱ་ལུག་རྫི་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འཇུག་ཀྱང་བཤད་དུ་མེད་པ་བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཤད་འཇུག་མི་འགལ་བ་དང་། འགལ་

ཞིང་མི་འགལ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འགལ་འདུ་སྣ་གསུམ་པ་མཚོ་སྐྱེས་ལྷ་བུ་སྟེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨ་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་དང་། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པས་སོ། །རྫོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་དེ་དག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་གི་སྒྲ་དང་། ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་ལ་དགག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སྔོ་གསེང་གི་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་ར་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ནོར་བུ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་། ནོར་བུ་ཙམ་ཐོབ་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། ནམ་གྱུང་ལ་ཉིན་བྱེད་དུ་འཁྲུལ་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཉི་མ་བྱེད་ན་བུ་བྱུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད་དོ།།

དེ་དགག་པ་ནི། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་དང་དུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པའི་ནོར་བུ་དང་། དུང་གི་ཁ་དོག་རང་མཚན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་སྲིད་དེ། རྟགས་དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་རིག་བྱ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲའོ། །དེ་མི་འཐད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པས་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་སྔམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་བུམ་པའི་དམར་པོ་རུ་འཁྲུལ་བ་དང་། སྔོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཁང་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པར་འཁྲུལ་བ་དང་། ཕྱི་དྲོའི་སྲོག་ཆགས་ལ་སྔ་

དྲིའི་སྒོག་ཆགས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཚེ། སྣམ་བུའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འབྲེལ་བས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེར། རྟོག་པ་འབྲེལ་ཡང་དབང་ཤེས་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ལ་མི་སྒྲིབས་པར་ཐལ། བུམ་པ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྔོན་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། འགའ་ཞིག་རྟོག་པ་འབྲེལ་ཡང་དབང་ཤེས་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དུང་སེར་འཛིན་ཡང་དུང་གི་དབྱིབས་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བས་ཚད་མ་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། དུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དུང་གི་ཁ་དོག་དང་བདག་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་ལ། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ནོར་བུའི་འོད་ལས་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཉིད་རྟོག་པ་རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ། ནོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་ལ། ནོར་བུ་མ་ངེས་པར་ནོར་བུའི་འོད་མི་ངེས་པས། ནོར་བུའི་འོད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ངེས་ལ། འོད་ཙམ་བཀོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ས་ལུའི་སྨྱུ་གུས་ས་ལུའི་ས་བོན་དཔོག་པ་སོགས་འབྲས་རྟགས་ཐལ་ཆེར་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཡང་བརྟག་པ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ས་ལུའི་སྨྱུ་གུ་དགོད་ལས་ལུས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་དུ་བུ་ཏིས་ཟིན་པས་མི་འགལ་ཞེ་ན། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་དཔག་པ་ན་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དུ་ལྡན་ལ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པའི་ཚངས་མང་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྣམ་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འབྲེལ་ན་ཡང་གྲུབ་ཚོད་ཀྱི་དོན་དང་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཀོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ལ་གྲུབ་ཚོད་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་བསྒྲུབ་

བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བཀོད་ཚོད་ལྟར་ཞེན་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པས་དེ་འདྲའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྲིད་དོ།།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་དེ་དག་རང་གི་ངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཡང་མི་སླུ་བའི་དོན་གཞལ་བྱ་མེད་ན། རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་རང་གཞན་གང་ལས་རྟོགས། རང་གིས་རྟོགས་ན་འགའ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་དོན་ལ་མ་རྨོངས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ལས་རྟོགས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ལ་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་འདོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གཞན་ཁོ་ན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གཉིས་ཀས་རིགས་པ་དང་རིགས་པར་སྨྲ་བའི་བཞེད་པ་དོར་བ་ལ། རང་ལས་ངེས་པའང་ཡོད་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། དངོས་པོ་རང་མཚན་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལས་ཚད་མ་ཉིད། །འབྲེལ་བ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་ཏེ། །རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས།[1]།ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རང་འགྲེལ་དང་ཆོས་མཆོག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར། རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་སུ་འགྱུར་བའི་ངེས་པའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་མི་སླུ་བའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམས་རང་གི་ངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་མ་རྟོགས་ན་ཚད་མར་མི་རུང་ལ་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ན། ཚད་མ་ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་ལྡོག་མི་ནུས་ལ། དེས་ན་རང་ཉིད་ཚད་མར་སོང་བའི་དོན་དེ་ཡུལ་སྟེང་ན་མེད་ན་རང་ཉིད་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱབ་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ན་རང་ངེས་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་བྱ་ཡི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༢ ཤོག ༦༧༨ ཕྲེང་། ༥

བྱའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཡིན་ན་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ཡི། མི་སླུ་བའི་དོན་སྟོར་བཤད་པ་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་གང་། ཚད་མར་སོང་བའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཚད་མ་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་ཏེ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་སྔར་གོམས་པ་མེད་པའི་དང་པོ་པ་དང་། ཡིད་གཏད་ན་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པ་ལ་ཕྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིད་མ་གཏད་པ་ཅན་དང་། མངོན་སུམ་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་ཅན་དང་། གོམས་པ་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དང་ངེས་ཚུལ་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་རྟོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཚད་མ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། ཡུལ་མི་གཅིག་ན་འབྲེལ་མེད་གཞན་གྲུབ་པས་གཅིག་ཤོས་སུ་གྲུབ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེར་བ་དང་། ཚད་མ་སྔ་མས་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་ན་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ལ། ཆོད་ན་རང་ངེས་སུ་འགྱུར་བས་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་བཀོད་ནས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་བྱེད་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དགག་སྒྲུབ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་རྗེས་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་དེ། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་འཛིན་སྟངས་སྣང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཙམ་

ཡིན་ཡང་། ངེས་བྲངས་པའི་ငེས་པས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་སྣང་བས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་ངེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀའི་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། ངེས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག །མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་དགག་བྱའི་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དངོས་སུ་བཅད་ནས་སྒྲུབ་ཆོས་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་ཆ་མ་ཕྱེ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དགག་བྱའི་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དང་འཕེན་པ་ནི་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ནི། དགག་བྱ་ཡོངས་གཅོད་དང་དངོས་འགལ་གཅོད་ན་མ་ཡིན་དགག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱུད་འགལ་གཅོད་ན་མེད་དགག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་རུང་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཅིག་དངོས་སུ་བཅད་ནས་འདོད་པའི་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཏེ་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་རང་ཉིད་དེ་འཛལ་བྱེད་དུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་དང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཡང་དངོས་ཤུགས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྒྲ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དེ་རྟོགས་དགོས་པས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གསུམ་

པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པའི་དངོས་རྟགས་ཤུགས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་། དགག་པ་རྟགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་བཞི། དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་དང་ལྡན་པའི་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགག་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། དོན་དང་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་པ་དོན་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་དང་ལྡན་པས་སྟོང་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགག་སྒྲུབ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་མེད་དགག་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་འཇལ་བར་གསུངས་པས། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རིགས་གཏེར་གྱི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ན་ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་ནས་གཞན་སྒྲོང་བ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་ཤུགས་རྟགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་ཤུགས་རྟགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཐུང་གསུམ་འདོད་པ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤུགས་ལས་རྟགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བྱེད་པའམ་གློ་བུར་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲ་རྟག་པས་སྟོང་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་མ་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གཞི་དང་ལམ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡང་། །འགལ་འབྲེལ་ངེས་པའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་ཡི། །ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ཤེས་ལ་རག་ལས་པས། །ཚད་མ་སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བའོ།། །།

༄ གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་བཤད་པ་དང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྒྲོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཞུང་ནས་མ་བཤད་ཅིང་སྒྲོང་བས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་འདོད་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་ན་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་སུ་ངེས་དགོས་ལ་མངོན་སུམ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མཚན་གཞི། མངོན་སུམ་དུ་མཚོན། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ནི། རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པ་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་རྒྱུ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་གནས་ལ་ཡོད་པ་དང་། རླུང་དན་གྱིས་གདུངས་ནས་དབང་པོ་བསླད་པ་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་གིས་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་མ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་མངོན་གསུམ་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་རྗེས་དཔག་ལས་མེད་པས་དེ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་ཀས་སོ་སོར་གཅོད་ལ། ལོག་རྟོག་ཀྱང་གཉིས་ཀས་སེལ་ཏེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ་སྟེ། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། ཤེས་པ་རང་མཐོང་བ་རང་རིག་དང་། རང་གཞན་མེད་པར་མཐོང་

བ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་པ་རང་རིག་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། གང་ཟག་གིས་དབྱེ་ན། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་མི་འདོད་པས་གསུམ་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གཞན་གཉིས་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་ཀྱང་དོན་རིག་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ་ཅིག །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལས་མ་བསྐྱེད་པར་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་འདོད་པས། མ་འཁྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ནི་མཐའ་མ་ཚོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞིས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པ་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞིས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་རིག་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་རྣམ་རིག་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་སེམས་ཙམ་པས་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་རྫུན་པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད།[1]།ཅེས་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པས་སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་བཞི་ཡོད་པར་འདིར་ཡང་བཞེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དེ་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཕྱེ་ནས་འཇོག་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་དང་། མངོན་སུམ་ཙམ་ཚད་མའི་མཚན་གཞིར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་

1 སེམས་པོའི་ཞུལ་བཞག་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། དེབ། ༣ ཤོག ༠ བྱང་། ༤

ལུགས་ནི། དེས་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བདག་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ཀྱི་ལག་རྗེས་འཛོག་ལ། ཁྱོད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་དུ་འགྲུབ་སྟེ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་བ་མེད་དེ། རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་གདགས་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབྱུག་གུའི་སྒྲ་མི་ཟེར་བར། རྔའི་སྒྲ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པ་གང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བདག་རྐྱེན་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་དོན་རིག་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་བསྟན་མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བཞེད་དོ། །སེམས་ཙམ་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་བཞེད་ན། དོན་སྨྲ་གཉིས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་ཚེ་དབུ་མ་ཐལ་རང་རྩོད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཉིད་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྩོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རྐྱེན་གཞན་གཉིས་རྟོགས་པར་སླ་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་

ནི་རང་སྐྱེས་དུས་ན་འདས་མ་ཐག་པ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དེས་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་སྔོ་ཐེ་བའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མར་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྔ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེ་ན་རྐྱེན་གསུམ་ཚང་ཡང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ལྔ་སྐྱེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་ཞེ་ན། དུས་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་སྐྱེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་གཅིག་སྟེ་རང་རིག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཡིན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ནུས་པར་ཐལ། རིག་འདྲའི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་རང་གི་རིགས་འདྲ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཕྱི་མ་གོ་ཐེ་བ་ཙམ་གྱིས་བཞག་མི་དགོས་པར་སྐྱེས་པ་དེས་ན་དབང་ཤེས་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་བཅས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དེས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བའི་གོ་ཐེ་ཞིང་རང་དུས་ན་འགགས་མ་ཐག་པའི་ལྡོག་པས་བཞག་དགོས་པས་ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཡིད་མངོན་དེ་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཡིད་དབང་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། འགགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདས་པ་དངོས་མེད་དུ་སྟེར་བསྒྲུབས་པས་ཡིད་མངོན་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སྟེར་བསྒྲུབས་པ་དང་འགལ་བས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལྟར་འདས་པ་རྫས་གྲུབ་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དེས་སྤྱོད་བའི་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་ཆ་ནས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བའི་གོ་ཐེ་ཞིང་། ཡིད་མངོན་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་

ན་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་གཅིག་སྐྱེའམ་སྤྱེལ་མར་འབྱུང་ཞེ་ན། རྒྱུན་གྱི་བཞེད་པའི་སྤྱེལ་མ་དང་ནི། ཆོས་མཆོག་གིས་བཞེད་པའི་རྒྱུན་གྱི་མཐའ་མར་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱེལ་མར་འབྱུང་བ་ལ་དབང་ཤེས་ངེས་ལ་ཡིད་ཤེས་མི་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་གཅིག་སྐྱེ་ལ་སྔར་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་མ་གོ་བར་སྐྱེ་ཐེབས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡིད་མངོན་གཅིག་སྐྱེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་མི་སྐྱེ་བ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཆོས་མཆོག་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པ་རང་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ཐེབས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གཅིག་སྐྱེ་ལ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀ་རང་གིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ལན་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་བཅུ་སྐྱེ་ན་ཡིད་མངོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞིག་སྐྱེ་ལ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཅིག་སྔོན་ལ་སྐྱེ་ལ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཕྱིར་རིང་བ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དབང་པོ་ཡི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་ཀ་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་ལ་རྒྱུད་གཞན་མེད་པ་དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

རྒྱུན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་རྒྱུ་བྱས་ནས་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དགུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ན། དེས་རྐྱེན་བྱས་ནས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རང་རང་གི་དངོས་ཀྱི་རྐྱེན་ནི་རང་རང་གི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་དབང་མངོན་ནོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་བཅུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ། དེ་དང་གྲངས་མཉམ་པར་ཡིད་མངོན་ཀྱང་བཅུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དོན་རིག་གཉིས་ཀྱང་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྗེས་

དང་རིགས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་མདོ་མཛོད་པས་མངོན་སུམ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་བཞི་ཡོད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དུས་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་འགྲོས་དཔྱད་ན་ལྟར་འགྱུར་ལ། དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འགྲོས་བསྟན་ན་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །སྤེལ་མར་སྐྱེ་བ་ད་ལྟ་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ན་མི་སྣང་ངོ་། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ནི། རྣ་བ་མ་ཕུག་པ་ན་རེ། དབང་མངོན་གྱིས་བཟུང་ཟིན་འཛིན་ན་ཡིད་མངོན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་བཟུང་བ་འཛིན་ན་ལོང་བས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ལས་གཟུང་ཡུལ་གཞན་འཛིན་པ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། རྩོད་སྤོང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་དགོས་ཤིང་སྤྱོད་བྱ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བེམ་པོ་ལས་ལོག་པ་ཙམ་དེའི་དོན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བེམ་པོ་ལས་ལོག་པར་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་བའི་ཆ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཀུན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་གཉིས་མེད་པར་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱེས་ཁས་ལེན་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་རིག་དང་རང་སྐྱེས་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྐྱེས་ཡོད་ན་སྔོན་མེད་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་གྲུབ་ན་སྐྱེད་མི་དགོས། མ་གྲུབ་ན་རང་གིས་རང་སྐྱེད་མི་ནུས་ལ། རང་རིག་བེམ་པོ་ལྡོག་ཙམ་སྤྱོད་བའི་ཆ་ཡིན་པ་དེས་ན་སྔ་ཕྱི་མི་དགོས་པར་ཞེས

པ་ངོ་བོ་གྲུབ་བདེ་གཅིག་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་བླ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་།[1]།ཞེས་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་བླ་མ་ཐུབ་པས། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སྒྲ་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཕྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཇོག་པ་འཐྲུལ་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཉིད་ཚད་མར་མཚོན་ནུས་པ་དང་། དེས་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་མི་ནུས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བདག་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་སྣང་བ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་བསྒོམས་བྱུང་ཡིན་ཡང་། ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་སོགས་འཁྲུལ་པ་ཅན་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་གྱིས་དབྱེ་བ་དང་། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་སུམ་གསུམ། འཕགས་པ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་སྒོ་ནས་ལྔ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་དང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་བཤད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་སྔེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བར་སྟན་གཅིག་ལ་སྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་ཡང་། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པ་ནས། སྒོམ་ལམ་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བར་འཕགས་པ་སློབ་ལམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་སོགས་སུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

[1] བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༨ ཕྲེང་། ༣

དེས་ན་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་ཡང་སློབ་ལམ་པ་དང་མི་སློབ་ལམ་པ་གཉིས་ཁས་བླང་བར་བྱ་ལ། ཉན་ཐོས་སྟོན་འགྲོའི་རང་རྒྱལ་སོགས་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ། །ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འཕགས་པ་མེད་པར་འདོད་པར་བཤད་པ་ཡང་སྨྲུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྣང་བཅས་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བཞིན་པའི་སྣང་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་འཕགས་པ་གསུམ་པོར་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་སློབ་པས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། མི་སློབ་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཤད་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་བདག་འཛིན་སྤོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཟད་པར་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་འདི་ལ་གཟུ་ལུམས་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱོན་པ་བཏབ་པར་གྲགས་པ་ལ་ལྟར་སྐབས་འགར་ཙུང་ཟད་ཡོད་པར་མངོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྣང་བཅས་སྣང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་སོགས་དང་བསམ་གཏན་དང་སྨོན་ལམ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་རང་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཤིན་ཏུ་སྦྱུར་བས་ཚེ་གསུམ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་

རྒྱུས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཙམ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། ཐབས་ཞན་པས་ན་དང་། སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ལ་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་ཅིང་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་དང་། ངེས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅད་ཤེས་དང་ནི་ངེས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་གྲུབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཝ་བ་ཉིད་ལ་ནང་འགལ་དུ་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ངེས་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡོག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱེད་དེ། ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་གང་ཞིག །མ་ངེས་པར་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ངེས་ཤེས་མེད་ན་འཇུག་ལྡོག་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་མི་མཁྱེན་ན་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མཁྱེན་ན་སྣང་ནས་མཁྱེན་ན་དུས་གསུམ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། མི་སྣང་ན་དུས་གསུམ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བརྟག་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་ཙམ་ཞིག་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་ལ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་དེ་ཡི་མཁྱེན་པ་མཐའ་དག་ཚུལ་འདི་ལྟར་མཁྱེན་པ་སོགས་རྫོགས་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དཔག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་

འགལ་བས་དོར་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱུང་ཟིན་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་དང་། མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་དང་། མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་ངེས་པར་གྱུར་ན་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་སྔོན་བྱུང་བའང་དཔག་པར་ནུས་པར་ཐལ། གང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་སྟོན་པའི་བརྗོད་པ་རྣམ་དག་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་སྟེ། རང་རང་གི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པའི་ཚིག་བཞིན། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་རྒྱན་གྱིས་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ལ། དེའི་ཚིག་བརྗོད་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པས། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་མཛད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་འབའ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་གོམས་པ་རྫོགས་ནས་དེ་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་བ་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་རུང་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་བརྟན་གོམས་ཟིན་ཡང་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ན། གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་ན་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་གོམས་པ་བཞིན། སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པའི་བློ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྟེན་བརྟན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟན་པ་རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་མེ་དང་སྒྲོན་མ་དཔེར་བྱས་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་ཟེར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པས། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པ

ཅམ་ཁེགས་པས་ན། དེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཁེགས་ཏེ། དུ་བ་ཅམ་མེ་ལས་འབྱུང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བ་ཅམ་ཁེགས་པ་ན། དེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པས། དེ་མི་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ། སྒྲོན་མེ་ཅམ་འོད་འབྱིན་པར་གྲུབ་པས། འོད་མི་འབྱིན་པའི་སྒྲོན་མེའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང་། ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དང་། འཆི་ཁའི་རིག་པ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་། ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེ་དང་སྒྲོན་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དཔེར་དགོད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། རིག་པའི་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་སེམས་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་ནི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། བེམ་པོས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་བཀག་པས་རིག་པ་སྔ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེས་པར་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་པའི་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། རིག་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པ་དེ་འཆི་ཁའི་སེམས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།

དངོས་དང་། གསལ་བ་ཙམ་ཏེན་བཏན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཨུ་སྟེགས་ཁ་ཅིག །ལས་དང་ལུས་སེམས་གསུམ་ཀ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ལས་དང་ལུས་གཉིས་པོ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཟས་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་སྤྱད་དགོས་ཟེར་རོ། །ལས་དང་ལུས་འཛད་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་བར་ལས་དང་ལུས་ཟད་པར་སྤོང་མི་ནུས་ཤིང་། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འགོག་པ་ལ་མི་ཕན་ལ། བདག་འཛིན་སྤངས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡང་སྲིད་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ལས་ཀུང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་དེས་བསགས་པའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་མའི་དབང་ཤེས་ཀུང་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་འདིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་འདི་ལས་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡི་བཟང་ངན་དཀར་ནག་གི་ལས་ཀྱིས་བྱེད་ལ། དབང་པོས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་རེའི་མགོ་གནོན་པ་ནི། བྱམས་སོགས་བསྒོམས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དངོས་སུ་གཅོད་ནུས་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་སོགས་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མཐའ་དག་ དྲུང་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དེ་སུན་འབྱིན་ཏེ། བདག་མེད་བདག་དང་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྒྱུ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་དང་ལས་དང་སྲིད་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། སྲིད་པ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་། འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པ་སོགས་དང་

མི་འགལ་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱིས་སྲིད་པ་སྐྱེད་པ་དང་དེས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། འཇིག་ལྟ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མི་ལེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། འཇིག་ལྟ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ན། རྟེན་བརྟན་པ་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང་མེས་བསྲེགས་པས་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་མཐོང་བ་མཐར་ཐུག་ན་ཕྱི་མཐའ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསལ་བ་ཙམ་རྟེན་བརྟན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། སེམས་གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་ན་གསལ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་ངེས་ཏེ། གསལ་བ་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་ཚོགས་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྣང་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡང་དག་གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ནི། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་མེད་དུ་འགྲུབ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། སྤངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤོང་མི་ནུས་ལ་ནུས་ཀྱང་སོ་སྐྱེས་དེ་སྤོང་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་སླར་ཡང་སྤངས་པ་ལོག་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། གཏན་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཐལ། སེམས་གློ་བུར་བ་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་ནུས་པས་སླར་མི་ལྡོག་པའི་རྣམ་གྲོལ་འཐད་པར་ཐལ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕྲུར་བ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་ནི། མཆོངས་པ་གོམས་པས་ཚུང་ཟད་འཕེལ་

ཡང་མཐའ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཆུ་ཚ་བར་འགྱུར་ཡང་མཐར་དམར་འབར་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གསེར་ཞུ་ཡང་མེ་དང་བྲལ་ན་སྲ་བར་འགྱུར་བ་གསེར་གྱི་དཔེས་བརྟེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཡང་གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་སྲིད་པ་མིན་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། དཔེ་གསུམ་པོ་དེ་བརྟེ་བ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། བློ་དེ་དག་གོམས་པར་བྱས་ཟིན་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས། རྟེན་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། མཚོངས་པ་རིགས་འདྲ་ལས་མི་འབྱུང་བར་ཐད་ཀའི་འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆུའི་དྲོད་ཀྱི་རྟེན་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། མེས་གསེར་གྱི་སླ་བ་སྲ་བ་འབྱུང་མི་རུང་དུ་སྐྱེད་མི་ནུས་པར་སླར་སྲ་བ་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་ལས་དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་དུ་ཆུགས་སོད། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་སྐྲུབ་པ་དཀའ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་ཤེས་ན་ཡང་མཐའ་ཡོད་དུ་འགྱུར་ལ། འདི་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་དུ་ཤེས་ན་ཡང་མཐའ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལན་ལ་གཉིས། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་འཐད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་བྱའི་གཙོ་བོའི་དོན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་སླུ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དགོས་པ་མེད་པ་མ་འདུས་ཀྱང་མེ་ཀུན་ཚོགས། སྨན་ཀུན་ཚང་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་ཟེར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཆོས་ཉོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཉན་པ་ལ་བ་ལང་མེད་ཀྱང་དགོས་དོན་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་བཤད་པ་ལྟར། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། བདེན་བཞི་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་

རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ཕྱོག་ཞུར་དུ་བཟུང་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་རྐང་སྟོར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་རྒྱན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་ནས་གསུངས་པ་དང་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཐ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དཔོག་པའི་སྤྱིའི་ཚུལ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་ན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྗོད་ཀྱྀ་ཡང་བྲ་ཕབ་པ་ན་མེ་ལོང་ནང་དུ་གཅིག་ཆར་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་སྙམ་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཅི་འདྲི་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་གཞི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཉིད་དུ་མཚོན་པར་འདོད་དེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ལའང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་བསླད་པ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བསླད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བསྡུས་ན་བརྡའི་རྗེན་ཅན་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གསུམ་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་དྲུག་བཤད་པ་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པའི་ལོག་རྟོག་ཕྱོག་པའི་ཆེད་དུ་གཉིས་རྩོད་གཞི་དང་བཞི་དོན་ཚན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་མཐུན་དཔེར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་ཚིག་ལ་འཁྲུལ་གཞི་སྣང་ན་ཡང་དོན་དེ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་ལོག་རྟོག་ཕྱོག་པའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཚད་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱོད་པ་པ་དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ངེས་པ་སྔ་མ་ཚད་མ་དང་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་ཟེར་ཏེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་དོན་ལྟ་བ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྣམ་པ་ཤར་ན་གཟུང་རྣམ་ཉིད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་ཅན་པ་དབང་དོན་ཕྲད་པ་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་སུ་འདོད་དེ། མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཤེས་གཅིག་གིས་དབང་པོ་དང་འཕྲད་པའི་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པ་སྤྱི་སོགས་ཁྱད་པར་འཛལ་བ་ཚད་མ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་རྫས་འཛལ་བ་འབྲས་བུ་དེར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤ་པ་དུམ་བུར་སོང་བ་ཅཱནྡན་བཅད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་གཞི་གཅིག་གི་ཚད་འབྲས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ལ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བེམ་པོས་ཡུལ་རྟོགས་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་བཞེད་དེ། གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་དང་། དོན་རྟོགས་ཚད་མ་ཚད་འབྲས་སུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་གྲུབ་བདེ་ངོ་བོ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། རྣམ་བཞག་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པར་ཐལ། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་མ་གཏོགས་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཕལ་ཆེར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དོན་རིག་སྨྲ་བས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་འཇོག་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དོན་རྣམ་མེད་ཐུག་ཕྲད་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་འབྲས་འཇོག་ལ། མདོ་སྡེ་པ་དོན་ཤེས་སྔ་ཕྱི་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དོན་སྨྲ་གཉིས་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་གོ་བར་སླའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་རིག་པའི་ལུགས་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་དཔག་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེའི་རང་མཚན་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་བློ་ལ་མེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་རྟོགས་པའི་སློ་ནས་སྐྱེས་བུ་མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམ་རིག་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་མེད་ན་མེ་དུར་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། དེ་ལྟ་ན་དུར་སྣང་སྔར་འབྱུང་ཞིང་མེར་སྣང་ཕྱིས་འབྱུང་བས་མེ་རྒྱུ་དང་དུ་བ་འབྲས་བུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི། ཕྱི་རྒོལ་དེའི་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་ནས་དུར་སྣང་སྔར་འབྱུང་ཞིང་མེར་སྣང་ཕྱིས་འབྱུང་ཡང་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚེ་མེར་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྙིང་པོར་ཡོད་པ་གསལ་བར་སད་པ་ལས་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་མེ་འབྱུང་ལ། དེས་ཕན་བཏགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དེས་ན་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་བཞེད་པ་ལ་འབྲས་རྟགས་འདོད་ལུགས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དང་། ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདིར་སྨྲས་པ། གྲུབ་མཐའ་བཟང་དང་ངན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། །ཚད་མ་སྐྱོན་མེད་ཤེས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། །དེ་ཡང་རྩ་བ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པས། །མངོན་སུམ་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པའི་འགྲེལ་བའོ།། །།

༄ གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་གི་སྒྲས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་མཐོང་བ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་དང་། དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་དང་། དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་དོན་སྦྱོར་བསམ་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གང་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་དངོས་མིང་ཡིན་ལ་ཕྱོགས་དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་གཞི་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སམ། ཆོས་ཀྱི་ཆོས་སམ། ཚོགས་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། མིང་ཐམས་ཅད་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་དང་། དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཆོས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཆོས་ཅན། ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་དེ་ཉིད་གོ་བ་ལ་དངོས་མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྦྱོར་སྦྱར་བའི་དེའི་མིང་གང་ཞིག །དེ་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་བའི་ཕྱིར། རྩོད་གཞི་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་

པའི་མིང་དུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པར་ཐལ། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་དང་འདྲ་བའམ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་
འགའ་ལས་བློ་འཁྲུལ་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་ཡང་། བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གཞན་རྟོགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚིགས་དོན་ལ་དངོས་ཆོས་བསམ་པ་དང་། ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་
བཏགས་ཆོས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚིགས་དོན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་
དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། དེ་དེའི་མིང་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་གྲུབ་ཅིང་དེ་ལ་བཏགས་
མིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་
པ་དང་། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་གཞི་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་
གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བཏགས་མིང་འཇུག་པ་ལ་ནི་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་
མཚན་ལ་ལྟོས་ལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ཡང་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པའི་ཕྱོགས་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་། རྩོད་གཞི་ལ་བཏགས་པའི་
དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྨོས་པ་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི།
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་མིང་བཏགས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
འགྲོ་བ། ཞེས་བརྗོད་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་བས་དེ་
སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ངོར་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩོད་
གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཚུལ་དང་པོར་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དང་པོ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རང་མིང་
གིས་བརྗོད་ན་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་དང་། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་
ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བསམ་
སྙམ་པའི་འཁྲུལ་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་འཇུག་པ་སྒྲ་འགལ་བ་དང་བཟློས་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱོན་སྤོང་བྱེད་པའི་མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར་བས་བདེ་བླག་ཏུ་མི་གོ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་རང་མིང་གིས་སྨོས་ན་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བ་བཞིན་

དུ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་འབྲེལ་གཞི་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་རྩོད་གཞི་ཉིད་ལ་གོ་བ་ཡིན་པ་གླང་པོ་ལ་ལག་ལྡན་བཞིན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན་སྒྲས་ཚུལ་དང་པོ་ངེས་པར་མི་ནུས་པ་མགོ་ལྡན་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་པོའི་རྩོད་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་སྐབས་དང་མཐུན་པར་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དབབ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་དགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལོགས་སུ་བཤད་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་དགོད་པ་དང་། རྩོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་འདོད་པ་ཡང་དོན་འདྲའོ། །མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས་ཕུང་གསུམ་བྱུང་བར་དོགས་པ་ལ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་རྟས་ལྡོག་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྐྱོན་སྤོང་སྨྲ་སྟེ། མེ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ན། རྗེས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ལ་ལྡོག་པ་ལ་ཕུང་གསུམ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ལ་རྗེས་ལ་ཕུང་

གསུམ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་རྟས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྡོག་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་པར་སྒྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བྱས་ལྡོག་དེར་མཚོན་ནུས་ཀྱང་། བྱས་པ་ཡིན་ན་དེས་མ་ཁྱབ་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་སྒྲ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རྟས་ལྡོག་ཕྱེ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དཔྱད་ན་རྣམ་བཞག་འཇིག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟས་ལྡོག་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཡང་སྦྱོར་བ་སྐོར་ཅིག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་མི་ནུས་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་རྟས་ལྡོག་ཀྱང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་རྟས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན། ལ་སེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱ་བོའི་རྟགས་རྟས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། སྐྱ་བོའི་རྟས་ཕུང་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་བོའི་རྟས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། རྣངས་པའང་མེ་ཡོད་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དུ་བའང་མེ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་སྲིད་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚེ། ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཞུགས་པར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེས་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཁྱབ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། མ་ཁྱབ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་བློ་ངོར་ཕུང་གསུམ་བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཕུང་གསུམ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་འདི་དག་རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་མ་ཕྱེད་པའི་སྐྱོན་དུ་མར་འགྱུར་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་བཞག་འགལ་

བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟས་ལྟོག་ལ་བརྟེན་པའི་ཁ་ཚོན་གཅོད་པའི་རྣམ་བཞག་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། བློ་ངོར་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་པ་དང་མེ་མེད་དུ་ངེས་པ་དང་། མེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཞི་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་སྐོར་ཅིག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སྤྱིར་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བཞེད་པར་འདོད་པ་དག་ཉོན་ཅིག །འོ་ན་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་དུའང་མ་ངེས་མེ་མེད་དུའང་མ་ངེས་པའི་གཞི་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན་དངོས་འགལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ལྡོག་པར་བྱེད་དོ[1]ཞེས་སྦྱོར་བ་སྐོར་ཅིག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་གསུངས་པ་མ་གཟིགས་པ་དང་མ་དགོངས་པ་ག་ལ་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་སྐོར་ཅིག་གི་ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕུང་གསུམ་མེད་པ་ཉམས་སོ། །འདོད་ན། ལུགས་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མཚན་ཉིད་བཞག་པར་དཀའ་མི་ནུས་པར་ཐལ། ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མཐུན་ཕྱོགས་སམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ན་ལྟོས་གཞི་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་པ་དང་། ཆུ་ཀླུང་མེ་མེད་དུ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བརྗོད་པ་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་སྤང་ཕུང་གསུམ་མེད་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ལྡོག་པ་ངེས་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་སྤང་རྟོད་གཞི་དེ་མེ་མེད་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༢༦༦ ཐེང་། ༦

རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་སྒྲུབ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྟག་པར་སྒྲུབ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་འབྱེད་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ག་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟགས་ཀུན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་གི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བར་གྱུར་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་ལྡན་ཉིད་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་དབྱུག་པ་གྲུབ་པས་དབྱུག་པ་ཅན་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་འགལ་བར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་སྦྱོར་བ་སྐོར་ཅིག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་དུ་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་གཉིས་སུ་ངེས་པ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།།

བཞི་པ་ནི། རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མེ་མེད་དུ་ངེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཞི་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་གཉིས་སྤྱིར་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། འགྲེལ་བར་དྲངས་པའི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་དོན་སྡུད་པ་ན། ངེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་པས་བློ་ངོར་ཕུང་གསུམ་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་མཐོང་བར་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡི་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་རིགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་དེ་མ་ཡིན་བློ་ངོར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་ན་དེ་འདྲ་བའི་རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ལ། ལྟོས་ན་ལྡོག་པ་སྤངས་པའི་རྫས་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་མི་

འཐད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡི་ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བརྟེན་པ་འདི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ན་འབྲས་རང་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བརྟེན་ཚུལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། བློས་རང་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པར་གཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་བརྟེན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་རྩོད་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ལྡོག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོད་གཞི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཇིག་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཚད་མའི་དགག་སྒྲུབ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་པས་མིན་པར་ཐལ། ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་འགྲེལ་པར་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་ལྟོས་གཞི་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དཔྱད་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཐུན་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་རྩོད་གཞི་དང་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་མཚུངས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཚུངས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་སྒྲ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་

པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དབྱེ་ན། ལ་ལ་མེ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་མེ་མེད་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གྲང་རེག་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །ཕྱི་མ་ལས་དངོས་སུ་ལྡོག་པར་རྟོགས་ཤིང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས་ཤུགས་ཀྱིས་ལྡོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་དོན་དང་། གཉིས་ཀའི་སྒྲ་དོན་དང་མཐུན་པ་ལ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་བཏགས་པ་པའི་གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཉིས་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ལྷན་ཀ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་དུས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ན། རྟོད་གཞི་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པ་དང་། གཞལ་བྱས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་རྟག་པར་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། རྟོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། རང་ཉིད་རང་དང་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། རྟོད་པ་དེ་དག་སྒྲ་བཤད་འཇུག་མ་ཕྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ཞིང་། དང་པོ་ལ་མཐུན་དཔེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་རྟག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པས་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོད་གཞི་ཉིད་མཐུན་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་དགོངས་པའང་ཁོ་བོ་ཅག་གི་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་གཅོད་ཀྱི། རྟོད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་མི་གཅོད་པར་མ་ཟད་དེ་ལ་ཡོད་པ་གྲུབ་ཟིན་སྔུད་པའི་ངེས་བཟུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རིགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན་ལ་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་པའི་ལྡོག་པ་མེད་པ་དེས་ན་རྣམ་ལྡོག་གཅིག་ཉིད་དུ་འབྲེལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་ལ་འབྲེལ་མེད་དུ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་སྒྲུབ་ཀྱང་རྟོག་པས་སྒྲ་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚེ་རྟོག་པས་སྒྲ་དོན་གསུམ་གཟུང་

ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་གཉིས། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐོག་མར་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བཅད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྟགས་དང་དགག་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་སྐྱོ་བོའི་རྣམ་ཕྱོགས་གཉིས་གང་དུ་འདུ་དཔྱད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་དཔྱད་ན་རྣམ་ལྡོག་མ་ཕྱེ་བས་ཁྱིད་ཀྱི་ཚད་མ་འཇིག་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་འཐད་པར་ཐལ། དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། །གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་སྐྱོ་བོ་དང་། །ཤེས་བྱ་གཉིས་པོ་ལོག་པ་དང་། །ལྡོག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བས་དུ་བའི་སྐྱོ་བོ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དུ་མིན་གྱི་སྐྱོ་བོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། སྐྱོ་བོ་ཙམ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མ་ཚང་བའི་ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ཤེས་བྱ་ཙམ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་བློ་ངོར་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་གམ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག །རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་འགོག་གམ་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ཅེས་རྩོད་པའི་ཆོས་དང་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་པ་བཞིའི་གཞན་ལན་འབྲུལ་བར་ཐལ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་དང་པོ་ནི། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་དེ་ལ་རྗེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྩོད་པ་གཉིས་པ། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་

དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལྡོག་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ། ལན་དུ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ལ་རྗེས་འགྲོ་ནི་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར་བ་དང་། རྩོད་པ་གསུམ་པ། རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་འགོག་ན་རྟགས་སྔ་མ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འགོག་པས་འགལ་བར་ཐལ་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ན་རྟགས་གཉིས་པ་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན་འགོག་པས་འགལ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་། ལན་སྔ་མ་དེ་ཉིད་འདེབས་པ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་རྩོད་པ་བཞིར་དབྱེ་ཡང་རུང་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་སོ།།

རྩོད་པ་གསུམ་པ། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ན་ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་ཞུགས་ན་རྗེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་ལ་རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་ཕྱེ་ནས་ལན་འདེབས་པ་དང་། རྩོད་པ་བཞི་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་། རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་ཕྱེ་ནས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་གྲུར་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་རྣམ་བཞག་འཐད་པར་ཐལ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མེད་དགག་ཡིན་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལྡོག་བློ་ངོར་ཕྱོགས་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དོན་ལ་ཕུང་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། བློ་ངོར་ཕུང་གསུམ་ཡོད་པ་དང་དོན་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་

མི་ལྡོས་པ་དེ་དག་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག་འདི་དག་ལ་མིག་ཕྱེ་ལ་ལྟོས་ཤིག

གསུམ་པ་དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་ནི། རྩོད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞིར་བཟུང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་གྱུར་པ་དེ་སྐད་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལྟོས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་མ་གྲུབ་ན་ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སུ་གང་རུང་མ་ཚང་ཡང་སྐྱོན་ཡོན་བརྩིས་པའི་ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་རི་བོང་གི་རྭ་བཀོད་པ་སྐྱོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ལུགས་འདི་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་རྩོད་པའི་ཉེས་པས་མི་གནོད་དེ། རྫས་ལྡོག་གང་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཚད་མའི་འཇུག་ལྡོག་གི་ཡུལ་ལ་མཁས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སུ་སྟེགས་སྨོད་ཀྱི་རྗེ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ཚུལ་དྲུག་གི་བར་ཉི་ཚེའི་ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། གཞན་ལ་དགོས་ནུས་མེད་ཅིང་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་མཆོན་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་

ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་ནམ་ལྡོག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཡང་ན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དང་རྗེས་འགྲོ་ཙམ་ལྡོག་པ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པ་འདུས་ན་རྗེས་འགྲོས་ལྡོག་པ་འཕེན་པ་མི་འཐད་ཅེས་རྗེས་འགྲོ་ཡིས་ལྡོག་པ་འཕེན་པའི་སྐྱོན་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ངེས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་ཚུལ་གསུམ་པོ་ནར་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག །རང་གི་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ངེས་སུ་རུང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་དང་མ་ངེས་པར་སོང་བའི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ངེས་རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དོན་སྐྱོན་སེལ་བ་དང་བློ་སྐྱོན་སེལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་བཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ངེས་ལས། ཐ་མར་སློས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་དགོས་པར་བསྟན་པ་འདི་ལ་མུ་སྟེགས་དངོས་སུ་མི་སྨྲ་བའི་སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན། ས་བོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟགས་མ་ཡིན་པ་ལས་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱི་ཟླན་ཀ་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་ངེས་པར་ཕྱོགས་གྲུབ་རྒོལ་བྱེད་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གྲུབ་མཐའ་དག་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ན་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོང་ཚུལ་འགྲེལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྩོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དཔྱད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྒྲས་མི་ལྡན་རྣམ་གཙོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཤིང་བྱས་པ་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་མི་ལྡན་གཙོད་པ་རྩོད་གཞི་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཝ་བུ་རྩོད་པ་མེད་ལ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཙོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མཚན་གཞིར་འདོད་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདི་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་དོ་ཞེས་པའི་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་སྡེས་འདོད་པ་ལྟར་རྫས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ཀྱང་སེལ་བའི་སྤྱི་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་གཅིག་ཆར་ངེས་དགོས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པས་ཆོག་ན་མཉན་བྱ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དང་པོར་རིམ་གྱིས་ངེས་ལ་ཕྱིས་གསུམ་ཀ་ལ་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། མཉན་བྱ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་སྔར་མ་ངེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱིས་ངེས་པ་བྱར་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཕྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཅན། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲུབ་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་བ་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ངོས་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གསུམ་སྟེ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་དགག་རྟགས་ཀྱང་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་ལ། དེ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་ན་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འདུས་པས་རྟགས་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་ཅེ་ན། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སྦྱོར་བ་ཡི་སྒོ་ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་རྟགས་གསུམ་དུ་ངེས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། སྒྲུབ་པ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དགག་པ་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་མེད་པས་རྟགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དངོས་དང་། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་རྣམས་ནི་གོ་བར་སླའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མེ་དང་ཙནྡན་གྱི་མེ་དང་དུ་བ་དང་མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་སོགས་བཞི་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་

སྣང་དུ་མི་རུང་བ་འགོག་པ་ན་གྲང་རེག་དང་བ་མོའི་རེག་པ་དང་། གྲང་རེག་གི་འབྲས་བུ་སྤུ་ལོང་བྱེད་དང་། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། ཚ་རེག་གི་སྐོར་བཞི་ཀ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚ་རེག་སྐོར་བཞིས་གྲང་རེག་སྐོར་བཞི་བཀག་པས་སྦྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཐེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། མེའི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐ་མ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གྲང་རེག་གི་སྐོར་བཞི་འགོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། མེའི་རྒྱུ་ཙམ་ནི་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་འཁྲུལ་ལ། མེའི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མིན་པས། དེས་གྲང་རེག་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་མིན་ཞིང་། དེ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་མེད་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། མེའི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐ་མ་སྣང་རུང་གི་གཞི་ལས་མེ་ཡང་སྣང་དུ་རུང་བས་རྟགས་དགོས་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་འཐད་ལ། མེ་སྣང་དུ་མི་རུང་ན་ཅིག་ཤོས་ཀུང་སྣང་དུ་མི་རུང་བས་འགལ་རྒྱུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྒྲུབ་བྱ་མེ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་རུང་ཡང་། གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་རུང་བར་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀུང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་འགོག་ནུས་ཀྱི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་ལས་དགག་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུའི་རྣམ་བཞག་མང་དུ་བཤད་ཀུང་དགག་བྱ་འགོག་ནུས་ཀྱི་འགལ་དམིགས་སྡོམ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། འགལ་རྒྱུ་དམིགས་པ་བཞི་པོ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེངྒེ་ནི། རྗེ་ཏ་རི་དགྲ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དགག་རྟགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་ཚུལ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། འགལ་དམིགས་ལ་གཞི་འགར་མེས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་འགོག་པ་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། གྲང་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་ཏེ་བཞི་དང་། ཡང་དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་འགོག་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི་རིམ་བཞིན་དུ་འགོག་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་

བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་སྐོར་བཞི་དང་། ཡང་ཙནྡན་གྱི་མེས་ཁྱབ་པར་གནོན་པའི་གཞིར། དགག་བྱའི་ཆོས་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་སྐོར་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེད་དོ། །ཁ་ཆེ་རྫོ་ན་ཤྲིས། མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཞི་པོ་འགོག་པ་དགག་རྟགས་ཉི་ཤུར་འབྱེད་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་དང་། རིགས་ཐིགས་སུ་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་ཕན་ཚུན་སྤྲངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་མི་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤྲངས་པ་དངོས་ལ་ནི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཡང་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཕན་ཚུན་སྤྲངས་འགལ་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་དང་དངོས་འགལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་དམིགས་སྔ་མ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡང་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། སྤྱིར་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཚད་མས་གནོད་འགལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྒྱུད་འགལ་གྱི་ཁྱབ་པས་ཚད་མས་གནོད་འགལ་ལ་དངོས་དང་། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་ཇོངས་པ་ཇོ་མཚར་སྐྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དགག་རྟགས་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ལོག་འབྲེལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་བཀག་ཟིན་ཅིང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་རྟགས་ལོག་ཚོགས་

པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་སྐྱེད་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། མེ་སྟོབས་ལྡན་སོགས་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པས་ངེས་པར་གྲང་རེག་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་སྐྱེད་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལོག་འབྲེལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད་ལྡོག་པས་བཟློག་འབྲེལ་རྟོག་པའི་བློ་ངོར་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་ལོག་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་དོ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་བདག་གཅིག་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་གང་ཞིག །དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དགག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་རྟགས་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་ལྟོས་པ་པ་དང་། དག་པ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ངོས་ནས་དོན་སྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་ཆ་མཐུན་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་པར་ཐལ། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་པ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ལ། དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྩོད་སྤོང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་གང་ཞིག་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་འབྲས་རྟགས་དངོས་ནི། རྟགས་ཆོས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་འབྲས་བུའི་རྟགས་སོ། །ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ནི། རོ་ལས་གཟུགས་དཔོག་པ་དང་། རྒྱུ་སྐྱར་ལས་རྒྱུ་དཔོག་པ་དང་། རྒྱུ་མི་འགོ་ཁྲིལ་ལེར་གནས་པ་ལས་འོག་གཞི་བརྟན་པ་དཔོག་པ་སོགས། དུ་བས་མེ་དཔོག་པ་དེ་དང་ཆ་མཐུན་འབྲས་རྟགས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ།

འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཚོགས་པས་ཚོགས་པ་ཅན་སྒྲུབ་མ་དམིགས་པ་འབྲས་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་མ་གོ་བར་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་འགོག་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དུ་བས་ནམ་མཁའི་དུ་བ་ཡོང་ཡོང་པོ་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ཏེ། དེ་དང་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། མེ་སྔོན་སོང་གི་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །འབྲེལ་ཆོས་དངོས་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་འབྲེལ་དགོས་ན། ངག་སྨྲ་བའི་རྟགས་ལས་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་དམིགས་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བས་སྤྱིར་འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་པོ་དངོས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཡུལ་ལའང་གསུམ་ཡོད་པས་འབྲེལ་པོ་རེ་རེའང་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ཀ་ལ་འབྲེལ་བས་ནུ་དགུ་ཡོད་ལ་གོ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པོའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་བཞི་ཡོད་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་བཞག་འགལ་བ་དང་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མེ་དང་དུ་བ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གོ་ཆོད་པར་འདོད་པ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བས་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་དང་། མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོད་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡང་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་མིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་དེ་ཡི་ངོ་བོའམ་དོན་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་གཞི་ལ་རྟགས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་པས་དེ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞིའི་བསལ་བྱ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་ཀྱང་རྩོད་གཞིར་མ་གྲུབ་པ་སྒྲ་མཉན་བྱར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་ཀྱང་རྩོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དང་། བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དང་། རྟགས་དང་། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་སོ། །རྒོལ་བ་རང་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་གྲངས་ཅན་གྱིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་གཅེར་བུ་པས་ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བས། ལྗོན་ཤིང་སེམས་པ་ཅན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱོགས་ཆོས་དོན་ནས་བློ་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་གནས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྟགས་དང་རྩོད་གཞི་ཕྱོགས་རེའམ་རྒོལ་བ་དང་ཕྱི་རྒོལ་རྣམ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་གང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་རྟགས་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་གང་གི་ཁྱབ་པ་རྣལ་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚིག་དོན་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག ཕྱོགས་རྩོད་གཞི་ལས་གཞན་ལས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་ཚེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མའི་ངོར་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་སྣ་མི་

རྟག་སྒྲུབ་ལ་མཉན་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་ལ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་ཚད་མས་མ་མཐོང་བ་སྐྱེས་བུ་འདི་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། གང་བྱས་མི་རྟག་རིག་བྱེད་བཞིན། ནམ་མཁའ་ནི་མ་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་མཉན་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་ཚེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གསུམ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གསུམ་གསུམ་ཞུགས་པ་དགུ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྡན་གཉིས་ཡོད་ལ་དང་པོ་ལ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །ལྷག་ལྡན་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་གང་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མ་མཐོང་བ་ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་ཡིན་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགལ་རྟགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལས་བཟློག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཉིད་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྡུས་པས་དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྩོལ་བྱུང་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་

སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ལ་བཞི། ཉན་ཤེས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་སྒྲུབ་པ་ནི། དུང་སྒྲ་སོགས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བརྟལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་མི་འཐད་པ་ནི། དུང་སྒྲ་སོགས་པའི་ཉན་ཤེས་སྒྲ་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་འགལ་བར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། བུམ་པས་བུམ་འཛིན་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་རྟེག་པས་བསྒྲིབས་པ་དང་། སྒྲ་རྟག་པས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་འདི་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ལ་མི་རྟག་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་སེལ་བ་དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྱུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་ནི་དེ་བཀྒོག་པའི་འགལ་བའང་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ན་བཀྒོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་འགལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་འགལ་བ་དོན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞི་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་འགོག་མི་ནུས་ལ། མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞིར་དབྱེ་རུང་སྟེ། དངོས་ཤུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འགལ་རྟགས་ལ་བཞི་ཡོད་ན་རྟགས་ཡང་དག་ལའང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་དང་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པ་བཞི་ཡོད་པར་མཚུངས་ཞེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཞིར་དབྱེ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འགལ་རྟགས་ལ་ལོག་རྟོག་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ལ་ལོག་རྟོག་བཀྒོག་དགོས་པའི་བྱེད་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཞེ་འདོད་ལ་གནོད་པའི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་གསུམ་པ་འདིར་མི་བཞེད་དེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ནི་སྐབས་པ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པས་དེར་འདུས་པས་ལོགས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྟགས་དེ་དག་ངེས་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནུས་པ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བཞི་རུ་ངེས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ངེས་པ་དང་། འགོག་ངེས་པ་དང་། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པ་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་ནུས་པའི་ཚུལ་དང་། རྩོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ་ནུས་པ་དེ་ཡང་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡང་སྐྱེད་མི་ནུས། མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་ཞིང་། འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉིད་དང་། །མི་འདོད་པ་ཡི་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད།[1] །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གསུམ་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་སྦྱར་ནས་འགལ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་དང་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩོད་གཞི་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ན་མི་འགོད་ཅིང་། མ་ཤེས་པར་བཀོད་ན་རྟོག་པ་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ཀྱང་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཞེས་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ངམ་རྟོག་པ་ཙུང་ཟད་སྐྱེས་ཀྱང་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འགལ་རྟགས་ལ་ཡང་དང་པོར་འགལ་རྟགས་སུ་མ་ཤེས་པར་བཀོད་ནས་ཕྱིས་ངེས་པས་མི་འགལ་ལོ།།

གཉིས་པ་རྟགས་དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཚད་མའི་བསལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་བཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་

1 ས་སྐྱའི་གསུང་རབ་པོད། ༡༨ ཤོག ༢༥ ཕྲེང་། ༡

ལྷུར་བསྟན་པ་དང་། ཡོངས་གཙོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བའི་ཚེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ངོ་བོ་ཞེས་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དང་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ན་དང་། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་བཟུང་བར་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བདག་ཉིད་དང་། སྨྲས་ཆོས་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོད་པ་དང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མ་བསལ་བ་སྨོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ཚད་མ་མདོ་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རིགས་པའི་སྒོར་བསྒྲུབ་བྱར་འོས་པ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོར་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཚིག་ཟུར་ཕྱིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་བསྡུ་ན་སྔ་མ་ཡང་འདིར་འདུས་ལ། བཤད་ན་འདི་འང་སྔ་མ་ལྟར་བཤད་དུ་ཡོད་པས་དོན་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱར་འོས་པ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་འདི་ལ་གློ་བུར་བའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མཚུངས་པའི་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། གློ་བུར་གྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅའ་བ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ན་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ཡང་། ཆ་གཞན་གྱི་ཆ་ནས་ཚར་བཅད་འོས་པ་མི་འགལ་ཞིང་། རྟགས་དང་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་། གྲུབ་ན་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། རྒོལ་བའི་དམ་བཅའ་ངེས་པར་རྒོལ་བའི་ཁས་བླངས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་དེའི་དམ་བཅར་འགྱུར་ན། ཞེས་

བྱ་ལ་སྲིད་ཚད་དེའི་དམ་བཅར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྔར་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་རྟག་པ་སོགས་ཚད་མའི་བསལ་བ་འཇུག་སྲིད་པས་རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའམ། ཁ་ཅིག་ནུས་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་པོ་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱོན་ཡོད་བརྩི་བའི་གཞི་བརྟག་པར་བྱེ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཚད་མས་བསལ་བའི་དོན་གསལ་བ་དྲན་རུང་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་གི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ན། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲ་དོན་བསྒྲུབས་པས་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་སྐྱོན་མེད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅའ་བའི་རྟོག་པ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཡང་འབྲེལ་པ་ལ་འབྲེལ་པར་ཤེས་མི་དགོས་པར་སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱ་ནི། དེར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲ་དོན་བསྒྲུབས་པས་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་འདི་ལ་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པ་གྲུབ་ཟིན་ན་མཚན་ཉིད་མ་ཚུགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ལ། མ་གྲུབ་ན་མཚོན་རྒྱུ་མེད་པས་མཚོན་པ་མི་འཐད་ཅེས་རྩོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་བློས་བཟུང་བ་དེ་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བསྡུ་དང་། རྩོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། བསལ་བ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ནས་དེ་སེལ་ནུས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རིགས་པའི་སྒྲོར་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ། ལུང་དང་རང་ཚིགས་གིས་བསལ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་

སུ། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་བཞི་རུ་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རིགས་སྔོར་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་རང་ཚིག་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གེགས་བྱེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ལ། འདི་དབྱེ་བསྡུ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་བསལ་བ་བཞིར་ཡོད་ན་ཚད་མ་ཡང་བཞི་དགོས་པས་གྲངས་ཅུང་ལ། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ན་བསལ་བ་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ཅེ་ན། ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ལས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དང་། བསལ་བ་བཞི་རུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་བསལ་བ་ཡང་གཉིས་སུ་བསྡུར་རུང་སྟེ། མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གཉིས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཁས་བླངས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས་བསལ་བར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། དམ་བཅའ་དང་བསལ་བ་དུས་མི་གཅིག་ན་ཉིན་མཚན་གྱི་སྣང་སྲུན་ལྟར་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། གཅིག་ན་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དམ་བཅས་དུས་ན་བསལ་རུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པས་ཁས་ལེན་པ་འཐད་ལ། ཕྱིས་བསལ་བ་འཇུག་པའང་འཐད་པ་ཡིན་នོ། །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་རྩོད་སྤང་ནི། ཚིག་དོན་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། རྗེས་དཔག་ལ་ཁས་བླངས་རྗེས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་བཞིན་དུ། མངོན་སུམ་ལའང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་བསལ་བ་དང་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བས་བསྡུས་པའི་ཁས་བླངས་བསལ་བ་དང་གྲགས་པས་བསལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དང་རང་ཚིག་ཁས་བླངས་པའི་རྟགས་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་མིན་ལ། སེལ་བྱེད་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག

གཉིས་ཀ་རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྲོག་གྲུང་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའང་མི་ཤེས་པར་སྣང་བས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་སུ་མི་བཟུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་བཞི། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བཤད་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་བཤད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གྲགས་པའི་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་འགལ་ཟླ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲོང་བ་དང་འགལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་གྲུབ་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་ལ། གྲུབ་ཀྱང་མཉན་བྱར་ཐ་སྙད་མ་ཐོགས་ན་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་མི་འཐད་ལ། མ་གྲུབ་ན་མཉན་བྱར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སེལ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྔར་གྲུབ་ཀྱང་མ་དྲན་པས་དམ་བཅས་པ་ན་དྲན་པ་ལ་སྦྱོར་བས་མི་འགལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་རྟགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་དང་། དམ་བཅའ་འགལ་བ་སྐྱེ་དམ་བཅའ་དེས་དངོས་སུ་གནོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་མཐའ་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་མཐར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། འདི་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས། དེས་བསལ་བ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ཡང་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྔར་ཡོད་གསར་དུ་མེད་པའི་འཇིག་པ་དང་། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། མངོན་པར་བསལ་བ་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དུས་ན། ཞིག་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། མ་ཞིག་ན་ཉེ་བར་ཞི་བ་འགལ་ཞིང་མངོན་གསལ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་རང་གིས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་

ཚིག་དང་དམ་བཅའ་བ་འགལ་བ་ཁས་བླངས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་རང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་དང་འགལ་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཇིག་པ་དང་། དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྦྱར་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དཔྱད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བརྗོད་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔ་རབས་པ་གཞན་དག་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་ཀློལ་བ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངག་གི་དབྱེ་བར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབྱེ་བར་བཞེད་དེ། ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་གཉིས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན། ངག་སྔ་མས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་མས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དམ་བཅས་པའོ། །རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྤྱི་དངོས་སུ་བཀག་ནས་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་དམ་འཆའ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པ་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཚིག་འགལ་བའི་བསལ་བའི་དཔེ་དང་། དེས་མཚོན་ནས་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡང་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་པ་མིན་ལ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཚད་མའི་སྟེང་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་འཇལ་བར་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཚིག་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ནུས་པ་ཡིན་ལ་ཚད་མ་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན་མངོན་སུམ་བསལ་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པའི་སྒྲོར་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།[1]།ཞེས་ལུང་ལ་དཔེ་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །ལུང་འགལ་གྱི་གསལ་བའི་དཔེ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ལུང་འདི་བཀའ་བསྟན་དུ་མ་རྙེད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྟགས་ལ་བསྟེན་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ལུང་ཕལ་བ་རང་ཚིག་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཡུམ་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཁས་བླངས་པར་འོས་པའི་ངེད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་སྟོན་པའི་སྐབས་གཉིས་ལ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་ཅིང་ལེགས་པར་གྲུབ། བསྐལ་པའི་དོན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་དོན་ལ་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་། དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་རང་ཚིག་གིས་མི་གནོད་པ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་མི་འདོད་པ་དག་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐུབ་པ་སྟོན་པར་ཁས་བླངས་ནས། སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དང་། རྒྱང་ཕན་གྱིས་མི་འབྱུང་ཞེས་དམ་བཅས་པ་གཉིས་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པས་བསམ་པར་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་བརྗོད་བྱ་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་རང་འགལ་དམ་བཅས་དོན་ལ་གེགས་བྱེད་ཉིད་དུ་བཞེད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལུང་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པས་རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུ་བ་ནི། ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དཔྱད་པས་དག་ནས་ཁས་བླངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན་ལ་བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ཁས་བླངས་པར་བྱ་བའི་ལུང་ཡིན་ཞིང་། སྔར་ཁས་བླངས་ནས་ནི་ཕྱིས་དཔྱོད་པ་ བླུན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ལ། དཔྱད་ནས་དཔྱད་པ་དག་པ་ན་ཁས་ལེན་པ་མཛངས་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་རྟོད་སྤང་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། གེགས་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁྲུས་ཀྱིས་སྡིག་པ་

འདག་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་གཞན་དང་འགལ་བའང་ལུང་གིས་གནོད་པའི་ལུང་འགལ་དེར་འགྱུར་ཞོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་སྡིག་པའི་རྩ་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་སོགས་ཆོས་སུ་ཆད་ལྟ་བ་མིན་པ་རྣམས་འཆད་ལ། ཁྲུས་སྡིག་པ་འདག་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་ཚད་མར་ཁས་བླང་འོས་པའི་ལུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲུས་དང་ཆགས་སོགས་སྡིག་པའི་རྒྱུ་མི་འགལ་བ་ཁྲུས་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དམ་བཅའི་ཚིག་གིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པ་དེ་ནི་དམ་བཅའ་སྐྱོན་མེད་ལ་ཡང་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་གེགས་བྱེད་པ་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་ཅེ་ན། དེ་དགག་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དང་། རང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་གེགས་ཀྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཡི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་མིན་པས་དམ་བཅའ་སྐྱོན་མེད་དང་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཚིག་དེས་དམ་བཅས་པའི་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཚད་མས་གནོད་ཅིང་མི་འགྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་དང་འགལ་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཛིག་པ་ནི། དེས་ན་བརྗོད་བྱ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དམ་བཅས་དམ་འཆའ་བ་པོ་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་འདུས་པ་དམ་བཅས་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱིས་ཕམ་པ་སྐྱེད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་སུ་ཚིག་གི་སྐྱོན་ཡོན་བརྟེ་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་གཏིང་ཚུགས་པ་དང་འགལ་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་དངོས་སུ་གནོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྡ་སྦྱོར་

པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་པོ་བའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་སྔར་བཀག་ཅིང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཟློག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པའང་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་[1]ཞེས་གསུངས་པའི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བཙ་སྤྲོད་པ་དག་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་འདི་ལ་མཐུན་དཔེ་མེད་ཅིང་ཟློག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་བཙ་སྤྲོད་པའི་བློ་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་མ་དེར་ཐལ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཀུན་གྱིས་བརྗོད་དུ་རུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ལ་རྟགས་དེ་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་ཡོད་པ་ལ་འདོད་རྒྱལ་བའི་ཟླ་བ་ཞེས་པར་བརྗོད་དུ་རུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་བརྗོད་རུང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། གྲགས་པའི་བཙ་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་སྒྲ་རྟོག་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༢ ཤོག ༡༠༥༥ ཐིང་། ༡༩

ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་དུ་རུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩོད་སྤོང་ལ་རྩོད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་སོགས་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་མ་གྲགས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གྲགས་པར་འདོད་པའི་སྒྲ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སུ་མི་འཆད་ཀྱང་། འབྲས་འཆད་ནུས་པ་ལ་འཆད་པ་པོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲགས་རུང་དོན་ལ་གྲུབ་ན་ཡང་བརྡ་དང་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གྲུབ་ན་ནི་དོན་ཀུན་ལ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་སྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་དེ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རིགས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་ན་ནི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་བཞིན་ཡུལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་ངེས་པར་འགྱུར་ན། གྲགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱར་བ་ལ་སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བཞིན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། གྲགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་སྦྱར་བས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི། བརྡ་སྦྱོར་པས་བཀོད་པའི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རི་བོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་མཉན་བྱས་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ཡུལ་འདིར་མི་འཇུག

ཅེས་བརྗོད་པའི་མཐུན་དཔེ་གཞན་རྟེད་དཀའ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཀུན་ལ་འཇུག་པ་ཡི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་སྡེ་པའི་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། རང་གི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་འདིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པ་དཔེར་མཛད་ནས། དཔྱིག་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་མིན་པ་སོགས་ལའང་གྲགས་པས་གནོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་ཐུན་མོང་བར་སྒྲུབ་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བར་སྒྲུབ་པའི་དཔེར་ཟླ་བར་གྲགས་ཟེན་དགོས་ནའང་བསིལ་ཟེར་ཅན་ཟླ་བར་སྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་གྱི། མཐུན་དཔེ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སློས་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ག་བུར་དང་ནི་བཙུད་ལེན་ལས་དངུལ་ཆུ་སོགས་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་པས་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ན་དངོས་སྟོབས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། བརྡ་ལས་འཇུག་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་ཀུན་ལ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གསེར་གྱིས་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་བུམ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་འདི་ནི་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ཀྱིའང་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར།

བརྗོད་རུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། དེས་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བཤད་ནི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་བཤད་དུ་མེད་པ་སྲིད་ཀྱང་། ཟླ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་སོགས་འདོད་པས་སྦྱར་བའི་བརྡ་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ་རྗོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པས་གནོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་དངོས་པོ་སྟོབས

ཤུགས་སུ་གསུངས་པ་ནི། ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་སྦྱོར་བ་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་། དེས་གཞི་འགར་བུམ་པ་སྒྲུབ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལ་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་པས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲ་དེ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱུ་མཚན་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཟླ་བར་སྒྲུབ་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། ཁྱབ་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲགས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་དང་དངོས་སྟོབས་གསུམ་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པ། བསྒྲུབ་བྱ་རང་རང་གི་གནས་ཚོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ཚུལ་གསུམ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཙམ་ལ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པས་དེ་སྒྲུབ་པ་གྲགས་རྟགས་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྗོད་བྱེད་དང་རྟོག་པ་བརྟའི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས། ཀུན་མིག་པའི་འདོད་པ་དངོས་མེད་དགག་སྒྲུབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བར་སྨྲ་བ་རང་ཚིག་འགལ་བར་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཡང་གོང་དུ་ད་ཏྲིག་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་རྟིང་པོ་རིགས་པའི་ཀུན་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དག་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་བསྒྲུབས་ནས། སྤྱི་དངོས་སུ་འགོག་པར་བྱེད་པ་རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་དངོས་སུ་བཀག་ནས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་བཀག་

པའི་གཞིར་བྱུང་བ་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཞི་དེ་ཉིད་རང་མཚན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་བས་ཆེས་འདི་ངོ་མཚར་ཆེ། སྤྱི་མཚན་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞིར་བྱུང་བ་བཀག་ནས་དགག་སྒྲུབ་ལ་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། བློ་གྲོས་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཅིང་བ་དང་། །ཕྱོན་ཆད་སྔོན་ལམ་ལོག་པའི་སྟོབས་དག་གིས། །རྣམ་དག་རིགས་པ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ལྷུན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན།།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གྲགས་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགག་པ་དང་། བརྡའི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་གཉིས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ལ་ལ་གྲགས་པ་ལ་བརྡ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་གྲགས་རྟགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། གསེར་གྱི་ཕྱོ་ཕྱིར་བ་ལ་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཕྱོ་ཕྱིར་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་འདི་ཡི་དབྱེ་བའི་སྐབས་དོན་མིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་བྱུང་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱུང་གིས་བརྡའི་གྲགས་པའང་གཉིས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་བརྗོད་བྱུང་། རི་བོང་ཅན་ཞེན་པས་བརྗོད་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། རང་མཚན་དུ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། འཆད་འཇུག་གང་དུ་ཡང་མ་ཕྱེ་བར་དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཆད་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྤྱི་མཚན་དང་། རང་མཚན་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རང་སྤྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པས་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྤྱི་མཚན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། རང་ལྡོག་གཞི་ལྡོག་མ་ཕྱེད་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་མདོའི་བཤད་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས། བཤད་ཚུལ་དང་པོས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱུང་གི་གྲགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་བརྗོད་བྱུང་གི་གྲགས་པར་ཕྱེ་

ནས་དངོས་དང་ཞེན་པར་འཆད་པ་འཐྲུལ་བར་ཐལ། ལུང་དང་པོས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ལུང་གཉིས་པས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འགྲན་ཟླའི་ཚད་མ་མེད་པ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྔ་ཕྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་གོ་ལྡོག་སྟེ་སྦྱར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་སྔ་མ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་នོ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚད་མས་མི་ཁེགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་ཟླའི་ཚད་མ་མེད་པ་ངེས་ན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞལ་བྱ་ལྡོག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཕྱི་མ་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མི་འདྲ་བས་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོར། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་ཉེན་ལའོ།[1]།ཞེས་པ་དོན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་སྤྱིར་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཙམ་གྱི་གཞལ་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དང་། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གནོད་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་བཀག་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ།།

མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་ནས་གྲགས་པ་དང་དེའི་བསལ་བ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༡༣༣ བྱང་། ༡༥

རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་དང་དེ་སེལ་ཚུལ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་དག་སྒྲ་རྟོག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་བཀག་ནས་རྫོད་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆོད་སྙམ་པ་དང་། ཆོད་པ་ལ་མ་ཆོད་སྙམ་པའི་དོགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་སེལ་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །ཐོག་མར་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱིས་དེས་སྨྲས་པའི་ཚིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་བཀག་ནས། བསྟན་པ་ཚད་མར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་དང་། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྟགས་གསུམ་གྱི་ཚུལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས། རིགས་པ་སྨྲ་བར་ཁས་འཆེ་བ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བསམ་པར་རིགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ལྐོག་གྱུར་དོན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི། །རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཉིད་ལ་རག་ལས་ཤིང་། །དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་དག་ལ་ལྟོས་པས་ན། །རང་དོན་རྗེས་དཔག་རྟེན་དང་བཅས་པ་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་བའོ།། །།

༄ གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲ་བ་པོ་གང་ཟག་བཤད་པ་དང་། རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྐྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མས་མཐོང་བ་སྐབས་དང་མཐུན་པར་ཕྱི་རྒོལ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ལྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་གོ །རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་

པར་དང་། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་བསྟན་ནོ། །འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྒོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །འཁྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །དེས་བཤད་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཚོལ་བར་བྱེད།[1]།ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། རྒོལ་བ་ཡང་དག་གི་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ། རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པས། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་སོ། །སྒྲུབ་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། དགོས་པ་ནི། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། གནོད་བྱེད་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྤྱིར་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་བློ་ལ་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་སྔར་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ངེས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་རིགས་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། འཆད་པའམ་རྩོད་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་མ་ཕྱོགས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ་ལ་མ་ཕྱོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནི། འཆད་པ་པོའི་ངག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོག་གྱུར་རྟོགས་ནུས་པས་སྒྲུབ་ངག་དགོད་མི་དགོས་ལ། རྒོལ་བས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས་ངག་འགོད་པ་ནི་སྨིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་སྔར་ཤེས་ཟིན་དྲན་པའི་ཆེད་དུ་དོགས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ཀ་དགོད་དགོས་པའང་སྨིད་ལ། གང་རུང་རེས་ཆོག་པའང་སྨིད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་ནི། སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཆོས་འབའ་ཞིག་དྲན་པར་བྱེད་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་ནི། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དང་། གང་མི་རྟག་པས་སྟོང་ན་བྱས་པས་སྟོང་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའམ་གང་རུང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༢ ཐེང་། ༢༡

གིས་དྲན་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །སྔར་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་ལ་ནི། སྒྲུབ་ངག་སྔར་བཀོད་ནས་ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་གཞི་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། ཚུལ་གསུམ་ནམ་གྲུབ་པའི་ཚེ་ངག་དེ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ལ་ནི། ངག་ཚད་མར་བཀོད་ནས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་པའི་ངག་བཀོད་པས་ཆོག་ལ། ཁྱབ་པ་ངེས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ངེས་པ་ལ་ནི། དེ་ལས་བཟློག་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། དབང་པོས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་འདོད་ཅིང་། སྒྲུབ་ངག་འགོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་གང་ཟག་རྒོལ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་སྐྱེད་འདོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་གང་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཕྱི་རྒོལ་དང་། དེ་གཉིས་རྒྱལ་ཕམ་བརྡ་སྤྲོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དཔང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། གནོད་བྱེད་རྒྱུས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྔར་གྱི་དེ་ལས་གོ་བཟློག་ཏེ་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒོལ་བ་དང་ཕྱི་རྒོལ་བ་གཉིས་རྩོད་པའི་ཚེ་མི་རིགས་པའི་ཚར་བཅད་དང་རྗེས་འཛིན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་སུན་འབྱིན་སོགས་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཚར་བཅད་པར་འོས་པ་དང་། སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རྗེས་འཛིན་འཇུག་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱང་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པས་ཕྱི་རྒོལ་ཕམ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཡང་དག་བརྗོད་ན་རྒོལ་བ་ཕམ་པས། དེ་ལྟར་སྟོན་ན་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད་ཀྱི་མིན་ན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་ཀྱང་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་ཀྱང་ཚེར་མ་འབྱིན་མ་ཤེས་ན་རྒྱལ་ཕམ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་རྩོད་རིགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྫུན་དང་ཚིག་དོར་སོགས་གཡོ་སྒྱུས་ཚར་བཅད་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱལ་ཕམ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་མི་བཞེད་དེ། དེ་བླུན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས་ཁུ་ཚུར་སོགས་ཀྱང་རྒྱལ་ཕམ་དུ་བཞག་དགོས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲུང་བའི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚར་བཅད་རྗེས་འཛིན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཚར་གཅོད་པའི་གནས་

བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྲོག་དང་ནོར་ལ་སོགས་པ་འཕྲོག་པ་དང་། གོ་འཕང་སྒྲིན་པས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། རྗེས་འཛིན་དུ་འདོད་ལ་གྲུབ་མཐའི་ བླང་དོར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུས་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའི་བླང་དོར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་གྲྭར་ནོར་བ་འདོར་བ་དང་། བདེན་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲོགས་པས་དམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་སོགས་ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་བླངས་ཡིན་པ་གཉིས་ཀས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་སྨྲས་ན། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་ཁས་བླངས་ལ་སྒྲིགས་པ་ནི། ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་སྡེ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་སྣང་མཐའ་དག །གང་ཟག་དེས་ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་ལེན་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོས་མིན་ནོ་ཞེས་མ་སྨྲས་པས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁས་ལེན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང་། འཁྲུལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བས་བཞི་ཡོད་དེ། རྒོལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་གཉིས་དང་། ཕྱི་རྒོལ་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་མི་བརྗོད་པ་དང་། ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །ཚར་བཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒོལ་བ་ལ་ནི་གཉིས་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་དྲུག་སྟེ། དྲིས་པའི་ལན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་དང་། མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་། སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཚེ་སྐྱོན་མི་སྤོང་བ་དང་། ལན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་ལན་བརྗོད་པའོ། །ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཡང་ཚར་གཅད་འོས་པ་གསུམ་ཚན་གཉིས་ཡོད་པས་དྲུག་སྟེ། འདྲི་འོས་པའི་ཚེ་མི་འདྲི་བ་དང་། མི་འོས་པ་འདྲི་བ་དང་། འབྲེལ་མེད་འདྲི་བའོ། །སྐྱོན་བརྗོད་རིགས་པའི་ཚེ་མི་བརྗོད་པ་དང་། ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབས་པ་བརྗོད་པའོ། །དབང་པོ་ལ་ཚར་གཅོད་འོས་

པ་གསུམ་སྟེ། ཤན་མི་འབྱེད་པ། ལོག་པར་འབྱེད་པ། སྐབས་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གཅིག་སྟེ་རྣ་བ་མི་གཏོད་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚར་གཅོད་འོས་པའི་དབྱེ་བསྡུ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚར་གཅོད་འོས་པ་ཡིན་ན་རྩོད་རིགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྔ་མར་འདུས་ལ། དེར་འདུས་པ་མིན་ན་ཚར་གཅོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཅོད་མེད་ལ་ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩོད་རིགས་ལས་གཉིས་པོ་དག་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྐང་མིག་པ་དག་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གཞན་པ་དང་། དམ་བཅའ་འགལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་སེལ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་དང་། དོན་གཞན་དང་། དོན་མེད་པ་དང་། དོན་མི་ཤེས་པ་དང་། དོན་བྲལ་དང་། དུས་ལ་མ་བབས་པ་དང་། མ་ཚང་བ་བརྗོད་པ་དང་། ལྷག་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་བ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། སྤོབས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཤེས་མི་ཤེས་དང་། བརྒལ་བརྟགས་འདོར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྦྱོར་མེད་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་དང་། རྟགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་སྟེ། ཐུབ་པ་རྐང་མིག་གིས་བཤད་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ཚར་གཅོད་མིན་པར་བཤད་ལ། མདོ་མཛད་པས་དགག་པ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་མཛད་ལ། ཚར་གཅོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚར་གཅོད་འོས་པ་ཡིན་ན་སྔར་བཤད་པ་གཉིས་པར་སྡུད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའི་ཚར་གཅོད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་གཅོད་ནི། སྔར་གྱི་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ན། ཁྱད་པར་ལ་

བརྟགས་ནས་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལ་འདོད་དེ། དེ་ཡང་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སུན་འབྱིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་པར་འདུས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པའི་ཚེ་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་དང་དཔེ་སོགས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི། དམ་བཅའ་འགལ་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན་དང་། མ་བརྗོད་ན་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་ཚར་གཅོད་དུ་འགྱུར་ལ། རྟགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ན་ཚར་གཅོད་མིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་སྤྱི་དོན་གཞན་གྱིས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སུ་སྨྲ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱི་དམ་བཅའ་འདོར་བ་ནི། དམ་བཅའ་སེལ་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཚར་གཅོད་གཉིས་པ་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་མ་ངེས་པར་འདུས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འདུས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ནི། སྔར་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་བཀག་པ་ན་ཡང་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་བཀོད་པ་ལ་འདོད་དེ། དེ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངག་རྗོགས་ན་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ཚར་གཅོད་གཉིས་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་བརྗོད་ན་དེ་མ་ཐག་ཚར་གཅོད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཕ་རོལ་པའི་ངག་མ་རྫོགས་པར་སྤོབས་པ་མྱུར་པོ་འདོད་ནས་ཚིག་འགོ་ཐུང་ལ་སུན་འབྱིན་འཕེན་པ་ནི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྟན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྩོལ་བས་སྒྲ་རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱལ་མའི་འདོད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་སྐབས་མ་ཡིན་པར་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པ་ནི་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅོད་མིན་པར་ཐལ། རྒོལ་བ་མ་ངེས་པ་བཀོད་པས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པས་ཚར་གཅོད་བྱ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རྒོལ་སྐྱོན་མིན་པ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་བབས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འགོད་པར་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ

དོན་མེད་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་ཡི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཚོགས་པ་དང་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་མ་གོ་ན། དོན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་དེ། དེ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་མེད་པའི་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ནས་མ་གོ་ན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས་ལ། དོན་ལྡན་སྐྱོན་མེད་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་ན་ཕྱི་རྒོལ་བླུན་པ་ཡིན་གྱི། རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། སེའུ་བཅུ་པའི་ངག་ལྟ་བུ་སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་མེད་བརྗོད་པ་ནི། དོན་བྲལ་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་པའི་ཚིག་ལྟ་བུ་མ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་དང་རྟགས་སོགས་གོ་རིམ་བཟློག་ནས་བརྗོད་པ་དུས་ལ་མ་བབས་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་དོན་གོ་ན་ཚར་གཅོད་མིན་ལ་དོན་མ་གོ་ན་སྒྲུབ་པ་ཡི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ལྔ་ལས་གང་རུང་མ་ཚང་ན་མ་ཚང་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་གང་རུང་མ་ཚང་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དུ་འདུས་ལ། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་མེད་པ་སོགས་ཚར་གཅོད་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་བརྗོད་ན་སྔ་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱིས་བསྣན་པས་ལྷག་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་འདུས་ལ། མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་དུ་མི་བརྩི་བའི་རྐང་མིག་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚར་གཅོད་མིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲ་ཟློས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་ཟློས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲ་ཟློས་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་ལ་དོན་ཟློས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་གོ་དོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལ་དོན་ཟློས་པ་འདི་

ཡང་སྐྱོན་མིན་པའི་ཕྱིར། རྒོལ་བས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་གོ་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མི་བརྗོད་ན། རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒོལ་དེ་སྤོབས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་འགོག་པ་ལ་ལན་མི་ཤེས་ན་མི་སྤོབས་པ་སྟེ་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་གྱིས་ངག་བཀོད་པ་ན་དཔྱ་བདག་ནའོ་ཞེས་པ་རྣམ་གཡེང་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གཡེང་དྲང་པོ་ཚར་གཅོད་བྱ་མིན་ལ། གཡོན་ཅན་སྤོབས་པ་མེད་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པས་རང་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཞར་ལ་འཕེན་པ་ཁྱོད་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། དེས་ཁྱོད་ཀྱང་དེ་ཞེས་ཕྱིར་སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་ལྟར་སྣང་དུ་ཤེས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པས་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ཡིན་ལ། ལྟར་སྣང་དུ་མི་ཤེས་ན་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒོལ་བ་གཉིས་ཚར་གཅོད་ཐོབ་པ་ལ་ཚར་མི་གཅོད་པ་ནི། བརྒལ་བརྟག་འདོར་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་སྦྱོར་བ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་མེད་ལ་སྦྱོར་བ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་ལྟར་སྣང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཚར་གཅོད་ན་སྤོབས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འཇིག་མེད་པ་མི་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཚེད་དུ། རང་བཞིན་གཅིག་གི་གསལ་བ་ནི། །འགྱུར་བའི་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་དགོད་པ་ལྟ་བུ་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་ཞེས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་སྐྱོན་མེད་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་ན་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞན་ལ་སུན་འབྱིན་གང་

བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་རང་ལ་འཇུག་པའི་ལྟག་ཆོད་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ན་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཐད་ན། རྒྱ་མཚོ་དང་ཆུ་འཐད་པ་བཞིན་དུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མ་འཐད་ན་སྒྲ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ལྟར་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་རང་གི་སྐྱུན་འབྱིན་ལ་ཡང་རྟག་པ་མཚུངས་པའི་ཐད་པ་དང་མ་འཐད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ལྟ་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་རྟགས་སྔ་ན་དེའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པས་སྒྲུབ་མི་ནུས་ལ། ཕྱིས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པས་རྟགས་མི་དགོས་ཤིང་། དུས་མཉམ་ན་རྭ་གཡས་གཡོན་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དོ་ཟེར་བ་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་དགོས་པས་གཏན་ཚིགས་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན།

འོ་ན་མི་རྟག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་རྟག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་རྟག་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། རྟགས་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ལ་སྔར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འདི་མ་སྨྲས་པས། རྟག་པར་ཐལ་ཟེར་བ་རང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡིན་ལ་སྐྱོན་འཇུག་པ་མ་སྨྲས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྐྱེ་བ་ལས་སྔར་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་ཞེས་པ་མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྒྲའི་བྱས་པ་བུམ་པ་ལ་མེད། བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། བུམ་པ་མཐུན་དཔེར་བྱས་ནས། རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན། ཕ་རོལ་པོས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐུན་དཔེར་བྱས་ནས། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ཆོས་མཐུན་པ་བརྗོད་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། དཔེ་སྔ་མ་ལས་ལོག་སྟེ་དཔེ་གཉིས་པོ་ལ་བུམ་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེར་སྦྱར་བ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། བུམ་པ་ཆོས་པ་ཉིད་དང་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན། སྒྲ་མ་ཆོས་པ་དང་མཉན་བྱ་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་རྟག་གོ་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བུམ་པ་དཔེར་བཀོད་པའི་ཚེ། བུམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ལ་ཡོད་དགོས་ལ། སྒྲའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བུམ་པ་ལ་ཡོད་དགོས་ཞེས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་རྩོལ་བྱུང་བཀོད་པའི་

ཚེ་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དམིགས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། དཔེ་སྤྱི་མ་ལ་རྩོལ་བ་ལས་གསལ་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་མཐོང་བས་དེ་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་རྟགས་དེས་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཞེས་པ་ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། དུང་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བས་མི་རྟག་ན། གློག་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བས་རྟག་པར་དོན་གྱིས་འཐོབ་བོ་ཞེས་པ་དོན་གྱི་གོ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། བུམ་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་ཅི་ཡོད་ཅེས་མ་གྲུབ་པར་རྩོད་པ་ལྟ་བུ་ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རིགས་པ་བརྟག་པ་ལས་གསུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དཔེ་དོན་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚུངས་དགོས་པར་བསམས་ནས་བུམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་དེར་འགྱུར་དགོས་ཞེས་དཔེའི་ཆོས་རྩོད་གཞི་ལ་འཕེལ་བ་དང་། སྒྲ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་དགོས་ཞེས་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་དཔེ་ལ་འཕེལ་དགོས་པར་འདོད་པ་འཕེལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། བུམ་པ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། སྒྲ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ན་བུམ་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེས་རང་རང་གི་ཆོས་འགྲིབ་པར་རྩོད་པ་འགྲིབ་པར་མཚུངས་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱར་བརྗོད་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་བ་དང་། བུམ་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རྩོད་པ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་དང་མ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་དང་། རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་ན། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་རྟག་པར་གྲུབ་ཅེས་རྩོད་པ་རིགས་པ་མཚུངས་པ་དང་ནི་སོ་སོའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་ནམ་མཁའ་དཔེར་བཀོད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཞེས་རྩོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་པ་ནི། དཔེ་བུམ་པ་ལའང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དགོད་དགོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

མི་རྟག་པ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩོད་གཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འཛིན་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ནི།

རྟོལ་བྱུང་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གློག་ལ་མ་གྲུབ་ན། རྫའི་བུམ་པ་སོགས་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པར་མཚུངས་པ་རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དུས་ལས་འདས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། རིག་པ་ཅན་པ་ཀན་པོའི་ལུགས་བཀག་པ་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་དག་ན་རེ། དེ་དུས་ལས་བརྒལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་འགོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བས་རྟག་ཅེས་དཔྱོད་པ་བ་ཟེར་བ་ལ། རིག་པ་ཅན་པ་ན་རེ། དེ་དུས་ལས་འདས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ཕལ་ཆེར་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པར་འདུ་བས། རྟོད་རིགས་ལས་བཤད་པའི་ཚར་གཅོད་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ལོགས་པའི་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟག་ཆོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཕྱོགས་གླང་གིས་རིག་པ་ཅན་པའི་ལྟག་ཆོད་བརྟག་པ་དང་། ཀཎ་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། མ་ཚང་སོགས་བརྗོད་སུན་འབྱིན་ཡིན། །དེ་སྣང་བ་ནི་ལྟག་ཆོད་དོ། །ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྤྲོ་བྱ་མིན།[1] །ཞེས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དོ། །དགོས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ལྟག་ཆོད་འདི་དག་ཕྱོགས་ཙམ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟག་ཆོད་འདི་དག་མི་ཤེས་ན། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སྔ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྟོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་དང་། དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྗོད་ཚུལ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། སྐྱོན་སྤོང་གི་ངག་གཉིས་དང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་འདོད་པ་འདྲི་བ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ངག་གཉིས་དང་། དཔང་པོས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཕམ་བརྡ་སྤྲོད་པའི་ངག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་ངག་དང་། སུན་འབྱིན་གྱི་ངག་གོ །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་ངག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ངག་འགོད་ཚུལ་དང་། ངག་གི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༢༥༠ ཐེང་། ༩

ནི། ཚུལ་གསུམ་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ནི་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་པ་ལས་ལོགས་སུ་རྟགས་རྩོད་གཞི་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་འཇུག་སྡུད་གསུམ་པོ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ལའང་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཚེ་དུ་བ་ཡོད་པས་ཞེས་པ་དང་། སྒྲ་ཡང་བྱས་པས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་དང་། སྒྲ་ཡང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྦྱར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན་པས་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྗོད་ན་ངག་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་། མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་ངག་གང་རུང་རེས་མི་གོ་བའི་བླུན་པོ་ལ་ནི་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཏེ། ཡན་ལག་ཉུང་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པས་རྒྱས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་པོ་སྔོན་ལ་གང་བརྗོད་ཀྱང་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་ལ་མཐའ་ཧེན་རྫོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་མ་སྦྱར་ན་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མི་གོ་ཞིང་། ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་མཁས་པ་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་ཙམ་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཤིང་ངེས་པར་བརྗོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཉིད་བརྗོད་པས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་བློའི་རིགས་ལ་ལྟོས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་མི་བརྗོད་ན། རང་ལ་

ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། །བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། །ཞེས་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་བསྡུ་བ། ལྷས་དབྱེ་བའི་བསྡུ་བར་བཤད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཡིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་ཡི་བསྡུ་བ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་ཅེས་ལྷས་དབྱེ་བར་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་ལ་འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ན་རྣམ་ངེས་ལས། གཅིག་རབ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ནི། །མ་གྲུབ་པ་དང་འཁྲུལ་བ་ཅན། །གཉིས་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཅན། །འགལ་བ་དང་ནི་འཁྲུལ་བ་ཅན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་བཞི་བཞིའི་བཅད་བྱ་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་ཀྱང་བློ་ངོར་མ་ངེས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དོན་སྐྱོན་དང་། བློ་སྐྱོན་དང་། སྒྲ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཕྱེ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲ་སྐྱོན་ཞུགས་ན་ཡང་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བས་སོ།།

གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་ལ་གཉིས། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཚང་བ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བའི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཞིང་། རྒོལ་བའི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པའི་གེགས་བྱེད་ཀྱི་ངག་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། མ་ཚང་སོགས་བརྗོད་སུན་འབྱིན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སུན་འབྱིན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དོན་དང་། བློ་དང་། སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས

རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་རྒོལ་བའི་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་ཡང་དག་ཏུ་མི་བརྗོད་ཅིང་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངག་གོ །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སུ་སྟེགས་བྱེད་ཚར་གཅོད་དང་། ལྟག་ཆོད་ཉེར་གཉིས་དང་། ཉེར་བཞིའི་གྲངས་དང་། བོད་འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། དོན་དང་བློ་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པར་འདུས་པའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་མོད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་དང་། འབྲེལ་མེད་གཞན་བརྗོད་ནའང་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩོད་རིགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བསྡུས་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་གཉིས་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཐལ་འགྱུར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ། རང་འདོད་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་འདོད་འགོག་པའི་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བསྡུས་ན་བཞི་ལས་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། ཐལ་བའི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚད་མས་བསལ་བ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཞིང་བསྟན་བཅོས་འདི་སུན་འབྱིན་

པར་བྱེད་པ་དག །སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་སྒྲོགས་པར་བྱེད་དོ། །སེལ་ངོའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བས་མི་ཕན་པ་ནི་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

བཞི་པ་ལ་བཞི། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་དང་། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དང་། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདོད་ལན་ཐེབས་པས་ལྟར་སྣང་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཡང་དག་གོ །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ་དང་། བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་ཡོད་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ལ། སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་ལ་རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་གསུམ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་སྔ་མ་ལྟར་རོ།།

དེ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་དུ་དབྱེ་བ་ནི། ལན་གྱིས་བཟློག་པར་ནུས་པ་དང་། མི་ནུས་པ་ལས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་བདུན་བདུན་ཡིན་ཟེར་རོ། །ཐལ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བའི་དང་པོ་ལ་དམ་བཅའི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དམ་བཅའི་སྒོ་ནས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བས་བཅུ་བཞི་ཟེར་རོ། །བཅུ་བཞི་པོ་ལ་རྟག་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་རྐྱང་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་རྐྱང་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་པ་སོགས་འཆད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་ལ་དྲུག་དང་བྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་ལ། བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་ན་འཕེན་པའོ།།

དེ་དགག་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བཀོད་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན

རང་རྒྱུད་ལའང་བཞིར་དབྱེ་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་སུ་འདུས་ན་ཐལ་འགྱུར་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པར་ངེས་ནས་ཁྱབ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་སྒྲོག་ཆད་པ་ལ་དབང་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལྟར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྟག་ཆོད་དབྱེ་བ་ལྟར་ཏ་ཙང་ཐལ་བས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་པ་མི་རྙང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞིའི་དབྱེ་བ་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། ལན་འདེབས་པའི་ཚེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལྟག་ཅིང་ཁྱབ་པ་འགལ་ཞེས་པའི་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་མེད་པར་ངེས་ནས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྲིད་ཅེས་དཔྱོད་པ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས་ཕ་རོལ་པོའི་བློ་ངོར་མི་འདོད་པ་སྒྲུབ་ཅིང་འཕེན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་དང་། དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། བཟློག་ན་སྒྲུབ་ངག་འཕེན་པའི་འཐད་པ་དང་། ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། སུན་འབྱིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལས། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་བ་གང་རྟགས་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གིས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་པའི་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་བའི་ཁྱབ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འཕེན་མོད། ཕྱོགས་ཆོས་ཐལ་བའི་ངག་གང་གིས་འཕེན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །དུ་ལྡན་ལ་ལ་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཐལ་བའི་ཆོས་བཟློག་པས་སྒྲུབ་པའི་ངག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་བའི་དམ་བཅའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ན་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གིས་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་རིགས་པ་བརྗོད་

དགོས་པས། སྦྱོར་བ་ཡང་དག་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བའི་དམ་བཅས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་འཕེན་ཡང་། ཚིག་ཇི་ལྟར་བཀློག་པ་བཞིན་འཕེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འཕེན་པའི་ཚེ་ཡང་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་དེ་དཔེར་ན་ཆུ་ཀླུང་བཞིན་དུ། ལ་ཡང་མེ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་སོ། །བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སུན་འབྱིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཡང་དག་གི་ཐལ་བ་གང་ཞིག །བཀློག་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་འཕེན་པའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་། ནོག་སློག་ཤལ་དང་མི་ལྡན་པས་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ། ལྷག་མ་ཡང་དག་པའི་ཐལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀུན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རང་རིག་འཕེན་པ་དང་། གཞན་རིག་འཕེན་པ་གཉིས་ལས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་བཀློག་པ་རང་རིག་འཕེན་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། གཞི་དེ་དང་དེར་མེ་དང་གྲང་རེག་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགོག་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་གཅིག་གིས་གཅིག་འཕེན་ལ། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་གཞན་འཕེན་པ་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་དང་ཙནྡན་གྱི་མེ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་དང་དུ་བ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་བཅས་དང་འཇིག་ངེས་གཉིས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱིས་འགལ་དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། གྲང་རེག་དང་ཙནྡན་གྱི་མེ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ལྔ་པ་འདི་ཙུང་ཟད་ཕྱོགས་མཐུན་ཙམ་མ་གཏོགས་ཐལ་བ་གཅིག་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་

དམིགས་དང་། ཅིག་ཤོས་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པར་སྣང་ངོ་།།

དེ་རིགས་མཐུན་འཕེན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། ཐལ་བའི་རྣམ་བཞག་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རང་བཟོ་བྱས་ནས་བཙུག་པར་ཟད་ཀྱི། དཔེ་ལྡ་པ་ནི་གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐ་མ་དང་། ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པས་དེ་དང་རིགས་གཞན་དེ་ཉིད་འཕེན་པའོ། །རང་རྒྱུད་ལ་དེ་མི་རུང་བར་སྔར་བཀག་ཀྱང་། གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་རིག་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་དང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་ཕན་ཚུན་འཕེན་པ་གཉིས་དང་། མེ་དང་བ་མོའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དུ་བ་དང་བ་མོའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། མེ་དང་གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། གྲང་རེག་དང་དུ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། སྤུ་ལོང་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་མེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་གཉིས་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་འཕེན་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་བ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་དང་། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པས་ཤིང་དུ་ཐལ་བས། ཤིང་མེད་ཀྱིས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་འཕེན་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་རྟོད་པ་ནི། སུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན། གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཕ་རོལ་པོ་མི་འདོད་པའི་དོན་ཐལ་བས་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ལོ།།

དེ་དགག་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཕ་རོལ་པོ་མི་འདོད་པའི་དོན་བློ་ངོར་སྒྲུབ་ཅིང་འཕེན་པ་རྟགས་མ་ཡིན་ཡང་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པས། བ་ལང་གི་སྤྱི་གསལ་མཐའ་དག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོ་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ། དེ་ཁས་བླངས་ན་མི་འདོད་པའི་དོན་སྤྱི་དུ་མར་འདོད་དགོས་པར་འདུག་སྙམ་དུ་ཁས་བླངས་ སྔ་མ་འདོར་བའི་ཆེད་དུ་བློ་ངོར་ཐལ་བས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་འདི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་པས། ཁྱབ་པ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ལ། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་ཁྱབ་པ་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དུ་མར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་ཅིག་ཆར་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འདོད་པ་འཕེན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཟག་དེས་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། གང་ཟག་དེའི་ཚད་མའི་ངོར་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚད་མའི་ངོར་མི་རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ནི། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ། འདོད་ཅེས་སྒོ་གསུམ་ལས་གཞན་མི་སྲིད་ཅེས་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་དེ་སྐད་སྨྲའོ། །དེ་དགག་པ་ནི། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱབ་པ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚེ། ཁྱབ་པ་འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པའི་སྒོ་གཉིས་མེད་པར་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མཐར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཀུན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན། ཁྱབ་པ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚེ་ཡང་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འགལ་བ་གཉིས་དབྱེ་དགོས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གཅིག་པུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ན་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྟག་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་སྲིད་

པར་ཞུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་གང་ལ་འཇུག་པའི་འཁྲུལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ། ཁྱབ་པ་འགལ། མ་ངེས། རྟགས་མ་གྲུབ། འདོད་པ་གྲུབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞིས་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། ལན་གྱིས་བཟློག་པར་ནུས་ན་ལན་འདེབས་རིགས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གྲངས་མང་ཙམ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་ན་ཡང་། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་དང་། བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་སོགས་ཀྱིས་རིག་པ་སྲུབ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལན་གྱིས་བཟློག་མི་ནུས་ན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག །རང་འདོད་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། ཕ་རོལ་པོས་དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་ན། སྒྲ་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སྙམ་ནས། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡང་འདིར་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཡང་། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་སུན་འབྱིན་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་ལན་གྱི་དོགས་པ་མེད་ལ། ཐལ་བ་ཁས་བླངས་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ། རྟགས་སུ་མ་གྲུབ་ཅེས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ།།

དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་གཞན་དང་རྩོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཚེ་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་གྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས་པའི་མཁས་པ་དེ་ནི་རྫོགས་པ་པ་ཡི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྙིང་ནས་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པར་འདོད་པ་དག་རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་མི་དགོས་པའི་སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་ལུགས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡི། །གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཁས་པ་དག །སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །གཞན་རྒྱུད་ཐེ་ཚོམ་མཐའ་དག་བསལ་བར་བྱ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་

གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༈ གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་དྲུག །བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་སྤྲོ་ཞིང་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། སྔེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་དང་། དགེ་བ་བསྔོ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་མཚན་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་དགའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་ཡས་པ་རྩོམ་ནུས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཁས་པ་དང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་སམ། མཁས་པའི་ནང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོན་སྦྱངས་པས། ཚེ་འདིར་ལན་རེ་དང་ཟུང་རེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་གསུང་རབ་སྤྱིའི་དགོངས་འགྲེལ། གཙོ་བོར་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་མཆོག་སྟོན་པའི་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བསྒྲུབས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཕྱོགས་གླང་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་། རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པའི་རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཤེས་ནས་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་གེ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དེ་ལྟར་དུ་མཛད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་པ་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དང་། རང་གི་སྡེ་པ་ཐོས་སྒྲོགས་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་། གངས་རིའི་ཁྲོད་ན་གནས་པའི་རྟོག་གེ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གེ་ངན་པ་འཇོམས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྡེ་ནི། ཐུབ་པ་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་། ཀ་ང་མིག་པ་ཁྲབ་འཇུག་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་རིག་བྱེད་པ་དང་། ཟུག་པ་ལ་ལྟར་འབྲུལ་ནས་ཚིག་དོན་དྲུག་རྟེན་པར་འདོད་པ་ཟུག་པའི་བུ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ཟད་བྱེད་པ་ཞེས་སམ། མཁའ་གོས་ཅན་གཅེར་བུ་པ་དང་། ཚེ་འདི་

ཁོ་ནར་ཟད་པ་ཚུ་རོལ་མཛེས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ་རྒྱང་ཕན་པ་སོགས་རྟོག་གེ་སྡེ་ལྔ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལ་རྟོག་གེ་བ་ཞེས་པ་ནི། རྩ་བའི་སྐྱོན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་རྟོག་བཏགས་འབའ་ཞིག་གིས་གྲུབ་མཐའ་འཛུག་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་བྱའོ།།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་བསྟེན་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྙིགས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཚིག་ཤེས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་ལེགས་པར་བསམས་ལ་མཁས་པ་བསྟེན་པར་རིགས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་བློ་ཡི་ནུས་པ་ཙུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་གིས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མ་རྟེད་ཅིང་། གཞན་དག་ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་དཔྱིས་མ་ཕྱིན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པ་ཁ་ཅིག་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པས་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་ལམ་ལས་གོལ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་བཞིན་དུ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་རྒན་པོའི་ལུགས་ངན་དོར་ནས། ངས་འདི་བཤད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་མི་བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཞེད་མོད། ལན་མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་བླུན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པས། ཚོགས་གསོག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་སྒོ་ནས་འབད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཕྱེ་ནས་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་དགེ་བ་འདི་ཡིས། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཐོབ་ནས། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་ཅིག།

དྲུག་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི། ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ། སྒྲ་དང་། ཚད་མ་དང་། སྡེབས་སྦྱོར་དང་། སྙན་ངག་དང་། ཚིག་རྒྱན་དང་། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང་། ཟ་སྟད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པས། འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། རྩོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱོབས་པ་དགེ་བ་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། སྡེ་བདུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་། མདོ་དང་སྔགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་། མན་

ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བློའི་སྣང་བ་ཐོབ་པས། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་གདུག་པ་ཅན། བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་འདོད་པ་དག་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ། སྐུ་སྲོག་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར་བྱོན་ཏེ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ལེགས་པར་བཀོད་པའི་སློ་ནས། དེའི་གདུལ་བྱ་དང་ཁ་བ་ཅན་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐུ་དྲིན་གྱིས་ཁྱབ་པར་མཛད་པ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས། སྤེལ་སྦྱོར་སྤྱངས་ནས་གོ་བདེ་བར་བཀྲོལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བ་རྣམ་བཤད་དང་བཅས་པ་རྫོགས་སོ།། །།

འགྲེལ་པ་འདི་ལ་བདག་གི་བླ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །ཆ་འདི་རང་འགྲེལ་མིན་ཞེས་བཞག་པར་དཀའ་གསུངས་ཡང་། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རྩ་བ་དང་འགལ་བ་སྐབས་འགར་ཙུང་ཟད་བཙུག་པ་ཡོད་པར་མངོན་པས། ནོར་བ་མི་འདོར་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་དོར་ལ་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་སོ།།

དྲི་མེད་རིགས་པའི་མིག་དང་མི་ལྡན་ཞིང་། །བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་དམིགས་བུ་དང་བྲལ་བ། །གནས་འདིར་གོམས་འགྲོས་འཁྱོར་བ་མང་མཐོང་ནས། །རིགས་ལམ་འབྱེད་ལ་འབད་པར་རིགས་པ་ཡིན། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྱེད་ལ་དབང་བསྒྱུར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་དེ། ནི་མཐོ་རིས་གནས་སུ་གཤེགས། །ངན་རྟོག་རྟོག་པའི་གཞན་དབང་གྱུར་པའི་མཁས་རློམ་རྣམས། ནི་སོ་གའི་དུས་ཀྱི་སྨིག་སྒྱུ་བཞིན་དུ་འཁྲིགས། །སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་བཤད་སྒྲུབ་ཁུར་འཛིན་མཁས་གང་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་དུ་གྱུར། །རྒྱལ་བའི་སྐུ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་ཞིང་འགྲོ་ལ་ལྷག་པ་བརྩེ་བ་ཡོད་ན་ཐུབ་བསྟན་སྤེལ་བར་རིགས། །གང་གི་མཁྱེན་པས་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དོན། །རང་ལུགས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། །ལུགས་ངན་རྣམ་པར་འཇིག་པར་མཛད་པ་ཡི། །བླ་མ་རྣམས་ལ་གུས་པའི་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྩ་འགྲེལ་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་འདི་བཤད་མོད། །སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་བཞེད་པ་རྟོགས་དཀའ་བས། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མཛད་རིགས། །འདིར་འབད་རབ་དཀར་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །ནམ་མཁའི་མཐའ་གཏུགས་གྱུར་པའི་མ་རྣམས་ཀུན། །ཡང་དག་རིགས་པའི་

མིག་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ཤོག། །།

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྩིང་པོ་དག་གིས་ལུགས་སྐྱོན་མེད་འདི་ལོག་པར་བཤད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དཀའ་བཅུ་པ་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་དང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་གྲགས་པ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ས་སྐྱ་དཔོན་པོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དུ་མས་ནན་ཆེར་བསྐུལ་ཞིང་། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བུ་གཅིག་པ་ལྟར་བརྩེ་བ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཆུ་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་མཚུངས་པ་མེད་པ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ལས། སྔགས་མཚན་ཉིད་དུ་མའི་བཀའ་དྲིན་མནོས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལན་དུ་མར་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རིགས་པར་སྨྲ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག། །།

ཨོཾ་སྭ་སྟི། བྱམས་བརྩེ་འཆི་བ་མེད་པའི་བཅུད་ལེན་གྱིས། །བློ་གྲོས་ལང་ཚོ་དར་བས་མ་ལུས་ཆོས། །རིན་ཆེན་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས། །སྨྲ་མཁས་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་འདུད། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དྲ་བ་ཀུན། །རྒྱུ་དང་བཅས་པ་གཅོད་བྱེད་རིགས་ལམ་གྱི། །རྣོ་དང་ལམ་ལམ་འབར་བའི་ལེགས་བཤད་འདི། །ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་བསྒྲུབ། །དགེ་བས་འབྲུལ་བྲལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །འཆད་རྩོད་རྩོམ་དང་བཤད་སྒྲུབ་བྱ་བ་ཡིས། །འཛིན་ལ་ཟླ་མེད་བློ་གསལ་མཁས་མང་གིས། །ནོར་འཛིན་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ཀུན་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག །རིགས་གཏེར་དང་ཊཱི་ཀ་འདི་གསུང་འབུམ་ཁྲོད་དུ་མེད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་དང་བློ་རིག་སོགས་སུ་ལུང་འདྲེན་མཛད་པ་མཐོང་ནས་དཔེ་རྒྱུན་རྩར་བཅད་པར་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་མེག་ཀུའི་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་རྙེད་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མང་བས། སྣད་

ནས་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྲུན་རས་ཀྱིས་བཅས་པའི་དཔེ་འབྲུལ་མེད་རྙེད་པ་གཞིར་བཞག་སྐྱེ་དཔལ་ལྷུན་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་པར་ཁང་བཀྲ་ཤིས་མཐོང་སྨོན་ནས་པར་དུ་བསྒྲུབས་པའི་ཚེ་ཞུས་དག་པ་དཔྱོད་ལྡན་དགེ་སློང་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགེ་སློང་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་པར་བྱང་ཞིག་དགོས་ཚུལ་ལྟར། བཙུན་གཟུགས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་བྲིས་པའོ། །མངྒལཾ་བྷ་ཝནྟུ་ཤུ་བྷཾ།། །།

༄༅། །སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་མཚན་གྱི་ཕན་ཡོན་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ། སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་མཚན་གྱི་ཕན་ཡོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པས། བསྐལ་པ་ཁྲི་ཁྲག་གཅིག་གི་སྡིག་པ་འདག་གོ །རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་དེ་དང་འདྲ། རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོས་བསྐལ་པ་སུམ་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་སྡིག་པ་འདག །ཀླུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོས་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡིག་པ་འདག །དཔའ་བོས་སྡེས་ངག་འཁྲུལ་གྱི་སྡིག་པ་འདག །དཔལ་དགྱེས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱིས་བསགས་པའི་སྡིག་པ་འདག །རིན་ཆེན་མེས་དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་ལ་འབབགས་པའི་སྡིག་པ་འདག །རིན་ཆེན་ཟླ་འོད་ཀྱིས་བསྐལ་པ་གཅིག་གི་སྡིག་པ་འདག །མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་སྡིག་པ་འདག །རིན་ཆེན་ཟླ་བས་མ་བསད་པའི་སྡིག་པ་འདག །དྲི་མ་མེད་པས་ཕ་བསད་པའི་སྡིག་པ་འདག །དཔལ་སྦྱིན་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་སྡིག་པ་འདག །ཚངས་པས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པའི་སྡིག་པ་འདག །ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་སྡིག་པ་འདག །ཆུ་ལྷས་དགྲ་བཅོམ་མ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྡིག་པ་འདག །ཆུ་ལྷའི་ལྷས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་བསད་པའི་སྡིག་པ་འདག །དཔལ་བཟང་གིས་སློབ་དཔོན་བསད་པའི་སྡིག་པ་འདག །ཙནྡན་དཔལ་གྱིས་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་སྒོ་བཀག་པའི་སྡིག་པ་འདག །གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་བཤིག་པའི་སྡིག་པ་འདག །འོད་དཔལ་གྱིས་ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྡིག་པ་འདག །མྱ་ངན་མེད་པའི་དཔལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྡིག་པ་འདག །སྲེད་མེད་ཀྱི་བུས་བསྐལ་པ་ཁྲིའི་སྡིག་པ་འདག །མེ་ཏོག་དཔལ་གྱིས་བསྐལ་པ་འབུམ་གྱི་སྡིག་པ་འདག །ཚངས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐལ་པ་སྟོང་གི་སྡིག་པ་འདག །པདྨའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐལ་པ་བདུན་གྱི་སྡིག་པ་འདག །ནོར་དཔལ་གྱིས་བག་ཆགས་ཀྱི་སྡིག་པ་འདག །དྲན་པའི་དཔལ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱས་པའི་སྡིག་པ་འདག །མཚན་དཔལ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་བསྒྲགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ལ་མཉེས་པར་མ་བྱས་པའི་སྡིག་པ་འདག །དབང་པོའི་ཏོག་གི་རྒྱལ་མཚན་

གྱི་རྒྱལ་པོས་ཐྲག་དོག་བྱས་པའི་སྡིག་པ་འདག །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་དཔལ་གྱིས་གཞན་སྡིག་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་སྡིག་པ་འདག །གཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྡིག་པ་འདག །རྣམ་པར་གནོན་པ་གཤེགས་པས་ཕྲ་མ་བྱས་པའི་སྡིག་པ་འདག །ཀུན་ནས་སྣང་བ་བཀོད་པའི་དཔལ་གྱིས་གཞན་གྱིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་ཡི་རང་བྱས་པའི་སྡིག་པ་འདག །རིན་ཆེན་པདྨས་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་བྱས་པའི་སྡིག་པ་འདག །རིན་པོ་ཆེའི་པདྨ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པ་སངས་རྒྱས་རི་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པས། དམ་ཚིག་ཉམས་པའི་སྡིག་པ་འདག་གོ །འདི་དག་ནི་ཇོ་བོ་རྗེའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱང་ཆུབ་ལྟུང་བཤགས་འདིས་སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་རྟེན་གྱི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོ་ལྔ་ལ་བཙལ་བས། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་དང་། བདག་གི་སྐྱེ་བ་འདི་དང་ཞེས་པ་ནས། མི་འཆབ་བོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས་དང་། སླན་ཆད་ཀྱང་གཅོད་ཅིང་སྡོམ་པར་བགྱིད་ལགས་སོ། །ཞེས་པས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། ཞེས་པ་ནས། བདག་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བགྱི། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་བསྔོ་བ་དང་། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སོ་སོར་བཤགས། ཞེས་པ་ནས། བདག་བླ་མ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་གོང་གི་སྟོབས་བཞི་པོ་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་ལ། མི་མཆོག་རྒྱལ་བ་གང་དག་ད་ལྟར་བཞུགས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ནི་དེ་གསུམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ། །བཤགས་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་རྒྱལ་བ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དབུས་དང་། གཞན་རྣམས་ཕྱོགས་བཞི་དང་། སྟེང་འོག་རྣམས་སུ་བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་རང་ཉིད་གནས་པ་མོས་པར་བྱའོ། །ཇི་སྐད་ཅིག་བཞུགས་ཏེ་དང་། འཚོ་ཞིང་ཞེས་པའི་བར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙེས་པའམ། དུས་གསུམ་དུ་བཞུགས་པའམ། རང་དང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་བགྱིས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཉེས་པ་རང་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འགྱོད་པ་བསྒོམ་པ་དང་།

ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་སོགས་བཞི་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ནས་ཤའི་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལྟར་གསལ་བར་མཁྱེན་པས་སྤྱན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་དགེ་མི་དགེའི་འདུས་བྱས་པ་རྣམས་དབང་པོར་ཡོད་པས་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚད་མར་གྱུར་པའོ། །སྔར་སྡིག་པ་བྱས་པ་རྣམས་དག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཐོལ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་གུས་པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བཤགས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་གསང་སེམས་མེད་པས་མི་འཆབ་པ་དང་། ཕྱིན་ཆད་སྡིག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ནི། སླན་ཆད་ཀྱང་སྡོམ་པར་བགྱིད་ལགས་སོ་ཞེས་པའོ། །སྨིན་པ་ཐ་ན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཟས་ཁམས་གཅིག་ཙམ་སྦྱིན་པས་མཆོད་པའི་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་དང་། མི་དགེ་བཅུ་ལ་སྡོམ་སེམས་བཏང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པ་དང་། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཚངས་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་རྒྱུ་བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་བསྒོམ་པ་ནི། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱམས་སོགས་ཀྱིས་ཁོང་ཁྲོ་འཛོམས་པས་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱེད་ལ། དེས་མཆོན་ནས་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་བསྒོམ་པ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པ་སྟེ། ཕྱིན་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་དགེ་རྩ་བསྔོ་བའོ།།

ཕུང་པོ་གསུམ་ནི། ཚོགས་གསོག་པ། སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ། དགེ་རྩ་སྤེལ་བ་ཡིན་ལ། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སོ་སོར་བཤགས་སོ། །ཞེས་པས་གཉིས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་ཞེས་པས་དང་པོ་དང་། བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པས་གསུམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་བསྟན་ཏེ། གོང་གི་སྟོབས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་པོ་དེར་འདུས་སོ། །གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་གཉིས། བདག་བླ་ན་མེད་པའི་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པས་རྫོགས་བྱང་ལ་ཐོབ་བྱར་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དགེ་རྩ་བསྔོ་བའོ། །དེ་རྣམས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་མཆོག་རྒྱལ་བ་སོགས་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པའོ། །པར་འདི་ཇ་ཡུལ་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་གླིང་དུ་བསྒྲུབས། སརྦ་མངྒལཾ།། །།

༄༅། །དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཀཱ་ཡ། དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་གི་སྙིང་གར་པདྨའི་སྟེང་བཞུགས་ལ། །བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྩལ་དུ་གསོལ། །མདོ་རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་རྫོགས་པ། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་བརྩེ་བའི་འདོམས་མཛད་པས། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་པ་ཡི། །བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཚེ་འདི་མི་རྟག་ཆུ་བུར་ལྟ་བུ་དང་། །འཁོར་བ་ཆུ་ཤིང་སྙིང་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། །ལུས་ཅན་ཐར་པར་འཁྲིད་པའི་དེད་དཔོན་མཆོག །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བཏང་སྙོམས་ས་གཞི་བྱམས་པའི་ཆུས་བརླན་ཞིང་། །སྙིང་རྗེའི་ས་བོན་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ལས། །བྱང་སེམས་ལྗོན་ཤིང་རྫོགས་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཁྲོད་སྐུ་རིགས་ལྔ་གཤེགས་མ་བཞི་ལ་སོགས། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །བློ་དམན་དོན་ཕྱིར་ཐ་མལ་རྣམ་པ་ཅན། །ལྷུན་གྲུབ་གཞན་དོན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་གཞི། །དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་གིས། །མཐའ་ཡས་སྤྲུལ་པས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ། །ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པ་ཀུན་བཅད་ཅིང་། །ཐབས་ཆེན་སྤྱོད་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ། །ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་རྒྱལ་བའི་སྲས། །བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་བལྟ་བའི་མིག་གཅིག་པུ། །རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་དངོས་སུ་གཟིགས་མཛད་ཅིང་། །དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་འཕང་མཆོག་བརྙེས་པ། །མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །འཕགས་མཆོག་དེ་ཡིས་རྗེས་བཟུང་ཐུགས་ཀྱི་སྲས། །བེ་ག་ར་ཡི་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་རུ། །བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། །མ་ཏཾ་གི་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །སངས་རྒྱས་སྟོང་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས། །རྗེ་བཙུན་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། །དངོས་གྲུབ་བརྙེས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས། །ཧཻ་ལོ་ཤེར་

བཟང་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །མཁའ་འགྲོས་ལུང་བསྟན་ཤར་ཕྱོགས་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །ཤིན་
ཏུ་བྱ་དཀའི་སྤྱོད་པ་དུ་མ་སྤྱད། །སྒྲུ་མ་ལྷ་བུའི་ཏིང་འཛིན་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། །ནཱ་རོ་ཏ་པའི་ཞབས་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །འཕགས་ཡུལ་བླ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་ཞབས་ལ་གཏུགས། །གསང་སྔགས་རྒྱུད་
སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་སོན། །མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །སྒྲ་བསྒྱུར་མར་པའི་
ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རྣམ་དག་དབང་གིས་ཐུགས་རྒྱུད་སྨིན་མཛད་ཅིང་། །ཟབ་ལམ་རྡོ་
རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། །བཙན་ཐབས་སངས་རྒྱས་ལམ་ལ་དབང་འབྱོར་པའི། །དབང་
གི་རྡོ་རྗེའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཁྱོད་ནི་མང་དུ་ཐོས་པའི་ཕ་རོལ་སོན། །སྒྲུ་མའི་རྣམ་
ཐར་དག་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི། །རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཁམས་དུ་མ་དངོས་སུ་གཟིགས། །གད་པ་ཀིརྟིའི་
ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །འདོམས་ཀྱི་སྦྲ་བ་ཅང་ཤེས་ལྷར་ཤུབ་ཅིང་། །དབུ་ཡི་གཙུག་ཏོར་
གསལ་བར་འཕགས་པ་སོགས། །ངོ་མཚར་ཡོན་ཏན་སྟོད་གྱུར་བྱ་སྣང་པ། །བསོད་ནམས་རིན་
ཆེན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཁྱོད་ནི་མདོ་རྒྱུད་མ་ལུས་ཐུགས་སུ་ཆུད། །བསྐྱེད་པའི་
རིམ་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། །དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཚོགས་དངོས་སུ་གཟིགས་པ་ཡི། །ཚུལ་ཁྲིམས་
སྐྱབས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་རྫོགས། །ཁྱད་
པར་རིམ་ལྔའི་ལམ་ལ་སྦྱངས་པ་ཡིས། །སྲོག་རྩོལ་རྡོར་བཟླས་མཐར་ཕྱིན་ཐང་སྟེ་བ། །འཕགས་
པ་སྐྱབས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བར་དོ་ངོ་སྤྲོད་སྒྲུ་མ་གསུམ་རྒྱུད་དང་། །མགྲོགས་
འགྲོ་ཕོ་ཉ་འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་སོགས། །རྒྱུད་གཉིས་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་གསེར་སྡིངས་
པ། །གཞོན་ནུ་འོད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ། །ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་དཀྱིལ་འཁོར་གཟིགས། །མཐའ་ཡས་ཡོན་ཏན་མཛོད་
འཛིན་དགེ་སྡིངས་པ། །ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཐ་མལ་སྣང་ཞེན་ཀུན་
ལས་རིང་དུ་འཕགས། །གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་གྱིས། །མི་ཤེས་མུན་འཇོམས་
ཀུན་མཁྱེན་རྗེ་འཚོ་བ། །འཕགས་པ་འོད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །མདོ་རྒྱུད་ཚིག་དོན་
མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད། །བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་མི་ནུབ་རྒྱལ་མཚན་འཛིན། །སྙིགས་དུས་
རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་གྲུབ། །བུ་སྟོན་ཆོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཆགས་

སོགས་ཉེས་པས་མ་གོས་གཞོན་ནུའི་སྐུ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་མཐུ་སྟོབས་དཔག་མེད་པས། །ཕྱོགས་འཆང་ཀུན་གྱི་གཙོར་གྱུར་བླ་མ་མཆོག །ཁྱུང་པོ་ལྷས་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་བསྡུས་རྡོ་རྗེ་འཆང་། །གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་འཛིན་པ། །བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་ས་གསུམ་གྱི། །སྐྱེ་དགུའི་འདྲེན་པ་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདག་ནི་སྔོན་ཆད་ཉོན་མོངས་དབང་གྱུར་པས། །བཅས་དང་རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོའི་ལས། །བགྱིས་དང་བགྱིད་སྨྱུལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། །བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་པོ་རྣམས་ལ་བཤགས། །དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བདག་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་རློབས། །རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་གྲུ་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ནས། །ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་གསུང་ངོ་། །པར་འདི་ཛ་ཡུལ་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་གླིང་དུ་བཞུགས།

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་འབབ་ཀླུང་།།
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།
དཔར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡུའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྨྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཀླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྟུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྤྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བརྒྱའི་རྒུད་ཚོགས་མཚེ་ལྟར་བརྫོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྦར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། དགེའོ།། །།